

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖTEKİ SABANCILAR
ADANA'DA
PİÇ OLMAK

Sevgi Sabancı

KÖKNAR
KİTAP

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

12.
BASKI

SEVGİ SABANCI, Nevin Tenik ve İhsan Sabancı çiftinin ilk çocuğu olarak 1963 yılında Adana’da doğdu. Hacı Ömer Sabancı’nın torunu, Güler Sabancı’nın baba bir kardeşidir. Adana’da geçen çocukluğunun ardından üniversite eğitimini 1980-1985 yılları arasında İngiltere’de Westminster Üniversitesi’nde tamamladı.

Türkiye’deki çalışmalarını oğlu İhsan (1993) ve kızı Serra (1995)’nın doğumuyla noktalayarak bir süreliğine İngiltere’ye yerleşti.

1997’den sonra tekrar Türkiye’ye dönerek farklı sektörlerde çalıştı.

Uzun yıllar Türkiye’de yaşadıktan sonra İngiltere’ye geri dönen Sevgi Sabancı, “Avukatların Elinde Oyuncak Olmak” adlı yeni bir kitap çalışması hazırlamaktadır.

KÖKNAR KİTAP: 4
Anı Roman

ADANA'DA PİÇ OLMAK
SEVGİ SABANCI

Kapak ve Sayfa Düzeni | Aristan
İlk Baskı | Aralık 2023

ISBN: 978-625-44428-4-1

İç/Kapak Baskı-Cilt | Berdan Matbaacılık
Davutpaşa Caddesi, Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 215-216
Topkapı - İstanbul
Sertifika No: 45750

© KÖKNAR KİTAP
(VENTUS BASIM YAY. DAĞ. ORG. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.)
Hobyar Mah., Cemal Nadir Sokak, Ferah Han, No: 16, Daire: 21
Cağaloğlu-Fatih / İstanbul
Tel: 0 (532) 160 79 98
E-mail: ventusyayin@gmail.com
Sertifika No: 48039 **Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>**

ÖTEKİ SABANCILAR
ADANA'DA
PİÇ OLMAK

Sevgi Sabancı

Babam İhsan Sabancı'nın aziz hatırası için

ÖNSÖZ

Çıkar konuşunca vicdan susar, diye söylenen söz tam da Türkiye'nin en zengin ailelerinden birisi olarak bilinen benim ailem, Sabancı ailesi için söylenmiş adeta.

Hiç kuşku yok ki bir insanın, hele ki de bir kadının, kendi ailesi hakkındaki acı, çirkin ve utanç sayılabilecek gerçekleri kalıcı bir şekilde kamuoyuyla paylaşması görülmüş, duyulmuş şey olmadığı gibi kabul edilebilir de değildir. Bu cesaretten de öte tam bir gözü karalıktır. Ben kendi vicdanıma yaptığım itirafları diğer insanlardan esirgemeyeceğim. Ailemin utançlarını saklamayacak, paçavralarını, söküklerini, yamalarını gizlemeyeceğim.

Gözümü karartarak yazdığım bu kitabı, iki bölüm halinde tasarladım. Birinci bölümde, benim doğduğum güne kadar babam İhsan Sabancı'dan dinlediklerimi, tanıdık insanların anlatımlarını, amcam Sakıp Sabancı ve babaannem Sadıka Hanım'ın kitaplara yazdırdıklarından edindiklerimi, ikinci bölümdeyse bire bir gördüklerimi, duyduklarımı ve yaşadıklarımı yazdım.

Birinci bölümde dedem Hacı Ömer Sabancı'nın ismini, annesi Pembe Hatun, eşi Sadıka Hanım, amcası ve üvey babası Ahmet Efendi'yle diğer Kayseri ve Adanalı hemşerilerinin hitap ettikleri gibi "Hacımer" olarak kullandım.

Her iki bölümdeki anlatılarımda bütün önyargılarımdan, içimi dolduran nefret duygularından arınmış olarak bir satır ilave, bir cümle abartı ve tek kelime kasıtlı karalamaya yönelik ifadelere yer vermemeye özen gösterdim.

Ailemizin, aslında bilinen ama kimsenin sebebi her ne olursa olsun anlatmaya cesaret edemediği ya da gerek duymadığı, buzdağının görünmeyen kısmına ait hikâyesini çok acılar yaşamış bir kadını olarak anlatmaya gayret ettim.

Yazdıklarımın kin ve nefretin dışı vurumu, bir intikam alma yolu olarak algılanmasını zinhar istemem.

Bu kitap, üç yetim kardeşe öz dedelerinin, öz babaannelerinin, öz amcalarının, abi ve ablalarının yaptığı, hâlâ da sürdürülmekte olan acımasız, aşağılayıcı, yıpratıcı, insanı canından bezdiren zulümlerinin gerçek hikâyesidir.

Aile büyüklerim, onca zenginlik içinde üç kuruşluk dünya malına ettikleri tamah için bize bu vicdansızlıkları yapmamış olsalardı, haklarında ne bir söz söyler ne de bir tek kelime yazardım.

Hayatta bazı şeylerin tam olarak geri kazanılmayacağı'nın bilincindeyim ancak kısmi kazanımlar olabileceğine inanırım. Bu kısmi kazanımların birazcık kabullenme, birazcık saygı, birazcık sevgiden ibaret olması yeterliydi. Acı olansa, bu azıcık isteklerimize bile hoşgörü göstermeden kibirle arkalarını dönmeleri idi.

Sanmayın ki kılığın, kıyafetin, kalıbın, makamın, zenginliğin içinde olan herkes insandır. İnsanı farklı kılan sadece vicedir, merhamettir. Ne acıdır ki biz üç yetim kardeş birinci derece akrabalarımızdan bu iki erdeme dair bir kırıntı dahi göremedik.

Onların yalan, yanlış birtakım uydurma bahanelerle bizlere yönelttikleri karalama kampanyalarına, başvurmadan çekinmedikleri hile ve desiseler yoluyla nüfuzlarını kullanarak hukuk karşısında haklılarmış gibi vicdanlarını rahatlatmalarına daha fazla göz yummak istemiyorum.

“Akrabanın akrabaya yaptığını akrep yapmaz” derler ya!.. Bu kitabı yazma amacım; biz üç kardeşe vicdanları sızlamayan, merhametin zerresini göstermeyen bu ailemi tanıyanlar çoğalsın. Buzdağının altında kalan gerçekler görülsün, uğradığımız haksızlık ve zulümlerin tanığı artsın istiyorum...

Sevgi SABANCI

*Niceleri geldi, neler istediler,
Sonunda dünyayı bırakıp gittiler,
Sen hiç gitmeyecek gibisin değil mi?
O gidenler de hep senin gibiydiler.*

Ömer Hayyam

I. BÖLÜM

Ekilip biçilecek arazisi, bostan yetiştirilecek bahçeleri olmayan dağ köylerinde fukaralık diz boyudur. Fukaranın sabahtan akşama çırpınışı, çoluk çocuğuyla yatağa aç girmek içindir.

İç Anadolu'nun en büyük volkanik dağı olan Erciyes Dağı, Sultan Sazlığı Ovası yanından yükselir bulutların içine doğru. Zirvesi her zaman sisli ve karlıdır. Kapadokya bölgesinin batı ucunda yükselen Hasan Dağı'na nispet edercesine o da doğu ucunda yükselir. Kapadokya'nın doyumsuz manzarasını bulutların üzerinden seyreder adeta. Zamanında püskürttüğü lavların doldurduğu vadi ve ovalardan bereket fişkirirken, yamaçlarındaki, eteklerindeki çorak topraklarda sadece fukaralığı anlatır gelip geçene.

Hacımer, Kayseri şehrinin güneyinde, Erciyes Dağı eteğinde, her köşesinden fukaralık dökülen köyünde, gölgesinde oturduğu duvara sırtını vermiş, köyün tek geçim kaynağı olan üzüm bağlarına doğru bakıyormuş. Baktıkça hüznleniyor, hüznlendikçe de öfkesi artıyormuş. "Çok çalışacak ve mutlaka bir bağ sahibi olacağım," diyormuş sıktığı dişleri arasından.

Hacımer'in köyü Akçakaya'da bağ sahibi olmak bir ayrıcalıklmış. Kibirli bağ sahipleri, bağı olmayanları altsınıftan görür, onlarla ahbaplık, arkadaşlık etmeye, hatta konuşmaya

dahi tenezzül etmezlermiş. Hacımer'i hüznölendiren ve öfke-lendiren, bağ sahibi olmamaktan çok köylülerinin bu kibriy-miş.

Kayalık bir tepede, oyulan kayanın içine yapılmış bir oda ve bu odanın yanına ilave edilmiş yığma taştan iki oda, her odada ocakları olan babası Hacı'dan kalma bu evde yaşar-mış Hacımer; babası ölünce amcası Ahmet'le evlenen annesi Pembe ve kendisinden altı yaş küçük olan kardeşi Hacı Meh-met'le birlikte.

Hacımer'in babası Hacı, askerlik için gittiği Arabistan'ın bilinmeyen bir yerinde, bilinmeyen bir savaşta yaralandığın-dan mı, yoksa kolera ya da tifüs salgınından mı, dizanteriden mi ya da Arap çöllerinin ölümcül zehirli yılan veya akrep sok-masından mı olduğu bilinmeyen bir nedenle Musul hastane-sine yatırılmış. Bir daha kendisinden haber alınmamış. Yıllar geçtiği halde dönmeyince de orada öldüğü kabul edilmiş.

Bir yanda fukaralık, diğer yanda iki küçük çocukla bir başına kalan Pembe Kadın, fukaralığı paylaşmak, çocuklarını el kapılarında süründürmemek için çareyi, kayınbiraderi Ah-met'le evlenmekte bulmuş.

Verimsiz, bir kişinin dahi karnını doyurabilecek kadar ürün vermeyen küçük bir tarlada çalışan, memelerinden bir tas süt zor akan iki ineğin ardından koşan Hacımer, artan za-manlarında mektebe gitmiş; sadece eski yazıyla okuma ve yazma öğrenebilmek için.

Belini yasladığı duvar dibinden ayağa kalkan Hacımer, "Bir gün ben de Çukurova'ya, emmimin yanına gideceğim. Bir bağ alacak kadar para kazanmadan da asla dönmeyeceğim," diyerek evin küçük avlusunu geçip kardeşiyle kaldığı odaya girmiş ve yerdeki yatağına yüzükoyun atmış kendini.

Hacımer'in "emmi" dediği amcası, aynı zamanda üvey babası Ahmet, fukaralığa çare arar dururken, yıllar önce katırlarla Kayseri-Ceyhan arasında taşımacılık yapan cin gibi uyanık komşuları Katırcı İmamoglu'nun ardına takılıp Çukurova'ya, Ceyhan'a çalışmaya gitmiş.

O zaman Ceyhan ve Seyhan ırmaklarının boydan boya geçtiği Çukurova'nın büyük bölümü bataklıkmiş. Halk sıcak, sivrisinek ve sıtma korkusundan Toroslar'ın tepelerinde, yamaçlarında yaşarmış. Osmanlı Devleti zamanında çıkarılan iskân yasasıyla dağlarda yaşayan konargöçer Yörükler, Çukurova'ya adeta zorla yerleştirilmişler. Hepsine arazi dağıtılmış, işlemleri için. Çukurova arazisi işlendikçe bol ürün vermiş; buğday, arpa, narenciye, her türlü sebze ve illa ki de pamuk. Ürettikçe çok para kazanmış toprak sahipleri. Para kazandıkça da daha çok üretmişler. Bunun için de daha çok çalışacak insan gücüne ihtiyaç duymuşlar. Anadolu'nun her köşesinden yollara düşermiş yoksul köylüler. Sıcağa, sıtma-ya, tifoya, yılana, akrebe, çalıya, dikene, kara, yağmura, çamura, yol kesen eşkiyaya, geçit vermez dağlara, ırmaklara rağmen kendilerine bir yol belirleyerek aç susuz, perişan bir halde Çukurova'ya akarlar. Çoğu yalınayak, elleri ayakları çizik, yüzlerinde yara bere, yüreklerinde az da olsa bir umutla, asla bitmeyecek benzer yolculuklara akarlar. Birbirlerine benzeyen insanların tekrar tekrar çıktıkları bir yolculuktur bu. Paçavraya dönmüş kıyafetler içinde, çıplak ayakları çatlaklar içinde kalmış bu yolcular hep aynı kişilermiş gibi hissettirir insana. Yorgun yüzlerinde vazgeçme işaretleri görünmezmiş. Zayıf ama dirençli bedenleriyle aynı yollardan binlercesi gelirken bir o kadarı geri dönermiş. Çukurova'ya gelenin de gidenin de ardı arkası kesilmezmiş.

Çukurova'ya giden insanların mı yoksa geri dönenlerin mi daha büyük bir sefalet ve yoksulluk içinde olduklarını kestirmek çok zormuş. Fukara köylünün bu yolculuğa ne zaman başladığı kimse tarafından bilinmediği gibi ne zaman biteceğini de kimse kestirmezmiş. Çünkü fukaralığın, açlığın bitmediği Anadolu topraklarından çoğu yalınayak, ipini çeksen bin yamanın döküleceği paçavradan farksız giysiler içinde, son güçlerini toplayıp "Taşı toprağı altın" Çukurova'da rızklarını aramak için bu yolculuğa başlamışlar. Ailelerinden ayrı, sevdiklerinin hasretine katlanmaları, zor çalışma koşullarına tahammül etmeleri, Çukurova'nın altın olan taş ve toprağından rızklarına düşeni alma arzusundan başka bir şey değilmiş. Hacımer'in amcası Ahmet de rızkının ardına düşenlerdenmiş.

Ceyhan'a daha önceleri gitmiş ve yerleşmiş çok sayıda Akçakayalı hemşerisi varmış Ahmet'in. Onlardan birisinin yardımıyla önce Ceyhan Belediyesi'nde işe girmiş. İşi, karanlık basınca, cadde ve sokaklarının aydınlatılmasında kullanılan beziryağı lambalarının fitilini yakmakmış.

Ceyhan Belediyesi'nden aldığı ücret Ahmet emminin fukaralığına çare olmayınca başka işler aramaya başlamış. Kartırcı İmamoğlu'nun develerle Ceyhan'dan Adana'ya pamuk taşıyan arkadaşlarıyla tanışan Ahmet, onlarla birlikte birkaç kez Adana'ya gitmiş. Orada iş aramaya başlamış. Sonunda "Simyonoglu Fabrikası" denilen çırçırda hamallığa başlamış.

"Hamallık" derken aklınıza sadece sırtına aldığı yükü taşıyan insan anlaşılmasın. Çırçır fabrikalarının hamalları başkadır; işleri zordur, çilelidir, her babayiğidin harcı değildir.

İki katlıdır çırçır fabrikaları. Katlar yüksek tavanlıdır. Kutlu pamuğu çiğdinden ayıran makineler üst kata monte

edilmiştir. Üst katın alt kata açılan iki geniş deliği vardır. Bu deliklerin birinden alt kata doğru su gibi pamuğun çekirdeği olan çiğit akarken, diğerinden kar gibi beyaz pamuk dökülür. Dökülen bu pamuk “haşa” denilen çuvallara hamallar tarafından basılır. Haşalara pamuk basmak kolay ve her babayığidin altından kalkacağı bir iş değildir. Her haşaya yüz yirmi, yüz otuz kilo arası pamuk anca basılır. Haşaların bu kadar pamuğu alabilmesi için haşaların içine girilmesi ve bedenlerin ağırlığı ve güçlü ayaklarla pamuğun haşa içine iyice sıkıştırılması gerekir. Sıkıştırılıp doldurulan haşaların ağızları dikilir ve sırtlanıp ambarda istif edilir. Adana'nın sıcağında, kapalı alanda, pamuk tozu içinde terden bedenlerine yapışan giysilerinden, ağızlarından, burunlarından, kulaklarından ve gözlerinden giren tozdan adeta cılk olan bu insanlar, hamallardır.

Güçlü ve iriyarı insanlardan seçili hamallar, bu ağır koşullarda günde on beş yirmi haşa ya basar ya basamaz. Akşam haşatı çıkmış halde evine dönerken her hamalın aldığı para, haşa başına on beş kurumuş Ahmet'in çalıştığı zamanda...

Ahmet'in hamallıktan kazandığı üç beş kuruşu köye göndermesi hem ailenin geçimine hem de Hacımer'in köy okuluna daha fazla zaman ayırmasına, okuma ve yazmayı öğrenmesine katkı sağlamış.

Ahmet, Adana'da kendine iş, ayaklarına basacak yer bulduktan sonra Katırcı İmamoğlu'ndan bir dahaki gelişinde Hacımer'i de beraberinde getirmesini istemiş.

Hacımer'in Katırcı İmamaoğlu'nun yanında Adana'ya amcası ve üvey babası olan Ahmet'in yanına iki kez gidip gelmesi üzerinden birkaç yıl geçmiş. Bu arada Ahmet, çalışkanlığı ve dürüstlüğüyle komşu köyü Zincirdereli Simyonoğlu

Fabrikası'nın sahibi Simon Efendi'nin gözüne girmekte gecikmemiş, güvenini kazanmış. Simon Efendi, Ahmet'i artık evin alışverişi, getir götür işlerinde çalıştırmaya başlamış, ailenin mutemedi gibi olmuş.

Ahmet'in ayakları Çukurova toprağına sağlam basmaya, kendini daha güvende hissetmeye başlayınca Hacımer'e haber salmış; Adana'ya, yanına kalıcı olarak gelmesi için.

Haberi alan Hacımer, evden içeri girer girmez, ocakta yemek pişiren anası Pembe'nin yanına çökmüş: "Ana" demiş kararlı bir sesle, "Ana emmim haber salmış yanına gitmem için. Adana'ya emmimin yanına gitmem gerek. Onun tek başına çalışması ne ona ne de bize yetiyor. Benim de çalışma yaşıma ve zamanım geldi. Yarın İmamoğlu'nun kervanı gidiyor. Ben de onlarla gideceğim," demiş.

Pembe Kadın'ın ne karşı çıkacak, onu durduracak bir gerekçesi ne de onu gitmemeye ikna edecek bir sözcüğü varmış. Öylece oğluna bakmış sadece. Sonunda, "Yolun, bahtın açık, rızkın bol olsun," demekten başka cümle kuramamış.

Hacımer, ardından bir tas su döken anasına son bir kez baktıktan sonra yol boyunca bağlara ve artık yaprakları sararıp dökülmeye başlayan üzüm asmalarına bakmış, ta ki en son bağ gözden kaybolana kadar.

İmamoğlu'nun kervanı Tufanbeyli, Saimbeyli, Feke ve Kozan üzerinden Toros Dağları'nı aşır Adana'ya giden bir yol güzergâhı izlemiş... Bu güzergâh tamamen yayaların ve hayvanların geçtiği patika bir yolmuş. Bu yol, hiçbir engelle karşılaşmalar dahi en az yirmi beş gün sürermiş. Aç susuz geçirdikleri günler dışında her an fırtına, yağmur, çamur, sıcak, hastalık, akrep ve yılan sokmasıyla baş başa kalma ihtimalleri yanında eşkıya baskınına uğramaları da ihtimallerden

biriymiş. Bu durumlarda, kuşkusuz yolculuğun süresi de bir hayli uzayabilirmiş. Bir lokma ekmeğin ardına düşen fukara için susuzluktan yanıp kavrulacağı çöller, fırtınası dinmeyen denizler, geçit vermeyen ırmaklar, sarp kayalı, uçurumlu ve karlı dağlar, hele ki de Toroslar nedir ki yokluğun yanında. Yolculuk uzun sürmüş, kısa sürmüş ne önemi var ki? Neyse ki Hacımer'in katıldığı kervan bir aksilikle karşılaşmadan Adana'ya varmış. Hem de Fransızların yapılan barış anlaşması çerçevesinde Çukurova'dan çekileceği günlerde. Fransa işgalinin sona ereceği Adana, tam bir bayram şenliği havasındaymış.

Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı Devleti, 1918 yılı Ekim ayı sonunda galip devletlerle ateşkes anlaşması imzalamış. Atılan imzaların üzerinden henüz iki ay geçmeden Fransız savaş gemileri Mersin Limanı açıklarında demirlemiş ve Osmanlı Devleti Yıldırım Ordusu'nun boşalttığı Çukurova'yı, dolayısıyla da Adana'yı işgale başlamışlar. Tehcirle Anadolu'dan ve Adana'dan gönderilen Ermenileri de beraberlerinde getiren Fransızlar, galip devlet olmanın coşkusuyla yer yer kanlı bir işgal süreci başlatmış. Otuz civarında toprak sahibi ve güçlü aile liderini katletmişler.

Üç yıl süren bu işgal, Mustafa Kemal Paşa ve Fransız yetkililer arasında yapılan Ankara Anlaşması'yla son bulmuş. Adana ve tüm Çukurova özgürlüğüne kavuşmuş böylece.

2 Aralık 1921 Cuma günü Adana Ulu Cami'de kurtuluş mevlidi okunmuş, 5 Ocak 1922 günü de Fransızlar Adana'dan tamamen çekildikten sonra Hükümet Konağı'na ayyıldızlı bayrak çekilmiş.

İşgalden kurtulmanın sevincini yaşayan Adanalıların coşkusu ve heyecanını yansıtan şenliklere denk gelmiş olması, o sevinci ve coşkuyu görüp yaşamış olması Hacimer'in şansı olmalıydı.

Ahmet amcasının yardımıyla çırçır fabrikasında iş bulan Hacimer, hamallıkla işe başlamış. 1.80 boyunda, iri kemikli

bir delikanlı olan Hacimer de dayanabileceği zamana kadar haşalara pamuk basıp para kazanacaktı.

Amca yeğen iki ay kadar Boduroğlu Çırçır Fabrikası'nın pamuk ambarında yatıp kalktıktan sonra, kendileri gibi Akçakayalı Behram Ağa'nın işlettiği Pamuk Han'a yerleşmişler. Pamuk Han, savaş sonrasında Adana'yı terk eden bir gayrimüslimin mülküymüş. Adana'dan ayrılmadan işletmesini Behram Ağa'ya bırakmış; "Olur da bir gün dönersem bana iade edersin," diyerek.

Behram Ağa, amca yeğen iki hemşerisine elinden geldiğince iyi bakmış. Yiyeceklerini eksik etmemiş, paralarını saklamış, dertlerine hemdert olmuş.

O zaman amcasıyla birlikte günde seksen kuruş kazanan Hacimer, bunun otuz kuruşunu yemek ve barınma için zorunlu harcamalara ayırır, elli kuruşunu saklamış. Sürekli çalışmak ve kazanabileceği en çok parayı kazanmak için çaba harcayan Hacimer için para, dokunmaya, harcamaya cesaret edemediği kutsal bir nimetmiş adeta.

Tam bir para delisi olan genç Hacimer'in bir türlü doyuramadığı iri bir bedeni varmış. Çok sıkı çalışarak, daha çok haşa basarak, daha fazla para kazanmak için çok çalışan bedeni kuşkusuz daha fazla gıdaya ihtiyaç duyuyormuş ama Hacimer için ne gam; o sadece karnını tok tutacak ve Adana'da bir hayli bulunan ucuz ve sağlıklı yiyeceklerle yetiniyormuş. Yiyeceğine, sağlığına önem vermeyen Hacimer için tek önemli şey küçük, tahta bir kutu içerisinde biriktirip sakladığı amcası ve kendisinin parasıymış.

Bu acımasız olduğu kadar da yaşanmaya değer dünyada hiçbir şeyin insana altın varaklı tepsilerde sunulmadığını ve havayla da karın doyurulmadığını çok erken öğrenmiş Hacimer.

Amca yeğen kasa olarak kullandıkları kutularına her gün kazandıkları paraları koyarlarmış. Ne kadar kazandılar, kaç kuruş harcadılar, biriktirdikleri kaç liraydı hepsini kuruş kuruş hesap eden Hacımer, okuma yazması olmayan, yaşlı ve yumuşak huylu amcasının da bu ortak kutularından bir kuruş harcamasına izin vermezmiş. Amcanın bundan şikâyeti olmadığı gibi, yeğenin okuryazar olması, hesabını kitabını bilmesinden de gurur duyarmış.

Ahmet amcası sayesinde Adana'ya gelen, iş bulan, çok dikkatli, etrafında olup biteni akıyla izleyen, çalışmada sınır ve zaman tanımayan Hacımer, tez zamanda Adana'yı tanımış, pamuk işini öğrenmişti. Öğrendikçe, bilgi sahibi oldukça, bilgili olmanın verdiği cesaretle kendine olan özgüveni de her geçen gün artmış.

Pamuk, üretilmesi ve işlenmesi zahmetli bir üründür. Çok emek ister. İlkbahar başında sürülen bereketli Çukurova toprağına nisan ayında pamuk çekirdeğı ekilir. Mayıs ayında yeşillenen fidelerin, diğeryabancı otlardan temizlenmesi için çapalanması gerekir. Yaz aylarında oluşan kozalar, ağustos ayında patlar ve yeşil Çukurova bir anda beyaza keser. Sonra da kadın, erkek ve çocuklardan oluşan ırgatlar bütün Çukurova'da açmış kozalardaki pamuğı tek tek elle toplarlar. Toplanan bu çiğitli pamuk çırçırılara gelir. En zor, ağır ve insanı canından bezdiren, çalışanı cılk eden iş çırçırda başlar. Çırçır fabrikalarında hamallık yapmak gerçekten çok zahmetlidir. İşçilerin çoğı bu çetin koşullara dayanamaz, işi bırakır kaçarlardı. Yeni işçi bulmaksa patronlar için hiç de kolay değildi. Bu zor işi "Elçibaşı" denilen kişiler çözerdi. Elçibaşılar işçi bulurlardı. Hem patrondan bulduğı işçi için para alır hem de işçiden, ona iş bulduğı için kazandığı

ücretin bir bölümünü alırlardı. Kazançlı bir işti elçibaşılık vesselam.

Çalıştığı işte hem aklını hem de bedenini tam kullanan Hacımer, çalıştığı yerlerde tanınmaya, beğenilmeye ve güvenilmeye başlanmıştı. Çalıştığı patronları ona, “Bize senin gibi çalışkan, güçlü işçiler lazım. Böyle işçiler bulmamıza yardım et,” dediklerinde o da elçibaşı olmaya karar vermiş. Kısa zamanda en güçlü ve çalışkan hamalları bulmuş. Her haşa başına çırçır sahibinden on beş kuruş almış, bunun on kuruşunu hamala vermiş, beş kuruşunu kendi cebine atmış. Böylece çok iyi, kolay ve karlı bir kazanç yolu bulmuş olan Hacımer, kısa zamanda Adana'nın en tanınan elçibaşlarından birisi olup çıkıvermiş.

O güne kadar kendisiyle birlikte cılkı çıkana kadar haşa basan köylüler ve işçiler, elçibaşı olduktan sonra Hacımer'e de “Ağa” diye hitap eder olmuşlar.

Hacımer ve amcası Ahmet çalıştıkça küçük ahşap kutudaki paraları da artar olmuş. Hacımer, köyde anasıyla kalan kardeşi Hacı Mehmet'i de Adana'ya getirtmiş. Bir at arabası satın alıp pamuk taşımacılığı işine girmişler. Bu arada haşalardan dökülen küçük pamuk parçacıklarını toplayıp biriktirmeye başlamışlar. Günde en az on kilo topladıkları pamuğun kilosunu kırk kuruştan satıyorlarmış.

Elçilikten, taşıyıcılıktan ve pamuk toplamaktan bir hayli para kazanmaya başlayan Hacımer ve amcası Ahmet, çok geçmeden pamuk komisyonculuğuna başlamışlar. Paralarını son kuruşuna kadar kârlı bir iş olan pamuk alım satımına yatırmışlar. Paralarının yettiği kadar pamuk alıp satmışlar.

Bütün pamuk tüccarlarının pamuk alım satımında karşılaştıkları en önemli sorunlardan birisi, alınan ve satılan pamuk miktarını tartmakmış. Pamuk tartmakta kullanılan kantar, Adana'da çok az sayıda varmış. Hacımer bir kantar almak istiyor ama tüm parasını pamuğa yatırdığından bir türlü kantar alamıyormuş. Tam o günlerde Hacımer, amcası ve kardeşi Adana'nın en büyük ihracatçı tüccarlarından Lübnan uyruklu Corc Lütfullah için iş yapıyorlarmış. Çalışmalarından ve yaptıkları işten çok memnun kalan Corc Lütfullah, elini cebine atmış ve ücretlerine ek olarak bir sarı altın lira bahşış vermiş Hacımer'e. O da bu sarı lirayla hemen bir kantar satın almış.

Kantarı satın alıp kurdukları gece iki kardeş ve amcaları mutluluktan uçuyorlarmış. Sabaha kadar sevinçten gözlerine uyku girmemiş.

Bu kantar ailenin Adana'daki ilk yatırımımıyş.

Her devir kendi fikirlerini, ışığını, yeni imkânlarını, yeni yol ve yöntemlerini, doğru ve yanlışlarını beraberinde getirir. İnsan yaşamı belli bir takvim içerisinde geçip giderken kuşkusuz uygarlık da insanlığın elinde günbegün gelişip ilerliyor. İlk insanlardan itibaren insanlar ürettiler, vahşi yaşamı ehli-leştirdiler, konutlar yaptılar, şehirler kurdular, kısacası yaşamın bütün gereklerini yerine getirdiler. Hacimer de bu devrin Çukurova üzerine yaydığı ışığın altında yeni fikirler ve yeni girişimleriyle adından söz ettireceğe benziyormuş.

Adeta nefes almadan çalışmaya devam eden Hacimer, biriktirdiği para bin lirayı bulunca, 1913 yılında kurulan Adana Pamuk Borsası'nda adına "Koçan" denilen evrakları alıp satmaya başlamış. Belli kalitede ve belli miktarda pamuğun karşılığı olarak çıkarılan değerli kağıtmış koçan. Adana'da pamuk yer değiştirmeden depolarda durur ama belirlenen günlük fiyatlarla koçanlar alınıp satılırmış. Hacimer, sabahın erken saatinde piyasaya en erken gelen adam olurmuş. Köylerden develerle, kağnılarla, at arabalarıyla pamuk getirenlerden pamuklarını satın alır, ardından borsada satarmış. O dönemde borsanın en bilinen müşterisi olmuş ve aldığı komisyon karşılığında başkaları adına da pamuk alıp satmaya başlamış.

Hacimer, koçan alıp satmaya başladıktan sonra, alt katı "kerete yeri" yani pamuk işleme yeri olarak kullanılan, iki katlı, sarıya boyalı bir ev satın almış Adana'da. Ardından annesi Pembe Hatun ve anneannesi Hacı Kadın'ı Adana'ya getirtmiş.

Bundan böyle üvey babası da olan Ahmet emmisi, anneanne-si Hacı Kadın, annesi Pembe Hatun ve kardeşi Hacı Mehmet'le birlikte yaşamaya başlamışlar.

Evin kadınları da bu yeni evin alt katında, buldukları başka işçi kadın ve çocuklarla birlikte kütlü pamuğu çiğidinden ayırma işini yaparak para kazanmaya katkı sunmuşlar.

Pembe Hatun, Adana'ya geldi diye Akçakaya Köyü'yle bağını asla koparmamış. Hacımer, orada da iki katlı güzel bir ev, tarla, bahçe ve elbette ki otuz beş liraya ideali olan büyük bir bağ satın almış. Hiç kuşku yok ki hayalleri peşinden koşan küçük bir çocuğun bu hayalini gerçekleştirmesine hiçbir şey engel olamazdı. Yeter ki pes etmeden, yılmadan, hedefinden sapmadan, vazgeçmeden azimle çalışsın. Anadolu'dan çıkmış ünlü bir filozof olan Epiktetos'un dediği gibi, "Nereye gittiğini bilen insana dünya yol verir." Görünen oymuş ki dünya Hacımer'e yol vermeye çoktan başlamış.

Adana'da tüm ailenin bir arada yaşadığı 1924 yılında, Ahmet'le Pembe Hatun'un "İkbal" adını verdikleri bir kızları doğmuş. Hacımer ve Hacı Mehmet'e bir kız kardeş gelmiş.

Yaz ayları geldiğinde Adana'nın ter ve toza bulanmış sıcağına dayanamayan Pembe Hatun, kızı İkbal ve annesi Hacı Kadın'ı alarak yayla dedikleri Akçakaya'ya gidiyormuş. Mutluymuş; artık huzurla oturacağı güzel bir evi, üzümelerini eşine dostuna gururla dağıtabileceği bir bağı, yarıcılarının sebze yetiştirdiği bostanı ve ekip biçtiği tarlası, çobanların önüne kattığı sürüsü varmış. Kimsenin kendisiyle fukaralığından dolayı konuşmaya değer bulmadığı günler artık çok geride kalmış.

Bu arada Cumhuriyet kurulmuş, yeni bir anayasa yürürlüğe girmiş. Hilafet kaldırılmış, kılık kıyafet devrimi gerçek-

leştirilmiş ve Çukurova'dan kaçan azınlıklardan kalan fabrikalar, evler, araziler bazı insanlara dağıtılmaya başlanmış. Hacimer'in amcası Ahmet'in ilk çalıştığı yer olan Simyonoğlu Fabrikası bazı müteteşebbislere verilmiş ve adı Milli Mensucat Fabrikası olarak değiştirilmiş. Kısa zamanda Hacimer bu fabrikanın en önemli pamuk tedarikçilerinden biri olmayı başarmış.

Yıllar geçtikçe Hacımer'in sermayesi artıyor ancak evlenme yaşı da geçiyormuş. O yıllarda yaş yirmiye geçince evlenme yaşı da geçiyor denilirmiş.

Pembe Hatun gibi Çukurova'dan Akçakaya'ya yaylaya giden bir aile daha varmış; Seyit Ağa ailesi. Seyit Ağa, Hacımer ve amcası Ahmet'ten yıllar önce atmış kendini Çukurova'nın bereketli topraklarına. Ceyhan'ın bir köyünde arazi satın almış. Buğday ve pamuk yetiştirmiş. Kazandığı parayla da sürekli mal mülk alıp zengin olmuş. Seyit Ağa biri erkek üçü kız dört evlat sahibiymiş. Bu kızlardan fındık renkli hüznü dolu gözleriyle sakın bakan, ufak tefek Sadıka'yı Akçakaya harman yerinde gören Pembe Hatun onu beğenmiş, "Hacımer'ime layık bir kız," demiş. 1.80 boyunda iri bedenli Hacımer'e, 1.60 boyunda ufak tefek bu kızı nasıl layık görmüş o bir muamma.

"Azığımız evimizden, arkadaşımız köyümüzden" deyişi aklında yer etmiş olan Pembe Hatun, yayla dönüşü Hacımer'i yanına çağırmış, "Evlenme yaşın geldi de geçti bile. Artık evlenmen lazım. Köylümüz Seyit Ağa'nın kızı Sadıka'yı sana isteyeceğim," demiş. O yıllarda evliliğe anne babalar karar verdiğinden Hacımer, sadece "Sen öyle uygun görmüşsen bundan böyle de Allah'ın dediği olur ana," demiş.

Derken görücüye gidilmiş, kahveler içilmiş, Allah'ın emri Peygamberin kavli üzerine Sadıka istenmiş Hacımer'e.

Seyit Ağa, varlıklı bir adammış. Kızını köylerinin en yoksul ailesinden birinin oğluna verir mi diye endişe duyulurken o, “Bu çocuk çok çalışkan ve azimli. Sağlam bir karaktere sahip. İleride zengin olur ve kızımı rahat ettirir,” düşüncesiyle kızına yapılan evlenme teklifini kabul etmiş ve “Düğün de beklemesin, iki üç ay içinde olsun,” demiş.

Aslına bakarsanız bu evlenme teklifi Seyit Ağa'nın da işine gelmiş. Çocuklarının anneleri ölünce Seyit Ağa, tekrar evlenmiş. Kızlarının yaşı ilerledikçe üvey anneleriyle problemleri de artmaya başlamış. Üvey annenin sürekli şikâyetlerinden sıkılan Seyit Ağa, “Hayırlı bir kısmetleri çıksa da şu kızları bir an önce evden göndersek,” der dururmuş.

Seyit Ağa'nın istediği gibi iki ay sonra, 1928 yılı yazında, Akçakaya Köyü'nde yapılan düğünle Hacımer ve Sadıka dünya evine girmişler.

Yeni gelin Sadıka'yı annesi Pembe Hatun ve küçük kız kardeşi İkbâl'le birlikte Akçakaya'da bırakan Hacımer, Adana'ya işine döner. Yeni gelinle birlikte eski evlerine sığmayacaklarını anlayınca İstasyon'a giden dörtyol ağzında iki katlı, üç odalı, kerpiçten bir ev satın alır. Şimdi Adana merkezinde kalan bu yer o tarihlerde şehir merkezine bir hayli uzakmış. Elektrik yok, su yok kanalizasyon yok. Gaz lambasıyla aydınlatılan evin suyu avludaki tulumbalı kuyudan sağlanırmış. Tuvalet giderleri de avlunun bir köşesine kazılmış fosseptik çukuruna bağlıymış.

Yayla dönüşünde Adana'daki evine gelen Sadıka, eşiyile yalnız yaşayacağını beklerken tam bir kalabalığın içine düşmüş. Ahmet amcaları, karısı Pembe ve kızı İkbâl, anneanne Hacı Kadın, kayınbirader Hacı Mehmet, hepsi bir arada. Hem de üç odalı bir evde. Yer yataklarında yatılır, yemekler odun

yakılan ocaklarda pişirilir, altlarına hasır atılmış kilimler üzerine yer sofrası kurulur, ortaya büyük bir tencere ya da siniye konan yemek tahta kaşıklarla hep birlikte çalakaşık yenilir, çinko leğenlerde ya da ocaklı odanın kapiya yakın köşesinde yıkanılırmış. Akçakaya'da nasıl yaşadıylarsa Adana'da da öyle yaşıyorlarmış. Kendi kalabalıkları yetmezmiş gibi gelen gidenleri de cabasıymış.

Pembe Hatun, köylü, okuma yazma bilmez ama akıllı bir kadınmış. Sadıka eve gelin gelir gelmez, "Bu ev benim değil, oğlumun evi," diyerek evin tüm idaresini gelini Sadıka'ya bırakmış.

Tam bir işkolik olan Hacımer, yemez içmez, giyinmez sadece para kazanma ve kazandığı parayı biriktirip yeni işlere yatırma peşinde koşarken, bütün zorlukları asla şikâyet etmeden aşmaya çalışan Sadıka, kaynana, kayınbaba, kayın ve görümcesiyle uyum içinde birlikte yaşamanın koşullarını yaratmış.

Art arda günler geçmiş, günbatımları birbirini izlemiş. Hacimer ve Sadıka'nın önce bir kızları ardından da bir oğulları olmuş, ancak her ikisi de erken doğum nedeniyle doğar doğmaz ölmüşler. 1931 yılında doğan oğullarını, Allah'ın kendilerine bahsettiği bir lütuf olarak görüp kabul ettiklerinden ona "İhsan" adını vermişler. 1933 yılında Sakıp, 1934 yılında Hacı, 1935 yılında Şevket, 1936 yılında Erol ve 1937 yılında da "tekne kazıntısı" dedikleri Özdemir doğmuş. Yedi yılda tam altı erkek çocuk. O yılların Adana'sının yoksul bir kenar mahallesinde, cadde üzerindeki bir palmiye, yuvasında çatlayan yumurtadan çıkan bir kuş yavrusu ya da evin kuytu bir köşesinde gizlice doğum yapan kedinin yavruları nasıl büyüyorlarsa Sadıka ve Hacimer'in çocukları da öyle büyüyorlardı.

Bu yıllar içinde Hacimer'in evlenme çağına gelen kardeşi Hacı Mehmet'i de evlendirmişler. Hem de Sadıka Hanım'ın küçük kız kardeşi Saliha'yla. Anneleri Pembe Hatun, "Aynı evin içinde iki kardeş iyi geçinirler" diye düşünmüş. Bu evlilikten onların da Gülten adında bir kızları olmuş.

Hacimer, kalabalık aileyi severmiş. Herkes gözü önünde, kanatları altında olsun istemiş. İstermiş istemesine de aykırı bir sese, patırtı kütürtüye, dırdıra, dedikoduya da asla izin vermezmiş. Duyduğu anda kıyameti koparırmış. Daima dirlik ve düzen istemiş. Evde yazılı olmayan ama herkesin kutsal

bir buyrukmuş gibi kayıtsız şartsız uyduğu kuralları varmış. Kurallara ters bir şeyler olduğunda Sadıka Hanım, olan biteni Hacimer'e duyurmamaya çalışmış. Onun öfkesini de sadece Sadıka dindirirmiş.

Yaşadıkları üç odalı evde onca kalabalığı idare etmek, evde huzurlu bir ortam yaratmanın yanında, günde üç öğün, hem de çocuklar için ayrı, erkekler için ayrı ve kadınlar için ayrı üç sofraya kurmak hiç de kolay bir iş değilmiş. Hele bir de misafirler, yardımcıları ve işçiler olduğunda, onlara da ayrı sofralar kurulmuş. Ayrıca kalabalık ev halkını giydirmek, banyo yaptırmak, çamaşırlarını yıkamak, elektriğin, şehir şebeke suyunun olmadığı o günün koşullarında bir hayli zormuş. Evi çekip çeviren Sadıka Hanım, bütün bu işleri yaparken en büyük yardımcısı, Akçakaya'dan getirdiği Gülnaz Kadın'mış. O da aynı evde o kalabalığın içinde yaşarmış.

Bütün bu curcuna içinde Sadıka Hanım, üstüne başına hiç özen göstermeyen, tıraş olmayan, çalışmaktan başka bir şey düşünmeyen Hacimer'le öyle bir uyum sağlamış ki, o ne isterse onu yapmış, o ne severse onu sevmiş. Hiçbir sözü ondan önce söylemez, onun sözünden de zinhar çıkmazmış. Çünkü o kocasının mükemmel bir insan olduğuna inanmış. Ona göre Hacimer kadar akıllı, onun gibi her işin başını ve sonunu düşünen insan yeryüzünde zor bulunurmuş. Hacimer, herhangi bir konuda söz söylemişse, bir karar vermişse ve bir sonuca varmışsa onda yanlış aramazmış. "Kadın dediğin, kocasına zıt gitmez" dermiş.

Bu arada, hükümet soyadı kanunu çıkartmış. Artık herkes kendine uygun bir soyadı seçecek ve nüfus dairesine soyadıyla kaydolacaktı. Hacimer'in dedeleri başkalarının tarlasında ücret karşılığı karasabanla çift sürerlermiş. Bundan dolayı

onlara “Zabancılar” denirmiş. Hacımer de ailemize verilen sıfat unutulmasın diye “Sabancı” soyadını seçmiş ve adını nüfus dairesine Hacı Ömer Sabancı diye kaydetmiş.

Ailenin ilk oğlu İhsan, büyümüş okul çağına gelmiş. Yeni Cumhuriyet hükümeti yapılan Harf Devrimi'yle Arap alfabe-sini kaldırmış yerine Latin harflerinin kullanıldığı yeni bir alfabe getirmişti. Cumhuriyet okullarında eğitim ve öğretim bu alfabeye yapılmaya başlanmış. Arap alfabesiyle okuyup yazan Hacimer, yeni harflerle okuyup yazmayı okuduğu gazetelerden, eline geçen yazı, makbuz ve faturalardan kendi kendine öğrenmeye başlamış. Adeta bir işkolik olan Hacimer, çocuklarının bir an önce iş öğrenip çalışmaya başlamaları, para kazanmaları taraftarıymış. Ne kadar çok çalışan o kadar çok para demekmiş onun için. Buna rağmen İhsan'ı okula yazdırmış. İhsan'ı okuma yazma ve hesap yapmayı öğrensin diye mi okula göndermiş, yoksa ilk öğretim mecburi diye mi göndermiş, orası meçhul.

Evdeki uyumlu kargaşa içinde günler geçip giderken Hacimer, amcası Ahmet ve kardeşi Hacı Mehmet'le birlikte aralıksız çalışıyorlarmış. Çalıştıkça da ortak kasalarındaki para çoğalıyormuş. Bu arada da yeni imkânlar, yeni işler peşinden koşmayı ihmal etmiyorlarmış. Pamuk alım satımında bir hayli ilerlemiş olan Hacimer, cırcırların çok iyi iş yaptıklarını ve sahiplerinin paraya para demediklerini gördükçe, "tez zamanda cırcır sahibi olmalıyız," dermiş amcası Ahmet ve kardeşi Hacı Mehmet'e. Sonunda yemeyip içmeyi, biriktirdikleri yeterli

parayla ikinci el, beş adet çırçır makinası bulmuş Hacımer. Pazarlık ede ede fiyatlarını iyice düşürdükten sonra satın almış. Bu makinaları kiraladığı bir binada montajını yaptıktan sonra kendi adlarına çalıştırmaya başlamış.

Hacımer, pazarlık etmeden fırından ekmek dahi almazmış. Çok sıkı pazarlıkçıymış. Satıcıyı canından bezdiren bir pazarlıkçı. Satıcının pazarlık için tuttuğu elini iri elleri arasına alır güçlü kollarıyla adeta koparırcasına sallarmış. Canından bezen satıcı sonunda Hacımer'in teklif ettiği fiyatı kabullenirmiş. Seneler içinde Hacımer'in berk pazarlıkçılığına bütün Çukurova ve Adana alışmış. Çırçır çalışmaya başlayınca pamuk için alıcı aramaya gerek yokmuş. Pamuğun alıcısı her zaman çokmuş. Ama pamuk tohumu yani çiğidi alacak tek yer Nebati Yağ Fabrikası'yymış. Hacımer, kısa zamanda tek kalem çalışan bu yağ fabrikasının sahibi Gilodo'yla tanışmış ve zaman içinde dostluğunu ilerletmeyi becermiş.

Çırçır işinden çok para kazanıldığını bilen ancak beş eski, elden düşme makinayla o çok paranın kazanılmadığını erken fark eden Hacımer, işi büyütmenin gerekliliğine karar vermiş. Pamuk alım satımından tanıdığı, dürüstlüklerinden ve çalışkanlıklarından kuşku duymadığı, Adana Karaisalı'dan iki kardeşe, Ahmet ve Bekir Sapmaz'a ortak çırçır fabrikası kurmayı teklif etmiş. Bu teklifi kabul görünce, Karaköprü mevkiinde ortaklaşa aldıkları bir arazi üzerine gıcır gıcır elli makinelik yepyeni bir çırçır fabrikası kurmuşlar. Adanalıların "Yeni Çırçır" dedikleri bu fabrikanın kapısına, "Bekir Sapmaz ve Ortakları Çırçır Fabrikası" yazmışlar.

Bir zamanlar, kendisinin bastığı haşa sayısı kadar ücret aldığı iş için şimdi Hacımer, basılan her haşa için ücret ödüyor, parasına para katıyormuş.

Feleğin çarkı ne acıdır ki insanın isteğine göre dönmez. Onun kendi düzeni, kendi bildiği vardır; bazen acılar yaşatır insana. Çalışma hayatının karmaşasına dalıp gitmiş Sabancı ailesi, 1938 yılında büyük bir acı yaşar. Sadıka Hanım'ın kız kardeşi, Hacımer'in adeta kızı gibi sevdiği hem baldızı hem de kardeşi Hacı Mehmet'in karısı olan Saliha Hanım, genç yaşında geride küçücük kızı Gülten'i bırakarak vefat etmiş. Evlerini keder basmış. Yaşadıkları acının ne tarifi ne de tesellisi varmış. Kuşkusuz zaman her şeyin ilacıdır. Zaman içinde kabuk bağlayan yaranın acısı azalmışsa da yüreklerinin bir köşesinde hep ince ince sızlamış.

Saliha'nın vefatı üzerinden iki yıla yakın bir zaman geçtikten sonra Pembe Hatun, oğlu Hacı Mehmet'i tekrar evlendirme çabası içine girmiş. Yine Akçakayalı bir ailenin kızı olan Aysel'i beğenmiş. Hacımer'in de olurunun aldıktan sonra istemeye gitmişler ve Hacı Mehmet'i yeniden evlendirmişler.

Henüz gençliğinin baharında, gençliğine doymamış, biricik kızı Gülten'in büyüdüğünü görememiş kız kardeşi Saliha'nın yerine yeni bir kadının, Aysel Hanım'ın gelmesi, Sadıka Hanım'a ne kadar zor geldi, ona ne kadar acı verdi bilinmez ama hiç renk vermeden, evde o güne kadar süregelmiş ve kendisinin sürdürdüğü düzeni aynen devam ettirmiş hiç sızlanmadan, şikâyet etmeden. Hiç de kolay bir şey değilmiş

katlandığı; adeta üzerine kuma gelmiş.

Hacı Mehmet ve Aysel'in gerçekleşen bu evliliklerinin üzerinden çok geçmeden, onca yokluk, yoksulluk çektikten sonra tam rahat edeceği bir dönemin başında Pembe Hatun da vefat etmiş.

Bunlar olurken, tamamen çalışma ve para kazanma üzerine kurulu Hacımer'in hayatı, aynı şekilde devam ediyormuş.

Pembe Hatun'un vefat ettiği yıl içinde, bir İtalyan Yahudisi olan Triçelli adlı fabrikatörün kendisine ait iplik fabrikasını satacağı duyulmuş. Haberi alan Hacımer doğruca Ahmet Sapmaz'a gitmiş. Ve yarı yarıya ortak olarak fabrikayı satın almışlar. Artık sadece kütlü pamuk, çırcırdan geçmiş pamuk satmanın yanında daha çok para kazandıran iplik işine de girmişler.

Hayat Hacımer'e yol vermiş bir kere. O da hayatın kendisine açtığı bu yolda hızla ilerliyormuş.

Kozadan alınan pamuğun neredeyse yarısı çiğitmiş. Çırcırda pamuk liflerinden ayrılan çiğidin bir kısmı tohum olarak ayrılır, kalan kısmı yağ fabrikasına gönderilirmiş. Yağ fabrikasının almadığı fazla miktarsa yakılırmış. Ortalama dokuz kilo çiğitten bir kilo pamuk yağı alındığı ve Çukurova'da üretilen pamuk miktarı göz önüne alındığında yağ fabrikası kurmanın ne kadar kârlı ve cazip bir iş olduğu Hacımer tarafından hemen anlaşılmış.

Hacımer, çiğit sattığı ve zaman içinde dostluğunu geliştirdiği yağ fabrikatörü, bir Rus Yahudisi olan Salomon Rafael Gilodo'yla sohbetlerinde yağ işinin bütün inceliklerini öğrenmekte gecikmemiş.

Adana'daki pamuk ticaretine neredeyse hâkim olan Hacımer, kendi çırcırında yılda otuz bin ton pamuk işliyormuş.

Bunun aşığı yukarı yarısı çığıtmış. Çığıdın tek alıcısı da Gilodo'ymuş. Ama gel gör ki Gilodo'nun, tren istasyonu civarında, "Rus'un Fabrikası" dedikleri fabrikası bu çığıdın bir kısmını alabiliyormuş. Kapasitesi o kadarmış. Hacımer, çığıdın fazlasını yakmak zorunda kaldığında, bunu kaybolan servet gibi görüyor, içi kanıyormuş.

Gilodo'nun fabrikası çalıştırdığı yüz elli işçisiyle yılda 1,8 milyon kilo pamuk yağı, 5,8 milyon kilo küspe ve 143 bin kilo sabun üretirmiş. Bu rakamlar ve edilen yüksek kar Hacımer'e cazip geldiği kadar, fabrikatör Gilodo'nun çığıdi kendi belirlediği ucuz fiyattan alması da o kadar zoruna gidermiş.

Hacımer, gecikmeden Sapmaz Kardeşler ve Milli Mensucat Fabrikası ortaklarını Nebati Yağ Fabrikası işine girmeye ikna etmiş. Onlarla ortak olmuş ve işin yürütölmesini üstlenmiş. Önce Salomon Rafael Gilodo'ya gitmiş, fabrikasını kendilerine satması için. Gilodo, bu teklifi kabul etmeyince hemen onun fabrikası bitişiğindeki araziye satın almış ve fabrikanın temelini atmışlar. Hacımer, ortaklarının sağladığı maddi destekle, yüksek kapasiteli ve en yeni makinaları ithal ederek ilk sanayi tesisini, Türk Nebati Yağlar Fabrikası'nı kurmuş.

Bu fabrika kurulunca rekabet şansının kalmadığını gören Gilodo, kendi fabrikasını da aynı ortaklara satmak zorunda kalmış. Bu fabrikaya da "Toroslar Yağ Fabrikası" tabelasını asmışlar.

Hacımer'in büyük oğlu İhsan, 1937 senesinde mahalledeki ilkokula başladığında annesi Sadıka Hanım, Özdemir'e hamileymiş. Hacımer'de Adana pamuk piyasasında adı ve hatırı sayılan insanlardan birisi olmuş artık. Kuşkusuz onca iş güç arasında, para kazanmaktan ve attığı her adımda sermaye biriktirmekten başka derdi, tasası olmayan Hacımer'in oğlunun okuluna, onun sorunlarına ve isteklerine zaman ayıracağı, ihtiyaçlarını karşılamak için para harcayabileceği düşünülemezdi.

Sadıka Hanım da anneliğinin gereği olarak zamanının çoğunu ve bütün ilgisini doğduğu günden beri sürekli hasta, sürekli mızızızlanan, marazlı ikinci çocukları Sakıp'a ayırırmış. Sakıp, büyüüp okula başladıktan sonra bile yaramazlık yaptığında, bir kabahat işlediğinde, ebeveynlerinin hoşuna gitmeyen bir davranışı olduğunda, yanlış bir söz söylediğinde ya da bir küfür ettiğinde hemen hastalık numarasına yatar, annesi Sadıka Hanım'ın şefkatli koruması altına girermiş. Çoğu zaman da "Ben yapmadım İhsan abim yaptı," der bir kenara çekilir, azarsa azarı, dayaksa dayağı İhsan yer, o da kıs kıs gülermiş.

İhsan, o günleri şöyle anlatırmış: "Babamın bok gibi parası vardı ama ben sofradan hep doymadan kalkardım. Aile kalabalık. Ortaya bir tencere yemek konur, büyükler bir

dakikada ne var ne yok yalayıp yutar geriye bir şey bırakmazlardı. Anam da kucağındaki marazlı Şakıp'ı doyurmaya çalışır, gözü beni görmezdi."

Hacımer, sırf biriktireceğim diye para harcamayı sevmediğinden çocukların gıda ihtiyaçları yanında kalem, defter, silgi gibi okul ihtiyaçlarına, kılık kıyafetlerine de para harcamazmış. "Ben para biriktirip zengin olmak için hiç iki çeşit yemeği bir arada yemedim, çok sevdiğim, canım çok çektiği halde bir tatlıcı dükkânına girip iki lokma tatlı yemedim," diye övünen Hacımer'in, çocukları için para harcaması hiç düşünülebilir mi? Bu koşullardaki bir çocuğun, okulu sevmesi, arkadaşlarıyla uyumlu olması, derslerinde başarılı olması düşünülebilir mi? Her ikisi de hem İhsan hem de Şakıp ilkokulu bitiremeden okulu yarım bırakıp, tam da Hacımer'in istediği gibi, onun yanında işe gidip gelmeye başlamışlar.

İhsan ve Şakıp, küçük yaşlarından itibaren sabahın köründe kalkar, babaları Hacımer'in yanında köprüye gider, pamuk getiren çiftçileri tanır, gelen pamukların kalitesini, fiyatını, nasıl pazarlık edildiğini babalarından öğrenirlermiş.

Zaman içinde İhsan, boylanıp serpilir, fizik olarak babası Hacımer'e benzerken, pamuk işinin de ıçığını cıcığını öğrenmiş. Eline aldığı pamuğun Çukurova'nın hangi yöresinde yettiğini, elyaf boyunu ve kalınlığını bir çırpıda anlar, o pamuğun o günkü borsa fiyatını da bilir. Küçük yaşına rağmen, bu işlerde çalışırken bir çocuktan çok, işin ehli bir adamı andırırmış. Bu yeteneklerini her gün daha fazla geliştiren İhsan, adeta bir pamuk eksperisi olup çıkmış.

Bu yeteneği yanında tam bir futbol fanatığıymış İhsan. Futbol oynamayı çok seven, sevdiği kadar da iyi oynayan İhsan ve mahalle arkadaşları futbol topunu nereden bulacaklardı ki?

İhsan, onun da yolunu bulmuş; döküntü pamukları sıkıştırıp top şeklinde yuvarlar bir bezin içine kor, bezi diker, top yapmış. O topla oynarlarmış. Mahalle takımının en iyi oyuncularından biriymiş İhsan. Zaman içinde futbol kurallarını, nasıl oynanması gerektiğini ve bu oyunu oynamaya yetenekli genç oyuncuları seçme, defansta kim iyi oynar, orta sahada kim iyi oyun kurup pas dağıtır, her iki kanadı hangi futbolcular iyi kullanır ve kimler iyi golcüdür konularında bilgisini arttırmış. Şişmanlayıp futbol oynayamaz hale geldiğinde futbol ve futbolcu konusunda görüşlerine başvurulana, adeta bir uzman kişi olup çıkıvermiş. O yıllarda, Adana'da işçilerin kurduğu Adana Demirspor'un hiçbir antrenman ve maçını kaçırmayan tutkulu bir taraftarıymış aynı zamanda.

İhsan, evin büyüğü olarak hem annesinden hem de babasından sürekli olarak, "Koş İhsan. Kardeşlerinle ilgilen İhsan. Sen büyüksün İhsan. Bahçeden su taşı İhsan. Getir İhsan. Götür İhsan," sözlerini duymak, onların isteklerini yerine getirmek yanında özellikle Sakıp'ın yaptıklarının da bedellerini yüklenirmiş. Sakıp cam kırar, "İhsan kırdı," dermiş. Tokat attığı küçük kardeşlerinden birinin çığlığını ve ağladığını duyunca koşup gelen annesine "İhsan yurdu," dermiş. Bahçede, sokakta koşar oynar, baba Hacımer'in geldiğini gördüğünde hemen yere oturur hasta numarası yaparmış, Hacımer de "Niye kardeşine sahip çıkmadın, hasta halinde bahçeye, sokağa çıkardın," diye basarmış küfrü, azarı, tokadı ve tekmeyle İhsan'a. Kısacası Sakıp, çocukluğundan beri İhsan'ı baba ve annesinin gözünde hep kötü, haylaz, işe yaramaz biri gibi göstermek için elinden geleni ardına koymazmış.

Bir taraftan Sakıp'ın düzenbazlıkları diğer taraftan babasının hiç istememesine karşın top peşinde koşması yanında

ergenlik çağından sonra, ilk gençlik yıllarından itibaren boyu uzayıp kilosu arttıkça babasına fizik olarak daha çok benzeyen İhsan'ın para harcamaya başlaması, hele ki meyhanelerde arkadaşlarıyla yiyip içmesi, ardından pavyonlarda eğlenceye gitmesi, bütün hesapların da onun tarafından ödenmesi Hacımer'i dehşete düşürmekle kalmıyor, çileden de çıkarıyormuş.

Çileden çıkmasında ne yapsın? Çevresindekilerin ona "Çok tutumlu bir adamdır, hesabını kitabını iyi bilir," demelerine bakmayın. Asıl söylemek istediklerini söyleyemedikleri için öyle derlermiş. Asıl söylemek istedikleriyse, "Cimri, pintonin Allah'ı, mıhsıçtının teki," sözcükleriymiş.

Gerçekten de Hacımer, hatırı sayılır namlı cimrilere birisiymiş; cebinde akrep olanlardan. Zengin olup sanayici olduktan sonra bile nadiren tıraş olduğu berberle de tıraş parası için pazarlık eder, berberin yanında çalışan çıraqlara bir kuruş bahşiş ödemezmiş. Lezzetli yemeklerini yediği lokantadaki garsona, nadiren elbise diktirdiği terzideki çırağa, başka şehirlere gittiğinde kaldığı oteldeki çalışanlara da bahşiş ödediği ne görülmüş ne de duyulmuş. Ütülü pantolon giydiğini gören olmadığı gibi, bir günden bir güne ayağındaki ayakkabının boyanmış olduğunu gören de olmamış. Gideceği yer ne kadar uzak, yetişeceği işi ne kadar acil olursa olsun taksiyle gitmez, daha ucuz diye faytonla gidermiş. Daha neler neler. Belki de onun cimrilik ayarını şu örnekte ölçmek daha kolay olur. Hacımer, Milli Mensucat Fabrikası'nın pamuğunu tedarik ederken fabrikanın patronlarıyla da çok iyi ilişkiler içerisine girmiş. Bu patronlardan birisi de Adana'nın en kudretli insanların birisi olan ve oldukça da zengin Mustafa Özgür'müş. Mustafa Özgür, Hacımer'e ayrı bir özen ve ilgi gösterirmiş. Kendi özel işleriyle ilgilenmesini de Hacımer'den istermiş.

Zaman içinde güveni o kadar artmış ki Hacimer'i kendine umum vekil tayin etmiş. Hacimer, 1944 yılında Erciyes Otel, çarşı ve sinema inşaatı işine Mustafa Özgür'le yarı yarıya ortak olarak başlamış. Beş yıl sonra o tarihte Adana'nın en lüks ve en büyük oteli, lokantası, bin iki yüz koltuklu muhteşem salonlu bir sineması ve caddeye bakan dükkânları açılmış. Boş dükkân kalmadığı gibi otel, lokanta ve sinema ful çekiyormuş. Bir gün önce lokanta, otel ve sinemada içilen her türlü alkollü ve alkolsüz içeceklerin boş cam şişeleri çöpe atılacak yerde kasalara ya da çuvallara konulur, otel kapısına bırakılmış. O kadar varlık ve zenginlik içinde yaşayan Hacimer, gelir o boş şişeleri alır, satmaya götürürmüş. Varın pintiliğine siz karar verin.

Bu kadar parayı seven, bir o kadar da eli sıkı olan Hacimer'in, oğlu bile olsa İhsan'ın paralarını har vurup harman savurmasına sessiz kalması, göz yumması, çileden çıkmaması ve aralarında sorunlar olmaması elbette ki düşünülemezdi.

Hacımer'in satın aldığı, İstasyon Yolu üzerinde dört dönümlük bir portakal bahçesi içerisinde, alt katında taşlık ve mutfak, üst katta birçok odası olan eve taşınmış aile. Hacımer'in artık genç bir kız olan kardeşi İkbâl ve Hacı Mehmet'in Saliha'dan olan kızı Gülten dışında Hacı Mehmet'in beş, Hacımer'in altı çocuğu bu evde de bir aradaymışlar. Kalabalık aile seven Hacımer'in keyfine diyecek yok ama ah bir de İhsan'a söz dinletebilseymiş ya...

Asker ocağında akli başına gelir, disipline uymaya alışır düşüncesindeki Hacımer, askerlik yaşı gelir gelmez İhsan'ı askere göndermiş. Ne çare ki asker ocağı da İhsan'ı babası Hacımer'in istediği kalıba ve şekle sokamamış. Askerlik dönüşü uzun boyunu kilosuyla tamamlayan koca gövdeli bir adama dönüşen İhsan, babasının tüm öfke, azar ve bağırıp çağırmalarına, Sakıp'ın babasını doldurup doldurup üzerine salmasına aldırış etmeden kendi istediği hayatı seçmiş, kendi çizdiği yoldan yürümeye devam ediyormuş. Bütün bunları yaparken de sabahın erken saatinde kalkıyor, artık uzmanı olduğu pamuk alım ve satımındaki işini asla aksatmıyormuş.

Hacımer, vatani görev dönüşü İhsan'ın istediği kalıba girmediğini görünce, hemen İhsan'ı eski tabirle zapturapt altına alırım düşüncesiyle, Adana'nın en işlek caddesi olan Zafer Caddesi üzerinde, kendileri gibi Kayserili zengin bir

kuyumcunun oğlu olan Celal Ilgıt'la yarı yarıya ortak bir manifatura dükkânı açmış. İhsan, dükkânda tezgâhın arkasında durup müşteri bekleyecek, gelen müşteriye kumaş toplarını tek tek indirip gösterecek, eğer beğenirlerse eline aldığı metreyle ölçüp, biçecek ve paketleyip müşteriye verecek birisi değilmiş ki.

Hacımer, her fırsatta oğluna kızıp, azarlayacağına, öfkeleşip hiddetleneneğine, onu bir günden bir güne karşısına alıp ne istediğini, neden böyle davrandığını sormuş mu? Hayır. Onu anlamaya çalışmak gibi bir derdi hiç olmamış ki Hacımer'in. Sadece söylediklerinin dinlenmesini ve yapılmasını istemiş. İhsan, laf olsun diye gittiği dükkândan bulduğu her fırsatta ya futbol maçlarına ya da Adana Demirspor lokaline gidermiş. Manifaturacılık onun yapacağı iş değilmiş. İhsan, Celal'le birlikte mal almaya İstanbul'a gittiğinde de hangi takımın maçı varsa onu seyretmeye gider, akşamları da İstanbul mekânlarını dolaşır, otele fitil gibi sarhoş dönermiş.

İştahına ve rakı içme isteğine boyun eğdikçe kilo alıp irileşen İhsan da Adana'nın zengin pamuk tüccarları, çiftçilik yapan ağaları ve onların çocukları gibi meyhanelerde, barlarda, pavyonlarda dostları ve arkadaşlarıyla eğlenmeyi, para harcamayı seven birisiymiş. Hemen hemen her gece dışardaymış. Yemekleri evde, ailesinin bütün fertleriyle yemeyi alışkanlık haline getirmiş ve bundan büyük haz duyan Hacımer, İhsan'ı sofrada görmedikçe hiddetlenir, öfkesini çıkaracak yer aramış. Onu sakinleştirmek her zaman olduğu gibi Sadıka Hanım'a düşermiş. Sakıp da askerlik dönüşünde İhsan abisine takılır olmuş. O da eğlenceyi seviyor, ancak babasından da bir o kadar çekiniyormuş. İhsan abisine takılarak meyhane, bar ve pavyonlarda eğlenmek daha çok işine gelmiş.

Bir gün İhsan, Sakıp ve arkadaşları önce bir lokantada yemiş içmiş, ardından da pavyona gitmişler. Her zaman olduğu gibi hesapları yine İhsan ödemiş. Ancak bu sefer çok kalabalık olduklarından ve masalarına kadının onu gelip onu kalktığından, alkolün su gibi içildiğı, şampanyanın art arda patlatıldığından hesap oldukça kabarık gelmiş... Adana küçük yer o zaman. Haber anında Hacimer'e ulaşmış. Ödenen rakamı duyan Hacimer'in aklı başından gitmiş, almış İhsan'la Sakıp'ı karşısına. Hem de koskoca fabrikanın içinde bütün çalışanlarının göreceğı ve seslerini duyacağı bir yerde.

"Ulan bok oğlu boklar, ulan Allahsız oğlu Allahsızlar, dün akşam pavyonda kaç lira harcadınız?"

Gece boyunca ellerini kadınların mahrem yerlerinde do-laştıran, onlara sarılıp şarkılar, türküler söyleyen, hatta onlarla birlikte masaların üzerine çıkıp göbek atan Sakıp, her zamanki kıvraklığı ve pişkinliğiyle, "Baba, vallahi benim bir günahım yok, İhsan abim zorla götürdü beni," deyince, Hacimer, bütün öfkesini İhsan'ın üzerine boşaltmış.

Hacimer, para söz konusu olduğunda, değil oğlunu Adanalıların deyimiyle haşa Allah'ı bile tanımazmış. Ne hatır ne de gönül dinler hepsini kırar geçermiş. İhsan'ın davranışlarını, gidişatını uzunca bir süredir beğenmiyormuş zaten. Başkalarının yanında bağırarak, çağırarak, azarlayarak, hakaret ve küfürler ederek onu eze eze yola getireceğine inanıyormuş. Bildiğı, aklının erdiği tek yöntem buymuş galiba. Ama İhsan'ın da kendince hayata farklı bir bakış açısıyla baktığını, farklı yetenekleri, farklı arzu ve istekleri olduğunu bir türlü anlayamamış. Aynı yaştayken Hacimer, para biriktirmek derdindeyken, İhsan'ın böyle bir derdi asla olmamış. Hacimer, para kazanılacak her işe balıklama atlarken, İhsan sadece

sevdiği işi yapınca mutlu olmuş. Hacımer'in yemesinden, içmesinden, giyiminden velhasıl kendine ait her şeyden kıstığı parayı, acımasızca harcamaktan çekinmiyormuş İhsan. Hacımer, her bir kuruşunu işlerini büyötmeye harcarken, avanesiyle gittiğı eğlencelerde har vurup harman savuruyormuş İhsan.

"Bu durum daha fazla sürmemeli," diyen Hacımer ve Sadıka Hanım, yirmi iki yaşını geçmek üzere olan İhsan'ı evlendirmeye karar vermişler.

Her adımını hesaplı kitaplı atan Hacımer, çocuklar büyüdükçe evlerine sığmadıklarını görmeye başlamış. Ama ne gam. Herkes bir aradaydı ya. İhsan'ı evlendirme kararı aldığı anda, oğluna ayrı bir ev açıp, yeni gelinle oğlunun o evde yaşamalarını isteyeceğine o, kardeşi Hacı Mehmet'i yanına çağırmış, "Bak Hacı Mehmet, çocuklar kızlı erkekli büyüyorlar. Bunlar bir arada büyüdüklerinden birbirlerini kardeş bellerler, yarın bir gün evermeye kalktığımızda zorluk çekeriz. En iyisi sen aileni al git eski eve yerleş. Kasamız bir ama evlerimiz ayrı olsun," demiş. Abisi Hacımer'in bir dediğini iki etmeyen Hacı Mehmet hemen pılsını pırtısını ve çocuklarını toplayıp eski eve taşınmış. Böylece evde yeni gelin ve doğacak çocukları için yer açılmış.

Gelin adayını Sadıka Hanım'ın Ceyhan'da oturan kız kardeşi Pakize Hanım bulmuş. Gelin adayı, Ceyhan'da görev yapan Kayserili Rukiye öğretmenin kızı Yüksel'miş. Pakize Hanım hem gelin adayının ailesini hem de gelin adayı Yüksel'i öve öve bitirememiş.

Artık sanayi tesisleri, otel, çiftlikler ve daha birçok kârlı yatırımın sahibi olduktan sonra, yeni kurdukları ve Akbank adını verdikleri bir bankanın da sahibi olan Hacımer'in ortaklarından Bekir Ağa, siyah renkli bir Buick marka araba alınca, o da yeşil renkli bir Cadillac otomobil almak zorunda kalmış.

Ceyhan'a Yüksel Hanım'ı İhsan'a istemeye bu yeşil Cadillac'la gitmişler. Lakin sonuç istedikleri gibi olmamış. Yüksel Hanım, bu teklifi ret etmiş. Ancak zaman içinde ailesi Yüksel'i bu evliliğe ikna etmiş. Evlilik ve Yüksel Hanım konusunda, İhsan'a kimse akıl etmediğinden midir yoksa lüzum görmediklerinden midir bilinmez, fikrini sorma gereği duymamış. Gelinin kim olacağına karar veren annesi Sadıka Hanım, nerede oturacaklarına karar veren de Hacımer olmuş. İhsan, sadece kararlara uymakla kalmış.

Yüksel Hanım, kalabalık ailenin içine girer girmez Sadıka Hanım o güne kadar kendi yaptığı işlerin neredeyse tamamını henüz on sekiz yaşındaki gelinine devretmiş. Yüksel Hanım, başta Hacımer ve Sadıka Hanım olmak üzere hepsi bekâr kayınbiraderlerinin ve tüm ailenin hizmetine girmiş adeta. Artık yeni evde masada yeniliyormuş yemekler. Her yemekte masanın başına oturan Hacımer'in bardağını doldurmak, yemek tabağını indirip kaldırmak, kahvesini getirmek, terliklerini peşinden koşturmak, önünde el pençe divan durmak Yüksel Hanım'ın işiymiş. Yüksel Hanım, Hacımer'in göz menzili dışına çıktığında hemen, "Yüksel nerede," diye sorarmış. Bu durumu bilen arkadaşları Hacımer'e, "Sen İhsan'a karı değil, kendine kız evlat almışsın," diye takılırlarmış. Yüksel, sadece Hacımer'e değil, evdeki herkesin işine de koşarmış; kayınbiraderlerinin gömlek ve pantolonlarını ütüler, kravatlarına kadar o bağlarmış. Geride bu hengâme içinde İhsan'a kalan, evdeki yerini sorgulamak ve adeta yok sayıldığı bu evden her fırsatta kaçıp uzaklaşmak olmuş.

İhsan ve Yüksel'in art arda üç çocukları olmuş. İsimlerini Güler, Yakup ve Nur koymuşlar. Hacımer ve Sadıka Hanım'ın mutluluklarına diyecek yokmuş. Torunlarının şenlendirdiği

evde daha da mutlularmış. Hacimer, hiçbir çocuğunu kucağına almadığı, başlarını okşamadığı, öpüp koklamadığı halde, torunlarını kucağından indirmez, onların bir dediğini iki etmezmiş.

İhsan, okula başlayan kızı Güler'i ne zaman okul çıkışında almaya gitse, babası Hacimer'i okul kapısında Güler'i beklerken görürmüş. "Yahu baba, bu benim kızım, evde sevmeme, kucaklamama fırsat vermiyorsunuz bari okul dönüşlerinde birlikte olmamıza izin verin," demek istermiş ama saygısından sesini çıkaramaz, döner gidermiş. İhsan, "Yüksel benim eşim mi, yoksa ailenin hizmetkârı mı anlamadım. Sanki bana eş değil de eve hizmetçi almışlar gibi. O koca evdeki herkesin eşim ve çocuklarım üzerinde söz hakkı var, bir tek benim yok," diye düşündükçe kendini dışarıya, içkinin ve eğlencenin ortasına atarmış.

Hacimer, Nebati Yağlar Fabrikası'nı kurarken kendi branşlarında iyi eğitim görmüş personel ve yöneticileri izlemiş. Onların bilgiyle donatılmış becerilerine, yaptıkları her işi önce projelendirmelerine, programlandırmalarına ve işi yaparken en ince detaylarına varıncaya dek proje ve programlarına bağlı kalmalarına, prensiplerinden asla ödün vermemelerine hayran kalmış. "İşte her iş böyle ehli olan eğitimli insanlar tarafından yapılmalı," demiş. Ondan sonra da yapacağı her yatırımda, her işte memleketin iyi yetişmiş insanlarını arayıp bulmuş, istedikleri ücreti ödemiş ve onların bilgisinden, tecrübelerinden, uzmanlıklarından yararlanmayı bilmiş. Bunu anlamakta gecikseydi sanayiden bankacılığa kadar birçok iş kolunu içine alan bir imparatorluğu nasıl kurabilirdi?

Yapılacak yatırımın planlanması, fizibilitesinin hazırlanması, projelendirilmesi için yetişmiş uzman kişiler, hesap ve

finansçılar, yatırımı ete kemiğe büründüren mimar, inşaat, elektrik ve makina mühendislerinin bilgileri sayesinde neleri başardıklarını gözleriyle görmüş. Bilginin paradan da mal ve mülkten de silahtan da kaba kuvvetten de daha güçlü olduğuna şahitlik etmiş. “Güç bilgidir, gücü elinde bulundurmak isteyen önce bilgiye sahip olmalı,” demiş. Bilgi sahibi olmanın ne kadar önemli bir güç olduğunu ve bilgi sahibi olmanın tek yolunun da eğitimden geçtiğini gören Hacımer, İhsan ve Sakıp ilkokulu dahi bitirememiş, Hacı da ortaokulu yarım bıraktığından onlar için yapabileceği bir şeyin olmadığını anlayınca diğer üç oğlunun eğitimine çok önem vermiş. Onların eğitilmiş, bilgi sahibi, yabancı dil bilen birer işadamı olmaları için önce Tarsus Amerikan Koleji’ne, oradan mezun olduktan sonra da İngiltere’ye eğitime göndermiş. Şevket tekstil mühendisi, Erol ekonomist, Özdemir de kimya mühendisi olarak dönmüşler.

İhsan, nasıl ki pamuk konusunda tam bir uzman olmuşsa, futbola olan tutkusu da futbolla ilgili her şeyi öğrenmeye itmiş onu. Futbol konusunda adeta bir teknik adam kadar uzmanlaşmış. Gelecek vadeden futbolcuyu seyrederek etmez bilirmiş. Bu sayede Adana Demirspor’a birçok futbolcu kazandırmış. Bir keresinde beğendiği futbolcuyu kulübe önermiş. Kulüp yöneticileri, “o futbolcuyu almaya paramız yetmez” dediklerinde, hemen bir çek yazıp önlerine koymuş. “Bu çocuğu zinhar kaçırmayın. Transfer etmek için elinizden gelen her şeyi yapın. Alın size açık çek,” demiş. Bu açık çek olayı Adana’da büyük sükse yapmış. İhsan’a olan sevgi katbekat artmış. Gittiği her yerde “İhsan Ağa” diye karşılanmış. Gel gör ki bu işten bırakın memnun olmayı öfkesinden kuduran biri varmış; baba Hacımer. Babayla oğulun arasına girip ipleri koparan bu açık çek olayı, bir daha düzelmemek üzere aralarını bozmuş.

Gece uykusunda futbolcu isimleri sayıklayan, çok sevdiği bir futbolcu olan dünya yıldızı Pele’yi seyredebilmek için, bir kelime dahi yabancı dil bilmeden kalkıp ta Brezilya’ya gidecek kadar futbola tutkulu bu oğlunu bir kez olsun anlama gayreti göstermeyen bir baba, ipleri koparmaktan başka ne yapabilirdi ki?

Kendine bir imparatorluk kurmuş, kadın olsun erkek olsun ailenin tüm bireylerine sözünü dinleten, onların kimlerle

evleneceklerine dahi karar veren Hacımer'in, en haz duyduğu şey ailesinin tüm fertleriyle birlikte aynı çatı altında yaşamak, aynı sofrada yemek yemekmiş. Sofrada konuşulacak konuları da o seçermiş. Çoğunlukla da çocuklarını iş bilmezlikle, tembellikle, tutumlu olmamakla ve fazla harcamalarıyla ilgili olurmuş konular. Neredeyse her akşam yemeğinde, tüm aile fertlerinin ezberlediği aynı cümleleri bıkmadan usanmadan yıllardır tekrar eder dururmuş: "Ben on beş yaşında hayata atıldım, yemedim içmedim ve sonunda bir düzen kurdum. Elbette bu çok kolay olmadı. Çok zorluklar, çileler çektim. Kayseri-Adana arasını defalarca yürüyerek gidip geldim. Sizlere bu düzeni kurdum. Madem bu düzeni ben kurdum ve mademki siz de bu düzenin içinde yaşıyorsunuz, benim gösterdiğim işleri yapacak, benim kurallarına uyacaksınız," dermiş.

Dermiş demesine de hem de haklı olarak dermiş de gelin görün ki İhsan, babasının diktiği kalıba sığacak biri değilmiş ki. O kendi istediği hayatı, kendi doğruları ve kendi çizdiği sınırlar içinde yaşamak istiyormuş. Yaşıyormuş da!

İhsan'ın Adana Demirspor kulübüne verdiği açık çekin konuşulduğu günlerde, rutin hale gelmiş kalabalık bir akşam yemeğinde Hacımer, İhsan'a bakmış ve kızgın bir ifadeyle,

"Son zamanlarda işleri iyice boşlamışsın. Dükkâna da uğramıyormuşsun," demiş.

İhsan, gayet soğukkanlı ve umursamaz bir tavırla,

"İşler durgun, çocuklar idare ediyorlar," deyince Hacımer'in kızgınlığı daha da artmış,

"Oğlum, asıl işler durgun olduğu zaman işin başında durmalısın. Kaldı ki sen hiç de işler durgunmuş gibi yaşamıyorsun. Gitsen de gitmesen de her gece Yıldız Pavyon'da masan ayrılıyormuş. Sağa sola açık çek imzalayıp verdiğin

yetmiyormuş gibi, kumar masalarından da kalkmıyormuşsun,” dediğinde İhsan,

“Kumar dediğin arada bir arkadaşlarımla eğlenmek için oynadığımız bir iki el oyun. Gerektiğinde de ben her işe koşuyorum,” deyince Hacimer, cebinden İhsan’ın imzalamış olduğu ve kendisinin ödediği bir tomar fatura ve senet çıkarıp İhsan’ın gözü önünde sallamış ve bütün hiddetiyle,

“Ulan Allahsızın oğlu, şunlara bak şunlara. Bok oğlu bok. Senin yaşındaki bir adam ailesinin onurunu, varlıklarını, kazandıklarını böyle mi korur. Ben onca işe para yetiştiremezken, bir de senin kumar borçlarını, pavyon faturalarını mı ödeyeceğim Allahsız, vicdansız. Ben bu serveti kumar oynayarak ya da pavyonlarda serserilik yaparak mı kazandım sanıyorsun. Ben sana bu yolları bırak dedikçe sen inadıma daha da azıtlıyorsun. Hazır para yemek kolay. Baba parasını etrafa darı gibi saçmak kolay. Hele bir kazan da o zaman göreyim seni. Sen işi boşladın, hiçbir işe de koştüğün falan yok. Başında kavak yelleri esiyor. Anan ve aha bu kardeşlerin yaptıklarını sözde benden gizliyorlar ama ben her şeyi görüyor ve duyuyorum. Bugünden itibaren ya adam olursun ya da benden zırnık işlemez, bilesin,” demiş.

Karısının, çocuklarının, kardeşlerinin ve ailenin diğer fertleri içinde babasından bu sözleri duyan İhsan, sinirden kıpkırmızı olmuş. Gururu incinmiş. Daha fazla hakaret ve azar işitmemek için sofradan kalkan İhsan, dışarıya, sevdiği dünyanın kollarına doğru giderken, “Benim hiçbir gizli, dolambaçlı, dalavereli işim yok. Onuruma da en az sizin kadar düşkünüm. Bütün olanı biteni o Allahsız, kitapsız Sakıp’ın sana gammazladığını, bire on katarak anlattığını da ben biliyorum,” sözleri dökülmüş ağzından.

Çocukluğundan beri işlediği her suçun, yaptığı her kötü şeyin, başarısız olduğu her işin sorumluluğunu İhsan'ın üzerine atmayı alışkanlık haline getiren Sakıp, askere gidinceye kadar da hep aynı taktiği uygular. Askerlik dönüşü farklı bir hayal kurmaya başlamış Sakıp. Hayali babasının yerine geçmekmiş. Bunun için de yapması gereken şey abisi İhsan'ı devre dışı bırakmakmış. Çünkü Hacimer aileye, aile birliğine, aile içinde büyüklere saygı gösterilmesine, büyüklerin sözlerinin dinlenmesine çok önem verdiğinden, kuşkusuz yerine veliaht olarak da en büyük oğlu İhsan'ı bırakmasından daha doğal bir şey olamazmış. Onun için Sakıp için öncelikli iş, Adana halkının sevdiği, tam bir Adanalı gibi yaşayan, gözü gönlü bol, cömert, yardımsever velhasıl katıksız bir halk adamı olan İhsan'ı önce itibarsızlaştırmak, ardından da futbol terimiyle kırmızı kart göstertip oyun dışı bırakmakmış.

Yıllar içinde Adana büyüyüp geliştikçe, artık "Sabancı Ailesi" denilen Hacimer'in ailesinin, işleri ve sanayi yatırımları da büyüyüp çoğalıyormuş. Görüldüğü her yerde, o yerin, o şirketin ve o yatırımın Sabancı Ailesi'ne ait olduğunu göstermesi için aile kendisine alamet-i farika olarak "SA" ekini seçmiş. Adana'nın her köşesinde "SA" etiketiyle fabrikalar, inşaatlar, apartmanlar, çiftlikler görülmeye başlanmış. Bu yatırımların en görkemlisi, en büyüğü de o zaman hiç kuşkusuz Bossa

tekstil fabrikası olmuş. Bossa, devletin tekstil alanındaki en büyük yatırımı olan Sümerbank fabrikalarından daha yeni, daha modern makinalara sahip olduğu gibi üretim kapasitesi ve ürün çeşitliliği yönünden de Sümerbank fabrikalarından daha üstünmüş.

İhsan, o güne kadar Yeni Çırçır, Katlı İplik Fabrikası, Milli Mensucat Fabrikası gibi tesislerin tüm pamuk ihtiyaçlarını bir gün dahi aksatmadan temin etmiş, bu işin tartışmasız en iyisi olduğunu el aleme kanıtlamış bir isimmiş. Bossa gibi dev kapasiteli bir fabrika devreye girdikten sonra, bu fabrikanın da tüm pamuk tedarikini İhsan sağlıyormuş. Ne kadar içki içmiş ve gece saat kaçta yatmış olursa olsun pamuk piyasasına en erken giden tüccar özelliğini hiç kaybetmemiş.

İhsan, masa başında oturacak, tezgâh arkasında durup bir metre basma, pazen kumaş satmak için müşteri bekleyecek adam değilmiş. O serbest çalışmayı seven birisiymiş. Aslında pamuk alım satımı zor işmiş. Her gün fabrikaların ihtiyacı olan tonlarca pamuğu bulmak kolay bir iş midir? Farklı tarlalardan gelen her pamuk balyasının farklı özellikleri vardır, bunları tanımak ve bilmek gerekir. Bu tam da İhsan'ın uzmanlaştığı bir işmiş. Farklı özellikteki pamuklar bir arada işlendiğinde hem iplik hem de bu iplikle dokunan dokumalar lekeli, defolu olur. İhsan'ın tıpkı bir pamuk eksperisi gibi pamukların bu farklı özelliğini bilmesi, aynı özellikteki pamuk balyalarını bir araya getirmesi fabrikalar için de büyük avantaj sağlıyormuş. Onun için İhsan'dan pamuk tedarik etmek bütün fabrikaların önceliğiymiş.

Tabii ki İhsan'ın benimsediği ve sevdiği bu işteki performansı Sakıp'ı rahatsız ediyor, günbegün hayalini kurduğu amacından uzaklaştığı hissine kapılmasına neden oluyormuş.

Adana Demirspor kulübüyle ilgilenmekten, arkadaşlarıyla yemeden, içmeden ve Yıldız Pavyon'da sabahlamaktan bir adım geri atmayan İhsan, tüm yaşam biçimiyle, Sakıp'a arayıp da bulamayacağı imkânları onun önüne kendi elleriyle seriyormuş.

Hele bir de İhsan'a, tanıyan tanımayan herkesin "Ağa" diye hitap etmesi, onu ağa olarak görmeleri Sakıp'ı zıvanadan çıkarırmış. Bana "Ağa" demeleri gerekirken nasıl olur da İhsan'a "Ağa" derler diye öfke krizleri geçirirmiş. Halbuki bütün Çukurova'da "Yiğitlik vurmaya, ağalık vermeyle olur," sözü adeta bir atasözü olarak söylenirmiş. Gözü gönlü bol, oldukça cömert, oturduğu masada asla bir başkasının elini cebine atmasına izin vermez, yardımsever, kibirden arınmış İhsan'a "Ağa" demeyeceklermiş de pintinin teki olan Sakıp'a mı diyeceklermiş. En yakın dostlarıyla bile gittiği yemeklerde hesap geldiğinde, "Gardaşım hesap ağır, Alaman usulü yapalım," diyen adama kim "Ağa" der? Dememişler de zaten. Sakıp, tüm hayatı boyunca kendisine "Sakıp Ağa" denmesi için çaba harcamasına rağmen çevresindeki birkaç yalakanın dışında ona kimse "Ağa" sıfatını layık görmemiş.

Bu ruh hali içindeki Sakıp, akıp giden her gün, hiç ara vermeden İhsan abisinin nerede, kimlerle yiyip içtiğini, hangi pavyonda sabahladığını ve elbette ki kaç lira hesap ödediğini bire bin katarak babası Hacımer'e, lüzum gördüğünde de anesi Sadıka ve yengesi Yüksel'e anlatmaktan geri durmazmış.

İhsan'ın nadiren geldiği, ailece yenilen akşam yemeklerinin birinde, şeker hastalığı iyiden iyiye belirginleştiğinden çabucak sinirlenip öfkelenen Hacımer, masada yemekler sakın sakın yenilirken, nispeten de olsa huzurlu bir ortam varmış gibi gözükürken, hiç kimsenin beklemediği bir anda

birdenbire Sakıp'ın verdiği gazla İhsan'a dönmüş ve kızgınlığını belli eden bir ses tonuyla,

“Bu sana son ihtarım İhsan, ben bunca çalışmayı, bunca serveti oğullarım, özellikle de sen, kalkıp eğlencelerde çarçur edesin diye meydana getirmediğim. Çocuk yaşıta iş nedir bilesin diye kardeşlerinle birlikte sabahın köründe önüme katıp götürüp iş öğrettim. İnsan kendi kazandığının bile sahibi olamazken, “ben kazandım, ben yerim,” diyemez. Ulan Allahsız, kitapsız sen benim kazandığımı yiyip bitirmeye hevesli görünüyorsun. Buna izin vermem. Bu evde benim istediğim gibi davranmayan evladın zinhar yaşatmam, bilesin,” demiş.

Hacımer, bu sözleri İhsan'ın beynine kazıyabilmek için ağır ağır, her kelimeyi ayrı ayrı vurgulayarak, sesini kimi an yükseltip, kimi an alçaltarak söylemiş. Karısının, çocuklarının, kardeşlerinin, halası, teyzesi kızı ve bütün ailenin yanında neye uğradığını şaşırان İhsan, elindeki çatalı, bıçağı usulca masada yemek dolu tabağın kenarına bırakmış. Tam o anda başı öne eğik Sakıp'ın sırtarak güldüğü gözünden kaçmamış ama o babasına dönmüş ve sandalyesinde yaslanabileceği kadar geriye yaslanıp bütün heybetiyle dikeldikten sonra, “Ne yaparsın baba, öldürür müsün?” diye sormuş.

“Öldürmekten daha beter ederim, evlatlıktan ret eder, sürüm sürüm süründürürüm!”

Bazen, üzgün olduğunuzda, sinirlendiğinizde sakın olmak, sabretmek ve bir şey dememek iyidir. Gel de bunu İhsan'a anlat anlatabilirsen, “Öyleyse durma, ne edeceksen durma et. Elini kolunu tutan yok,” demiş ve sandalyesinden öfkeyle kalkmış kapıya doğru hızlı adımlarla yürümeye başlamış. Sessizliğe bürünen yemek masası, İhsan'ın ardından sertçe kapattığı kapının gümbürtüsüyle sarsılmış.

1956 yılında Sakıp, anne ve babasının uygun gördüğü teyzesi kızı Türkan'la, 1961 senesinde de üçüncü kardeş Hacı, amcası Hacı Mehmet'in kızı Özcan'la evlenmiş. Türkan ve Sakıp yeni dayayıp döşedikleri evlerine, Hacı da amcası Hacı Mehmet'in evine iç güveyisi olarak gitmiş. Hacı Mehmet kısa süre sonra yeni evlerine taşınınca Özcan ve Hacı da kendi evlerinde yaşamaya başlamışlar. Yani ikisi de baba evine gitmemiş. İhsan ve eşi Yüksel Hanım'ın yaşadıklarını eşleri yaşasın istememiş olmalıdır.

Birkaç sene önce aldığı gıcır gıcır beyaz renkli Chevrolet marka arabasının arka koltuğuna kurulmuş İhsan, ilkbaharın bütün Çukurova'yı yeşile, her renkten çiçeğe bezediği, sıcakların yüzünü göstermeye başladığı, yüzlerce çeşit kuşun, leyleğin, kırlangıcın mavi gökyüzünü süslediği günlerin birinde Adana'nın kenar mahallelerinden Kocavezir Mahallesi'nin işlek bir sokağından geçerken manav tezgâhı başında sebze seçen çok güzel bir kız görmüş. Hemen şoförü Süleyman'a arabanın hızını iyice kesmesini söylemiş.

Kocavezir Mahallesi, Anadolu'nun dört bir yanından taşı toprağı altın Çukurova'da kismetlerine düşen rızkı bulmak için göç eden ailelerle dolu bir mahalleymiş. Kışın çamurdan, yazın tozdan geçilmeyen dar sokakları tek katlı, izbe gecekondular arasından geçermiş. Bütün evlerin atık suları ve

lağimleri bu sokaklara akarmış. Onca yoksulluk ve perişanlık içindeki bu mahalle, kabadayılardan, yeni yetme bıçkınların, ceplerinde ustura, jilet ya da sustalı bıçak taşıyan bitirimlerin cirit attığı bir yermiş aynı zamanda. Ölümlü kavgaların sık sık olduğu mahallede silahla, bıçakla, jilet ve usturayla yaralanmalar olduğunda, olağan bir şey olmuş gibi üzerinde konuşulmazmış bile. Gözle görünür yoksulluk, perişanlık sadece izbe gecekondularından değil, çocukların, kadınların, gençlerin üstünden başından da dökülürmüş.

İhsan'ın isteği üzerine şoför Süleyman, arabanın hızını kesince sokakta üstlerinden başlarından sefaletin her tür-lüsü dökülen bütün çocuklar; bazısı yalınayak, bazısı naylon terlikle, bazısı her iki burun deliğinden aşağı doğru akmış sümüşüyle, bazısı tozdan çapaklanmış gözleriyle arabanın ardından koşmuşlar. Kapı kolunu yakalayabilen birkaç çocuk arabanın arka koltuğunda oturan, tanımadıkları İhsan'dan bağırsız çağırışla para istemişler. İhsan, ellerine tutuşturduğu birkaç kuruşla çocuklardan kurtulmuş. Kurtulur kurtulmaz da şoförüne güzel kızı gördüğü sokaktan tekrar geçmesini istemiş.

İnce vücudunun hatları belirgin, incecik beli ve iki belik halinde örülmüş, omuzlarından beline doğru düşen saçlarıyla genç kız aynı tezgâhta bir şeyler seçiyormuş. İhsan, şoförünün duyduğu bir tonda, "Nasıl da güzel bir kız" deyivermiş. Kızın üzerinde muhtemelen anasının elleriyle diktiği, üzerinde çiçek desenleri olan basma fistan, ayaklarında naylon terlik varmış. Şoförüne arabayı durdurmasını söyleyen İhsan, engel olamadığı içgüdüsel bir istekle kıza doğru bakakalmış. Kız da arabadan taraf bakınca gözleri çakışmış. Kenar mahalle masumiyetini üzerinden henüz atamamış, çevrenin

belirlediği ahlak kurallarına sahip genç kız bakışlarını hemen kaçırıp tezgâha dönmüş. Ancak kızın yay gibi kaşları altında, beyaz tenine yakışan ve her biri insanı kalbinden vuran ok gibi kirpiklerle bezeli ceylan karası gözleri İhsan'ın aklını başından almış.

O zamanlar Adana gibi bir şehirde, hele ki de Kocavezir Mahallesi gibi üstünden başından şer dökülen bir semtte, sokakta durdurduğu arabanın içinden elin kızını seyredeceksiniz! Olacak şey değil. Büyük cesaret, mangal gibi bir yürek ister. Ama İhsan için ne gam. Adeta büyü altında kalan bir insanın ruh haliyle doğanın elinden daha yeni çıkmış tazecik kızı süzmeye devam etmiş, ta ki kız aldığı sebzelerle evinin yolunu tutana dek.

Adana'da bile sayılı sayıda lüks otomobilin olduğu o yıllarda Kocavezir Mahallesi sokaklarında öyle lüks arabaya rastlanmazmış. "Bu nadide çiçeği, bulunduğu bu bataklığın içinden çekip çıkarmalıyım," diye karar veren İhsan, yarattığı her fırsatta, neredeyse her gün arka koltuğuna oturduğu otomobiliyle Kocavezir Mahallesi sokaklarında görülmeye başlanmış. İhsan, sadece ceylan karası gözlü kızı görmek, onunla tanışmak ve bedeli ne olursa olsun; malsa mal, cansa can, o nadide çiçeği bu pis bataklığın içinden çekip çıkarmak, onunla birlikte olmak için Kocavezir Mahallesi sokaklarında dolaşıyormuş. Kocavezir Mahallesi sakinleri de gökten mi düştü, topraktan mı çıktı? Bilmedikleri bu lüks otomobilin arkasından bakar dururlarmış.

Kocavezir Mahallesi sokaklarında dolaşmakla kızı tekrar görmenin, onunla yakınlık kurmanın mümkün olmadığını anlayan İhsan, başka yöntemler denemeye başlamış. Önce Sabancılara ait fabrikaların depolarında kalmış artık ve defolu

kumaşlar, yağ ve erzakları otomobilinin bagajında taşıyıp, mahalledeki fakir fukaraya dağıtmaya başlamış. Mahalle çocukları oynasınlar diye arabasının bagajında top getirmiş. Bu ilk hamlesiyle mahallede tanındıktan sonra, mahallenin spor kulübü olan Akın Spor kulübüyle de ilişki kurmuş. Adana Demirspor kulübü lokalinden sonra Akın Spor kulübü lokalinin de müdavimi olmuş. Her akşam iş dönüşünde tüm mahalle erkeklerinin takıldığı bu lokali, kırklı yaşlarında, mahallenin ilk sakinlerinden olan, mahallelilerce sevilip sayılan Cumali Aslankeser işletirmiş.

Cumali'yle ahabplığını ilerleten İhsan, önceden yerini öğrendiği ceylan karası gözlü kızın evinin önünden arabasıyla birkaç tur attıktan sonra arabasını Akın Spor kulübü lokali önünde park eder, kalan zamanını lokalde geçirirmiş.

Bu arada kızın adının Nevin, kızın mahalledeki en yakın arkadaşının da Gülseren olduğunu öğrenmiş. Gülseren'in babası da Akın Spor kulübü lokalinin müdavimiymiş. Kısa zamanda Gülseren'in babasıyla da samimiyet geliştiren İhsan hem Nevin hem de ailesi hakkında bilgi edinmiş.

Elazığ'ın Han kasabasından neyi var neyi yok satıp Adana'ya gelen Nevin'in babası Muhittin, Adana'ya geldiğinde elinde, avcunda ne varsa sermaye yapıp işe yatıracığına pavyonlarda ve kumar masalarında tüketmiş. Muhittin'in karısı Pakize ev kadını. Muhittin Kürt, Pakize Adana Karaisalı. Muhittin karısı Adanalı diye gelip yerleşmiş Adana'ya. İkisi de okuma yazma bilmezmiş. Kendilerini Adana'nın zalim çarkları arasına salıvermiş, yazgılarının kendilerine çizdiği yoldan giden insanlarmış.

İhsan, Adana'nın en zengin ailelerinden birinin oğlu, altında lüks arabası, hem de şoförüyle. Ne kadar şişman, uzun

boylu ve iriyarı olursa olsun zenginliğı yanında alçakgönüllü-
lüğü, yardımsever oluşu, hiç çekinmeden ve kibir yapmadan
kulüp lokalinde mahallenin yoksul insanlarına katılıp sohbet
etmesi, oyun oynaması ve her davranışındaki samimiyetiyle
dikkat çekici bir adammış.

Onca yokluk ve yoksulluk içinde, cehalet ve ölümün kol
gezdiği bir kenar mahallede, duvarlarından, avlusundan, da-
mından sefillik dökülen bir evde, altısı güzeller güzeli kız, üçü
de yakışıklı, delikanlı erkek, dokuz kardeşle birlikte, üstte yok
başta yok, yarı aç yarı tok yaşayan, taze bir gonca gibi genç
kızlığa henüz adım atan Nevin'in de dikkatini çekmiş İhsan.
Yakışıklı desen yakışıklı değil, yaşıtı desen yaşıtı değil. İnce
vücudunun yeni yeni belirginleşen hatları içinde güzelliğıyle
hemen fark edilen Nevin için İhsan'ın dikkat çeken tarafı, hiç
kuşkusuz zengin oluşundan başka bir şey değilmiş.

Birkaç hafta içinde Kocavezir Mahallesi'nin ayrılmaz bir parçası haline gelen İhsan, sonunda Gülseren'in babasına derdini anlatmış ve niyetinin de ciddi olduğunu söylemeyi ihmal etmemiş. Bunun üzerine İhsan, babasının tanıştırdığı Gülseren aracılığıyla Nevin'le önce haberleşmiş, sonra da yüz yüze tanışmış. Dünyalar güzeli Nevin'in büyüüne kapılan İhsan, arzularının hızlı isteği yerine Nevin'in kalbine gitmenin yollarını sabırla aramış.

İhsan'ın Kocavezir Mahallesi'ne gidip gelmeye başladığı günlerde askerler düzenledikleri darbeyle hükümeti düşürmüş, cumhurbaşkanı, başbakan, bakanlar ve iktidardaki Demokrat Parti'nin bütün milletvekillerini tutuklamışlar. Ülkenin tamamında sıkıyönetim ilan etmiş, yayınladıkları bir bildiriyle geceleri sokağa çıkma yasağı getirmişler. Ülke tam bir çalkantı içindeymiş.

Ülkede bunlar olmuş, İhsan için ne gam. Onun için varsa yoksa Nevin. Bu tutkusu onu eşi benzeri görülmemiş bir şey yapmaya yöneltmiş. O, tanışmalarının üzerinden iki üç hafta sonra, Nevin'in babası Muhittin'in yanına gitmiş ve kızıyla evlenmek istediğini söylemiş. Bu isteğine o günlerde bir türlü olumlu ya da olumsuz bir yanıt alamamış. Ancak İhsan, hiç vazgeçmeden her gün mahalleye gelmiş, Nevin'le görüşmüş. Nevin'e karşı sevgisinde, şefkatinde ve ilgisinde bir azalma

olmadığı gibi daha da çoğalmış. Tatlı, içten, doğanın elinden daha yeni çıkmış tazecik Nevin'i tanıdıkça daha çok sevmiş onu. Nevin de aralarındaki aşırı yaş, boy ve kilo farkına rağmen İhsan'ın olgunluğunu, alçakgönüllü sevecenliğini, tuttuğunu koparan azimli bir insan olduğunu anlamış. İçinde bir şeylerin kıpırdadığını hissetmiş. Hoşuna gitmiş.

O tarihlerde Adana gibi bir yerde tanınan, bilinen evli ve üç çocuklu bir adamın bir kızla baş başa görüşmesi, onunla bir lokantada yemek yemesi ya da mağazalarda alışveriş yapması olası bir şey değildi. Ama İhsan bu, tuttuğunu koparmadan bırakmayan birisi. Yaratıcılığıyla Nevin'le baş başa görüşme, konuşma ve birlikte yemek yiyip vakit geçirme fırsatı yaratmış. Karataş'a, Tarsus'a ve Mersin'e gitmişler. En iyi lokantalarda bol bol kebab, en meşhur tatlıcılarda bolca tatlı, en lüks mağazalarda alışveriş yapmışlar. Tabii ki tüm bu gezme tozmalarda Nevin yalnız değildi. Her seferinde, kendisi gibi genç bir kız olan ablası Necla varmış yanlarında. Oturdıkları fukaranın fukarası mahallelerinden başka bir yer görmemiş, dışarıda hiç yemek yememiş bu iki genç kız için bu zengin ve ışıltılı dünya akıllarını başlarından almış.

Necla, evli ve üç çocuğu olan şoför Süleyman'ın yakışıklılığına kendini alabildiğine kaptırmış giderken, Nevin kontrolünü kaybetmeden evlilik konusundaki kararsızlığını sürdürüyormuş. Bütün bu gezme ve dolaşmalarda bir günden bir güne ne İhsan'ın elini tutmasına ne beline sarılmasına ne de öpmesine izin vermiş.

Henüz on altı yaşında, güzel olduğuna inanan bir genç kızın kibirli davranışlarından, kadın gibi davranan bir çocuk mu yoksa çocuk gibi davranan bir kadın mı olduğunu anlamak elbette çok zordur. İhsan da anlamamış, lakin Nevin'in

her hareketi, her nazı, kaprisi, gülmesi, cilvesi ve sinirlenmesi hoşuna gidiyor, ona ayrı bir haz veriyormuş.

Geçen zaman içinde İhsan'ın iyiden iyiye artan sevgisi, kabaran arzuları onu yeniden birtakım girişimlerde bulunmaya zorlamış. İhsan, dinî nikâh yapmadan Nevin'le birlikte olamayacağını anlayınca bütün cesaretini toplamış, tam bir özgüvenle tek başına Nevin'in evine gitmiş. Nevin'in babası Muhittin ve annesi Pakize'nin karşısına oturmuş. Kızları Nevin'le evlenmek istediğini söyleyerek onu eş olarak kendisine istemiş. Nevin'e Adana'nın iyi bir semtinde güzel bir ev alıp tapusunu Nevin'in adına yapacağını ve onu refah içinde bir prenses gibi yaşatacağını söylemeyi de ihmal etmemiş. Son bir hamle olarak da "Ya Nevin'le evlenirim ya da canıma kıyarım," demiş. Evliliği kafasına koymuş İhsan'ın bu evliliği gerçekleştirmek için yapamayacağı hiçbir şeyin olmadığını anlayan Nevin ise gururlanmış.

Nevin'in anne ve babası kızlarıyla görüşmek, onun fikrini almak için süre istemişler. Ancak Nevin, duyduklarının hoşuna gittiğini, gururlandığını gizleyememiş ama hemen kendini toparlamayı becermiş. Babası ve annesi karşısında dimdik durmuş ve kararlı bir şekilde, "Hayır" demiş.

Babası Muhittin, "Kızdır, naz yapıyor," düşüncesiyle İhsan'ın evlilik teklifine sıcak bakıyor, Nevin'i bu evliliğe razı etmeye çalışıyormuş. Karısı Pakize'ye de "Adam zengin, en azından kızımız rahat eder. Kızımızı muhannete muhtaç etmez. Hiç olmazsa o içinde bulunduğumuz bu sefillikten, perişanlıktan kurtulmuş olur," diyerek gerçek düşüncesini açıklamış.

Zaman içinde büyük çaba harcayarak önce iyi niyetini sonra da güvenirliliğini kanıtlamayı başaran İhsan'ın kötü bir

insan olmadığını, özverili davrandığını, sevgisini karşısındakine aktarabilen, kendisini sevdirmeyi bilen birisi olduğunu anlayan Nevin, rahat bir yaşam sürebilmek için paranın önemini de erken yaşlarda öğrenmiş. Paraya ve zenginliğe bayılıyormuş. İhsan'ın sunabileceği güzel bir ev, lüks bir araba, elinin altında istediği zaman harcayabileceği bol para, kısacası rahat bir yaşamı da göz ardı edemiyormuş. Hem İhsan hakkındaki ilk olumsuz düşüncelerinin değişmesi hem de babasının bu evlilik teklifini kabul etmesi yönündeki arzusu, Nevin'in direncinin gevşemesine ve kendini kaderin kollarına bırakmasına neden olmuş. Nevin'deki bu duygu değişimleri, tanışmalarının üzerinden yaklaşık bir yıl zaman geçtikten sonra İhsan'ın evlilik teklifine "Evet" demesini sağlamış.

1961 yılı yazında, Nevin'in ailesinin evinin avlusunda yapılan sade bir törenle 16 yaşındaki narin yapılı ceylan karası gözlü Nevin'le 30 yaşında, 1.85 boyunda ve 130 kilo ağırlığında, evli üç çocuk babası İhsan nişanlanmışlar.

Nişanın hemen ardından evlilik hazırlıkları başlamış. İhsan, Nevin'le birlikte olacağı günü geciktirmek istemiyormuş. Nevin, kendisi için önemli saydığı tek bir istekte bulunmuş, o da daha önce gazetelerde fotoğrafını gördüğü Mısır Kralı'nın eşi Kraliçe Neriman'ın düğününde giydiği gelinliğin aynısını giymekmiş. Bu istek İhsan'ın da çok hoşuna gitmiş. Kahkahayla gülmüş ve keyifle, "İstediğin bu olsun," demiş. Gelinliğin siparişi verilir verilmez, Nevin'in küçük olan yaşını büyütme için girişimde bulunmuş İhsan. Çünkü 18 yaşından küçük bir kızla resmî nikâh yapılmadan birlikte olmanın ileride başına açacağı sorunlardan haberliymiş. Dava açılmış, "Yaş tashihi" için. Duruşma günü adliyeye 16 yaşında giren Nevin, 18 yaşından gün almış, reşit, her türlü ehliyete sahip bir genç kız olarak çıkmış.

Kör arzunun dörtnala koşan atına binmiş İhsan, söz verdiği üzere, hiç vakit geçirmeden Namık Kemal Mahallesi, Hâkimler Sokağı'nda, yüz elli metre kare bahçe içinde, tek katlı, iki oda, geniş bir salon, çok kullanışlı banyo ve mutfaklı olan, pembe boyalı bir ev almış, tapu sicil kütüğüne de Nevin'in adına kaydettirmiş. Evin içini Nevin'in istediği tür ve renkte mobilyalarla döşetmeyi de ihmal etmemiş.

Gelinlik bitmiş, alınan ev dayanıp döşenmiş, sıra dinî nikâhtaymış. O tarihlerde dinî nikâh kuşkusuz hükümet nikâ-

hından önce geliyormuş. Önemli olan Allah huzurundaki evlilikmiş çünkü.

Gelinliği içinde Mısır Kraliçesi Neriman'dan katbekat güzel görünen Nevin'in İhsan'la nikâhı yeni evlerinde kıyılmış. Nikâhın ardından da yöre usullerine göre çok keyifli bir düğün yapılmış.

Balayı için gittikleri İskenderun'un Belen Yaylası'ndaki otelde davul zurnayla karşılanmışlar. İhsan'ın arkadaşı olan otel sahibi dört gün boyunca onları krallar gibi ağırlamış.

Güzel anılarla birlikte mutlu bir şekilde ayrılmışlar İskenderun'dan ve doğruca Nevin'in ilk kez göreceği Ankara'ya gitmişler; tam da Yassıada yargılamalarının bittiği ve devrik Başbakan Adnan Menderes ve iki bakanı hakkında idam kararının verildiği günün ertesinde. İlk önce Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni ardından Anıtkabir'i gezen çift, sonra da Adnan Menderes'in evinin bulunduğu caddeye gitmişler. Menderes'in evinin dış cephesinin tamamen siyaha boyanmış olduğunu gören Nevin, şaşkınlığını gizleyemeyince İhsan, "İdam kararını protesto etmek için Menderes'in eşi Berrin Hanım bir gecede böyle boyatmış," dediğinde Nevin'in gözleri dolmuş.

Ankara'da geçirdikleri mutlu günlerin ardından Adana'ya dönüşlerinin ikinci gününde, Nevin yeniden o çok sevdiği ve keyifle giydiği gelinliğini giymiş ve evlerinde "Duvak Mevlidi" okutulmuş. Bu gelenek Adana'daki her düğün ve evliliğin en son ritüeliymiş.

Hayat normal akışı içerisinde akıp giderken, İhsan günden güne durgunlaşmaya, sessizleşmeye, coşkusunu kaybedip içine kapanmaya başlamış. Bütün derdi düşüncesi Nevin'in resmî nikâh istemesi durumunda vereceği cevap ve

içine düşeceğini tahmin ettiği zor durummuş. "Nevin, er ya da geç benim evli ve üç çocuk babası olduğumu öğrenecek. Başkasından duyacağına ben söylemeliyim, ama nasıl?" diye düşünüyor, düşündükçe de dalıp sessizleşiyormuş. Nevin, İhsan'ın bu halini gördükçe bir anlam veremiyor,

"Bir derdin, bir sıkıntın var ama bana söylemiyorsun. Benden gizliyorsun. Hadi anlat bana, birlikte çaresini buluruz," dedikçe, İhsan sert bir şekilde,

"Bir şey yok," deyip yine kendi içine çekiliyormuş.

Evlendikleri günün üzerinde bir ay gibi bir zamanın geçtiği günlerin birinde eve erken dönen İhsan,

"Haydi hazırlan, bir yere gideceğiz," demiş, adeta azarlar-casına. İhsan'ın bu davranışına bir anlam veremeyen Nevin, onu bekletip daha fazla kızdırmamak için çarçabuk hazırlanmış. Arabalarına binip Adana'nın en lüks semtindeki en modern, herkesin parmakla gösterdiği Bossa apartmanı önünde durmuşlar. Ne olduğunu anlamak için İhsan'ın yüzüne bakan Nevin, onun kapkara olmuş yüzünü görünce ne bir şey diyebilmiş ne de bir soru sorabilmiş. Arabadan birlikte inmiş ve apartmandan içeri girmişler. Katlardan birinde, bir kapının önünde duran İhsan, cebinden çıkardığı anahtarla kapıyı açmış. Şaşkınlıktan ne yapacağını bilemeyen Nevin'in kolundan tutarak kapıdan içeri sokmuş. Dupleks bir dairenin üst katındalarmış. Aslında ev müstakil iki daire gibi, ayrı mutfak, ayrı salonu, ayrı banyo ve odaları olan. İki daire bir iç merdivenle dupleks hale getirilmiş. Ev çok lüks döşenmiş; İtalyan tipi lake mobilyalar, yerlerde kıymetli halılar, antika vazolar, biblolar, tavandan sarkan ışıltılı kristal avizeler, özel dikilmiş tül ve kadife perdeler. Hepsi zenginliğin ve lüksün sembolü. Nevin, şaşkın ve hayret dolu bakışlarıyla evin içindeki bu

olağanüstü zenginliği ve lüksü seyrederken İhsan, kolundan tutup koltuğa oturtmuş, o da yanına. Nevin'in narin ellerinden tutmuş ve iki iri avcuna almış, ceylan karası gözlerine dikmiş gözlerini,

“Sözümü kesmeden, burada hiçbir şey demeden ve sormadan beni dinle. Sonra çıkıp gidelim, evde ne dersen de!” demiş ve anlatmış.

İhsan, ıkıla sıkıla, evli ve ikisi kız biri erkek üç çocuk babası olduğunu, eşi Yüksel ve çocukları Güler, Nur ve Yakup'un alt dairede oturduklarını, kendisinin bu dairede oturduğunu, onların şu anda Kayseri'de köylerinde tüm aileyle birlikte yaylada olduklarını, Yüksel'le aralarındaki evlilik bağının sadece kanuni bir formaliteden ibaret olduğunu, aralarında uzun bir zamandan beri evliliğe dair hiçbir bağın kalmadığını, bütün bu zenginliğin, gördüğü her eşya, mobilya ve kol düğmelerine varana dek her şeyin üzerine altın harflerle ad ve soyadının işlenmiş olmasının bir kıymetinin olmadığını, kendisi için bütün bunları elinin tersiyle ittiğini, hiçbir şeyin ondan daha değerli olmadığını Nevin'e bir çırpıda söyleyip koltuğun arkasına yaslanmış,

“Oh be,” demiş.

İhsan'ın söyledikleriyle adeta şoka giren Nevin, yine ne bir şey diyebilmiş ne de bir şey sorabilmiş. Sadece sarsıla sarsıla ağlamış sessizce, ta ki İhsan kolundan tutup kaldırına dek.

Yayla dönüşü, tüm Adana'nın duyduğunu Sabancı Ailesi de duymakta gecikmemiş. Bir anda ailenin ortasına bomba düşmüş gibi bir velvele kopmuş ki sorma gitsin. Kin ve nefret dolu küfürler, beddualar havada uçuşurken, her zaman vakur ve saygılı bir kadın olan Yüksel, sessizce bir köşeye çekilmiş, çocuklarını kanatları altına almış; kimse görmesin, acısını anlamasın diye gözyaşlarını içine akıtmış. Duydukları karşısında içinde ne fırtınalar esti, neler düşündü, kendince evliliğini kurtarmak için ne gibi çareler aradı bilinmez tabii. Ama bilinen bir şey var ki o da Nevin'e bir mektup yazmış olduğudur.

Mektubu alan Nevin, okuması yazması olmadığından kardeşi Eyüp'e okutmuş. Yüksel Hanım, mektubunda kısaca şunları yazmış: "Ben İhsan'a üç evlat verdim ama onunla hiç mutlu olamadım. Birbirimizi ne sevdik ne de anladık. İhsan'dan bana olmadığı gibi sana da eş olmaz. Yol yakinken bu evliliği sonlandır. Bu aile çok zor bir aile. Beni çok sevip istemelerine rağmen kendimi hiçbir zaman ailenin gelini ve kızları gibi hissetmedim, onlar da hissettirmediler. Hep evin kahyasıyım ben. Bu aile sadece insanı ihtiyaçları kadar ve ihtiyaç duydukları sürece kullanır. Bunu aklından çıkarma ve dediğim gibi yol yakinken vazgeç. Yazık etme kendine."

İhsan'ın bu tür kaçamaklarına alışkınmış aile. Daha önce de Ankara'da pavyonda çalışan Nur isimli sarışın bir kadına

takılan ve ona âşık olduğunu söyleyen İhsan, babası Hacimer'in baskısıyla bu ilişkiyi zor da olsa bitirmiş. Ama ondan kalan izler silinmesin, anıları unutulmasın diye ikinci kızının ismini Nur koymaktan çekinmemiş.

Yıllardır İhsan'dan olan torunlarının hatırı, ayrı dairelerde olsalar bile aynı apartmanda birlikte oturmaları, İhsan'ın tüm fabrikaların günlük onlarca ton ihtiyacı olan pamuğu hiç sorun yaratmadan temini, onun altında şoförlü lüks bir arabayla gezmesine, hovardaca ve sorumsuzca para harcamasına kızsalar bile sonunda her şeyi sineye çeken babası Hacimer için de bu evlilik, bardağı taşıran son damla olmuş.

Her zaman yaptığını gene yapmış Hacimer. Oğlunu çağırmış. Onu dinleyip, anlayacağına, sorunu belki de daha akılcı, daha insani ve daha duyguları incitmeden çözebilecek çözümler bulabileceğine, yine öfke dolu bir üslupla,

“Derhal Nevin denilen o kadını bırakıp karının ve çocuklarının yanına döneceksin. Bu dediklerimi hemen yap. Yapmazsan gerisini sen düşün,” demiş.

Her söylediğinin kayıtsız şartsız yerine getirilmesini isteyen Hacimer, İhsan'ın sevdiği kadından vazgeçmesini, onu bir başına bırakıp terk etmesini ve evine dönmesini boşuna beklemiş. Hacimer'in İhsan'ın aklını çelmek ve onu ikna etmek için tüm otoritesini kullanmış ama İhsan ne onu dinlemiş ne boyun eğmiş ne de karşı çıkmış. Aynı yaşamını sürdürmeye devam etmiş.

Oğlunun onu dinlememesi, söylediklerini ve emirlerini yerine getirmemesi baba Hacimer'i çok kızdırmış. Ayrıca oğluna söz geçirememiş olması, evde geliniyle torunlarının içinde bulunduğu hüznü ve aile itibarlarının zedelenmiş olduğuna inanması ona büyük acı vermiş.

Bütün azarlamalar, beddualar, yalvarmalar, tehditler, suçlamalar yanında dişlerini bileyen Hacimer, İhsan'ın para musluklarını keserek kararlılığını göstermiş. Ama İhsan için bunların hepsi sinek vızıltısı gibi gelip geçmiş. O sevdiği kadınla mutluluğun tadını çıkarmaya çalışıyormuş. Lakin Hacimer, pes edecek adam değilmiş. Hayatı zorluklarla mücadele etmek ve onları alt etmekle geçmiş bir adam. Zoru zorla yeneceğine inanmış ve avukatları aracılığıyla ilk göz ağrısı oğlunu, ilk torunlarının babasını, zina yaptı diye şikâyet ettirmiş.

İhsan, kendi iyimserliği içinde, zamanla yumuşarlar, Yüksel'le olan evliliğimin sadece çocuklar için sürdüğünü biliyorlar. Hacı Mehmet amcam da ikinci kez evlenmedi mi? Onu hoş karşıladıkları gibi beni de hoş karşılar, alışırılar beklentisi içindeymiş.

Çok genç ve tecrübesiz olmasına rağmen Nevin, durumun pek de parlak olmadığını, her geçen gün daha çetin zorluklarla karşı karşıya kalacaklarını hissediyor, kuşkularını İhsan'la paylaşıyor ama İhsan, "Üzülme ve endişelenme her şey yakında yoluna girecek," diyor. İhsan'ın bu iyimser sözleri üzerine ne yapsın? Eli kolu bağlı halde sessizce köşesine çekiliyormuş. Yapabileceği başka bir şey, İhsan Sabancı'nın ikinci eşi olduğunu kabullenmekten başka çaresi yokmuş. Aslında ilk aklına gelen şey, içinde İhsan'a karşı saygı ve sevgi kıpırtıları oluşmasına rağmen, her şeyi yüz üstü bırakıp baba evine dönmekmiş ama feleğin gözü kör olsun, kendisine sunulan bir yuva, yokluğun olmadığı varlık içinde bir yaşam, altın takılar, lüks araba, istediği zaman istediği yere gidip gezip tozmalar hiç de ha deyince bırakıp gidilecek şeyler değilmiş. Hele ki de kenar mahallenin sefilliği içinde yetişmiş eğitimsiz genç bir kadın için.

Ne yazık ki ailesi ve babasının bu durumu zaman içerisinde kabullenip sakinleşeceklerini sanan İhsan, yanıliyormuş. Demek ki bu iyimserlik duygularını taşıyan İhsan, ailesini çokta iyi tanımamış. İçlerindeki kin, nefret ve öfkeyi hiç mi hiç görmemiş.

Tam da hayatlarının sakinleştiğini sandıkları, İhsan'ın tam bir ev erkeği olup her gece yeni evine gelip Nevin'le kaldığı eski evine, çocuklarının yanına bile hiç gitmediği, her şeye rağmen birbirlerine alışmaya başladıkları günlerin birinde, akşam yemeğini birlikte yiyen Nevin ve İhsan, odalarına çekilmiş, uyudukları gecenin bir yarısı, hızlı ve sert bir şekilde kapılarının çalınmasıyla yataklarından fırlamışlar. Üzerine alelacele bir şeyler giyen İhsan, kapıyı açınca kapıya dayanan polisleri görmüş. Karakolda zina yaptıkları yönünde şikâyet edildiklerini öğrenen İhsan, büyük bir öfkeye kapılmış. Sıkıtığı dişlerinden çatır çatır sesler gelirken, Nevin korkudan zangır zangır titriyormuş.

İfadeleri alınırken, görevli polis sanki üzerine vazifeymiş gibi İhsan'a,

"Bu kadını bırak, nikâhlı karına, çocuklarının yanına, yuvana dön," derken Nevin'e de,

"Sen evli barklı, çoluk çocuk sahibi koskoca adama kapatma olmaya utanmıyor musun? Onun yakasından düş. Her şeyi olduğu gibi bırak baba evine dön," diyormuş. İhsan, öfkesinden yumruklarını sıkıp,

"Sen vazifeni yap memur bey, üzerine düşmeyen işlere karışma," dediğinde, Nevin utanç içinde, "Ah keşke yer yarıl-saydı da içine girseydim, bir kuş olsaydım da şu pencereden pırr diye uçup gitseydim de bu sözleri, bu aşağılanmayı yaşamasaydım," demiş içinden ve "Ne kapatması kardeşim, adam

benimle evlenebilmek için bir yıl ardımda dolandı. Babamı, anamı ikna etti, en son ben kabul ettim. Evli ve çocuklu olduğumu ailem biliyorsa da ben bilmiyordum, benden gizlediler. Bilseydim evlenir miydim? Yerin dibine batsın parası da malı da mülkü de zenginliği de” demek istemiş haykırarak ama utancından sesini bile çıkaramamış. Sadece sarsıla sarsıla ağlayabilmiş.

Beş saat süren sorgulamadan, aslında bir sorgulama değil tam bir tehdit ve aşağılama seansından sonra serbest bırakılmışlar.

Sabaha karşı evlerine döndüklerinde ikisi de sanki üzerlerinden ağır bir silindir geçmiş gibi hem fizik hem de ruhen tam bir çöküntü içindeymişler. Nasıl olmasınlar ki? Hayatlarında ilk defa karakola düşmüşler. Hem de zina gibi aşağılayıcı bir suç isnadıyla. Bu yetmezmiş gibi beş saat boyunca sözlü taciz ve aşağılanmayla karşı karşıya kalmaları da cabası. Salondaki koltuklara atmış her ikisi de kendini; tam bir tükenmişlik içinde. Güneşin ilk ışıkları pencereden girinceye kadar hiç konuşmadan, bir elleri şakaklarında öylece oturmuşlar.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte açık pencereden giren temiz havayı derin nefeslerle içine çeken İhsan, oturduğu koltuktan kalkmış, Nevin’in yanına gelmiş oturmuş. Elini omuzuna atıp kendine doğru çekmiş ve göğsüne bastırmış,

“Bunlar bize bunu yaptıktan sonra bundan böyle yapacakları her türlü kötülüğe hazırlıklı olmalıyız. Beni bu çirkef hayata bağlayan tek şey sensin. Her ne pahasına olursa olsun senden asla vazgeçmeyeceğim. Yalnız seni seveceğim ve bu yuvayı ayakta tutmak için ne gerekiyorsa onu yapacağım. Ellerinden geleni artlarına koymasınlar. Yeter ki sen bana inan ve güven,” demiş, huzurlu ve kendinden emin bir sesle.

Karakol olayı üzerinden üç beş gün geçtikten sonra, Nevin ve İhsan'ın biraz da olsa sakinleştikleri, o kötü anları unutmaya, hafızalarının en arka köşelerine atmaya çalıştıkları bir günün akşam saatlerinde eve gelen İhsan endişeliymiş. Durumu fark eden Nevin,

“Hayrola, yine kötü bir şey mi oldu?” diye sorduğunda, İhsan endişeli bir öfkeyle,

“İki gündür kardeşlerim Sakıp ve Erol'u bu civarda dolaşırlarken görmüşler. Haber verdiler, ben de bugün gözlerimle gördüm. Bu Sakıp Allahsız ikimizi de takip edip babama rapor ediyor mutlaka. Adi herif, kim bilir neler anlatıyordur? Erol tek başına bizi takip etmeye cesaret edemez. Sakıp onu da yanında sürüklüyor, yalanlarını doğrulasın diye.” Tam burada sanki Sakıp karşısındaymış, onu bir vuruşta yere yıka-cakmış gibi yumruklarını sıkkan İhsan, adeta herkes duysun diye haykırarak,

“Ulan alçak Sakıp, ulan şerefsiz Sakıp, ulan Allahsız, ben sana abilikten başka ne yaptım. Hayatım boyunca seni hep koruyup kolladım. Yaptığın her kötü şeye siper oldum. Eh şimdi ben yokken meydan sana kaldı. İstedığın bu değil miydi zaten? Anam da babam da mal mülk de para da şirketler de senin olsun, yeter ki bizi rahat bırak,” demiş.

Ama rahat bırakmamışlar İhsan ve Nevin'i. Tekrar almış-

lar karakola gecenin bir yarısı. Hem de cumayı cumartesine bağlayan gece yarısı. Bu, hiç kuşkusuz kasten, bilinçli olarak Sabancı ailesi avukatlarının ayarladığı bir senaryoymuş. Sadece suç isnat edilenler mağdur olsun, burunları sürtsün diye yapılan bir uygulama, bir zulümmüş bu. Polisler sorgu ve hazırlık evraklarını hazırlarken, Nevin ve İhsan'ı nezarethane-ye atmışlar. Nevin, oturduğu bankın üzerinde tir tir titrerken bildiği ne kadar dua varsa okumuş; Allah'ın kendilerini bu darlıktan kurtarması için. İhsan, dua değil ama bildiği, duyduğu ne kadar okkalı ne kadar ağza alınmayacak küfür varsa hepsini sabah gün ağarıncaya kadar ailesi fertlerine hisseleri oranında saydırmış. Yani Sabancıların tamamı bu küfürlerden nasiplerine düşeni almışlar. Kuşkusuz bu küfürleri karakol duvarları dışında duyan olmamış. Kendisi bağırıp küfür etmiş, kendisi duymuş.

Cumartesi günü nöbetçi savcı ifadelerini almış ve İhsan'ı serbest bırakmış. Nevin'i ise, fişlenmiş pavyon ve genelev kadınlarının kontrol için gönderildikleri Zührevi Hastalıklar Hastanesi'ne sevk etmiş. Bunu duyan İhsan, büyük bir utanç içinde o koca bedeniyle olduğu yere yığılıp kalmış. Gencecik karısına hayat kadını muamelesi yapılması onun için kabul edilmez ağır bir bedel olmuş. Bu bedelin altında yığılıp kalmış. Bir baba oğlunun "karım" dediği kadına hem de gencecik bir kadına bu aşağılamayı nasıl layık görebilmiş. Böyle bir şey yapmış olan baba ya çıldırmış ya aklını ya da sağduyusunu yitirmiş olmalıydı.

Cumartesi günü kim olabilirdi ki hastanede? Muayene edecek doktor bulunamayınca yeniden karakola getirip nezarete koymuşlar Nevin'i, pazartesi gününe kadar. Zavallı kızcağız, bir tarafta korku, diğer tarafta utanç. Bu iki ağır baskı

altında ezim ezim ezilirken, korkudan titriyor, utancından durmadan başı önüne eğik ağılıyor, ceylan karası gözlerinden süzülen gözyaşları yüzünden, boynundan ağ göğsüne doğru akıp duruyormuş. Üzüntüden midesine kramplar girmiş, kus-tukça kusmuş. Bu yetmiyormuş gibi altına çişini de kaçırmış. Henüz çocuk denecek yaşta, başına neler geleceğini bileme-yen bir çocuk için normal değil mi? Kusmuk ve çiş içinde ge-çen iki günde leş gibi kokmaya başlamış.

Nevin, karakolda geçirdiği bu günleri, yaşadığı bu dehşet verici anları asla unutmayacağına ve bunun intikamını çok ağır bir şekilde alacağına, başını kaldırılabileceği en yükseğe kaldırarak defalarca yemin etmiş gözyaşları arasında.

Pazartesi günü Nevin, götürüldüğü Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nde muayeneye getirilen hayat kadınlarıyla bir-likte sıraya konmuş. Muayene eden doktor, Nevin'in tek bir kişiyle, sadece eşiyle cinsel ilişki yaşadığını, fahişe olmadığını yazdığı raporunda belirtmiş. Raporu Nevin'i getiren polislerle teslim etmiş. Raporu alan polisler onu tekrar adliyeye getir-miş ve direk ilgili savcıya çıkarmışlar. Raporu okuyan savcı-nın yasaların gereği olarak Nevin'i serbest bırakmaktan baş-ka seçeneği yokmuş.

Hayat kadını olarak fişlenmekten doktor raporuyla kur-tulan Nevin, evine gelir gelmez banyoya girmiş ve saatlerce yıkanmış. O anda bedenini temizlemiş ancak kirletilen gu-rurunu, ruhunu temizleyebilmiş mi onca su ve sabunla, bi-linmez.

Zina suçlamasıyla şikâyetle bulunan Yüksel Hanım, şikâ-yetinden vazgeçmediği için savcılık, ilgili mahkemeye iddi-anameyle dava açmış. Duruşma günü geldiğinde mahkeme salonunda şikâyetçi tarafında Yüksel Hanım ve avukatları,

sanık tarafındaysa Nevin, İhsan ve avukatları varmış. Duruşmaya dinleyici alınmamış. Aile mahremiyeti nedeniyle gizli celse yapılmış.

Yüksel ve Nevin ilk kez karşılaşmışlar. İkisi de cansız birer heykel gibi hareketsiz, etraflarına bakmadan yerlerinde durmuşlar. İçlerinden birbirlerine karşı nasıl dış bilediler, neler düşündüler tahmin etmek zor değil.

Duruşma yargıcı, İhsan'dan adeta rica edercesine,

“Şikâyetçi eşiniz Yüksel Hanım'dan özür dilerseniz davayı düşüreceğim. Evinize gideceksiniz. Aksi taktirde yasa hükmünü uygulamaktan başka çarem kalmayacak,” deyince, İhsan,

“Sayın hâkim, benim, bana hayat veren, yüreğime yaşama sevgisini sokan bu kadınla, yani Nevin Hanım'la birlikte yaşamaktan başka hiçbir arzum ve isteğim yok. Onunla yaşamaktan başka işlediğim bir kabahat ve suç da yok. Sayın hâkim, zaman geçmiş anlarla değil gelecek olan anlarla ilgilenir. Yeni başlayan her an daha güçlüdür. İnsana hep yeni umutlar vaat eder. Beni avutan sadece bu umudumdur ve iyimserlikle dolu umudumu yaşatmayı sürdüreceğim. Kaldı ki ben okul okumadım ama zenginliği ve sefaleti ayırt edebilirim. Doymak bilmeyen açgözlülüğü, gözü dönmüş kıskançlığı, hasedi ve durmadan artan sefaleti, insana en büyük darbeyi vuran sefaleti gözlerimle gördüm. Bunların ikisi de tam bir hastalıktır. Çok şükür ki ben bu hastalıklara düşmedim, düşmeyeceğim de. Şimdi gelelim size vereceğim cevaba: Sayın hâkim, özür dilemem için, bir hata yapmış bir kusur işlemiş olmam gerekir. Oysa ben ne hata yaptım ne de kusur işledim, sadece sevdiğim kadınla birlikte olmayı seçtim. Böylece çok doğru bir şey yaptığıma inanıyorum. Onun için özür dilememi gerektiren bir konu olmadığından özür dilemeyeceğim.

Son sözlerim de şunlar olacak: Ben ve Nevin birbirimizi seviyoruz. Bütün kanun kitapları, hükümet fermanları bunu yasaklasa da biz gerçekten birbirimizi seviyoruz. Aramıza girmemeleri için bize verdiğiniz öğüdün bir kısmını da bizi şikâyet edenlere yaparsanız daha adil davranmış olursunuz,” demiş.

O an İhsan'da mükemmel, olağanüstü güzel bir hayat yaşamış doyumlu, özgüveni yüksek bir insan görünümü varmış. Ne şüphe uyandıracak ne de bazı şeyleri gizleyecek, bazı şeylerin ardına saklanacak ya da başkasını suçlayarak onu ele verebilecek bir bakış, bir davranışta bulunmuş. Kendinden emin konuşması, ağır bedeninden beklenmeyecek kadar vakur duruşu, her zamankinden farklı bir şekilde kendine hâkimiyeti varmış.

Nevin, İhsan'a doğru gurur ve hayranlıkla bakarken, duruşma yargıcı her ikisini 33 gün hapisle cezalandırmış.

Kollarına takılan kelepçeyle duruşma salonundan çıkarırken, Nevin, Yüksel Hanım'dan yana öfkeyle bakmış. Ceylan karası gözlerinden alevler dökülüyormuş. Sıktığı dişleri arasından, adeta tıslayan, sadece kendisinin duyabileceği bir sesle, “Bu saltanatın uzun sürmeyecek Yüksel Hanım, nezarette ve hastanede yaşadığım, yatacağım hapishanede yaşayacağım bütün acıların, kötülüklerin intikamını eğer bir gün elime fırsat geçerse, imkânım olursa senden ve senin arkanda duranlardan alacağım, hepsini fitil fitil burnunuzdan getireceğim,” demiş.

İki katlı Adana Kadınlar Hapishanesi'nin ikinci katında hapishane müdürü otururmuş. Bütün Adana, Sabancılar'ın büyük oğlu İhsan ve ikinci karısı güzeller güzeli Nevin'i ve ailenin onlara acımasızca yaptıkları kötülükleri konuşur olmuş. Adana halkı, İhsan'ı iyi, özü sözü doğru bir insan olarak tanıyıp bilmiş. Onu "Ağa" olarak kabullenmişler. Bir kusuru varsa bile bedeli böyle ödetilmemeliydi demişler. Adam dinî nikâh kıydırıp evlenmiş, gizlememiş, inkâr etmemiş, onu zina yapıyor diye şikâyet etmek de neyin nesiymiş? Hele ki de masum, günahsız, gencecik karısına fahişe muamelesi yapmaları Allah'tan reva mı? Vallahi de billahi de Hacı Ömer'de ve diğer oğullarında ne vicdan ne merhamet ne de adamlık varmış, diye dilden dile, kulaktan kulağa hatta uluorta her yerde konuşur olmuşlar. Yayılan söylentiler onların masum ve mazlum olduklarını adeta tescil etmiş. Bu konuşulanlar hapishane müdürünün eşinin kulağına ulaşınca, Nevin'i yanına çağırması, onunla sohbet etmiş. Ne kadar masum ve günahsız bir çocuk olduğunu anlayınca onu daha çok sevmiş ve sahiplenmiş.

Konuşulanlar o gün Adana'sının en namlı kabadayılarının biri olan Asfalt Rıza'nın da kulağına kadar gelmiş.

"Bu iki sevdalının derdine çare olamasam da Adana yazında hapishanenin ne kadar sıcak bir cehennem olduğunu

iyi bilirim,” demiş ve Nevin’in kaldığı koğuşa buz mavisi renkli bir vantilatör göndermiş.

Adana’da tanıyan tanımayan herkes Nevin ve İhsan’ın durumunu anlayışla karşılarken yalnızca babası Hacımer, annesi Sadıka, karısı Yüksel ve kardeşleri anlamamış. İnadım inat, üzerine üzerine gitmişler İhsan’ın; onun içindeki sert kayayı, zorla asla bir şeyi kabul etmeyeceğini, tehditlere pabuç bırakmayacak kadar cesur olduğunu görüp anlamadan.

Sayıllı gün çabuk geçer derler, öyle de olmuş; hapishane-den çıkıp evlerine dönmüşler. Birkaç gün sessiz, sakın geçince Nevin ve İhsan umutlanır gibi olmuşlar; yakamızdan düştüler diye. Tam da umutlarının arttığı günlerin birinde Yüksel Hanım tarafından aleyhlerine yeni bir dava daha açılmış. Bu kez de eşim İhsan, beni, evini ve çocuklarını terk etti, bizleri ihmal ediyor, evine gelmiyor, diye dava açmışlar. Tekrar karakollara çağrılmalar, art arda ifadelerinin alınmasına başlanmış. Tam bir savaş hali. İhsan ve Nevin, her türlü anlaşmanın yollarını aramış ancak karşı tarafın tamamen kin, nefret ve öfkeyle bezenmiş duyguları buna bir türlü izin vermemiş. Dava üstüne dava açmış, şikâyet üstüne şikâyetler etmişler. Gece, gündüz, gece yarısı, sabaha karşı ne zaman gelecekleri belli olmayan saatlerde polis kapılarını çalar olmuş. Artık öyle biz zaman gelmiş ki Nevin ve İhsan, karakoldaki bütün personelle içli dışlı ahabap olmuşlar. Karakoldakiler de o kadar çok kapılarını çalmış, ifadelerini almışlar ki işin cılkının çıktığını, hiçbir ciddiyetinin kalmadığını anlamışlar.

Yüksel Hanım gibi aklı başında, uysal bir kadının yalnız başına, birilerinin tahriklerine kapılmadan, birilerinin teşvik, destek ve yardımını almadan, Adana’nın o günlerdeki koşulları göz önüne alındığında, üst üste bu davaları açması,

art arda şikâyetlerde bulunması, kocasını her Allah'ın günü karakollara çektiirmesi, hapishaneye attırması imkânsızdan da öte bir şeymiş. Aynı zamanda bir kadın, bir anne olarak bütün bunları yapmayı gururuna yediremeyecek kadar onurlu bir kadınmış da. İhsan, Yüksel Hanım'ı bütün bunları yapmaya zorlayanın, avukatları seferber edenin babası Hacimer değil de kardeşi Sakıp olduğunu öğrenmekte gecikmemiş.

“Ulan puşt, eline geçirdiğin her fırsatta bana vurmaya, canımı acıtmaya devam ediyorsun. Allah'a ne kötülük ettim ne günah işledim ki senin gibi bir adamın abisi olma acısını bana yaşattı. Yüksel benim karım, çocuklarımin anası, biz darılıp kırılmış olsak da konuşur, anlaşır, barışıırız. Ulan kitapsız sen ne hakla, hangi akla hizmetle aramıza giriyor, karımı fişekliyorsun be hey alçak. Ben bugüne kadar senin hangi işine karıştım, çevirdiğin hangi dolaba çomak soktum ki üstüme bu kadar geliyorsun? Ulan çebiş, sen benim kardeşimsin, tut ki yengen çok sinirlendi, öfkeleni, attı tuttu, senin onu karakollara, mahkemelere sürüklemen yerine sakinleştirmen gerekmez miydi?” diyerek öfkesini dile getiriyormuş.

Nevin, bu dönemde sık sık mide bulantıları yaşamasını, yemekleri tabağında bırakıp sofradan kalkmasını, bazı yiyecek ve meyvelere karşı aşırı ilgi duymasını yaşadığı stresli zor günlere vermiş. Ancak karakollardan, mahkemelerden fırsat bulup aynanın karşısına geçtiği nadir anların birinde bedenindeki değişiklikleri fark etmiş. Hemen bir doktora gitmişler İhsan'la birlikte. Doktordan bir bebekleri olacağını duyduklarında havalara uçmuş her ikisi de. Çocuk sahibi olma düşüncesi her ikisini de ele geçirmiş. Damarlarında dolaşan kanın hızı artmış, heyecanlanmışlar. Bedeli ne olursa olsun bundan, çocuk sahibi olmaktan kaçınmayacaklarmış.

Nevin'in hamile olduğu haberini alan Sabancı ailesi, hamileliğin gerçek olup olmadığını öğrenmek için kendi tanıyıp bildikleri doktorları devreye sokarak ayrıca araştırmışlar. Haberin doğruluğu onları kedere boğmuş. Başta Sadıka Hanım olmak üzere Sabancı ailesinin tüm kadınları Adana ve yöresinde ne kadar cinci ve büyücü ne kadar nefesinin kuvvetine inandıkları hoca varsa hepsinin kapısını aşındırmışlar, Nevin'in bebeği doğurmaması için.

Bu haber, yani Nevin'in gerçekten hamile olduğu haberi üzerine Hacımer, İhsan'ın başta Bossa şirketindeki işine son verdimiş ardından da başta Bossa fabrikası olmak üzere tüm çırçır ve iplik fabrikalarına temin ettiği pamuk alımını

durdurmuş. Böylece parasal yönden zora düşen İhsan'ın yola geleceğini ve Nevin'i terk edeceğini kurmuş kafasında.

İhsan, kendi çapında çok iyi anladığı pamuk işine devam etmeye çalışmış. Ancak diğer alıcıların hiçbiri Bossa kadar yüklü miktarda pamuk alabilecek kapasitede olmadıkları gibi Bossa şirketiyle rekabet edebilecek güçleri de yokmuş. Hepsi ödeme güclüğü çektiğinden İhsan'ın hem kâr marjı hem de kazancı giderek azalıyormuş. Sonunda İhsan, evini birkaç yakın dostunun yardımıyla geçindirebilecek duruma düşmüş.

Bütün bunlar yetmemiş, onların öfkesini dindirmemiş olmalı ki, Nevin'in hamileliğini, İhsan'ın başka bir kadından çocuğunun olma ihtimalini dahi bir türlü içine sindiremeyen Hacimer, 21 Ocak 1963 günü Adana Dördüncü Noteri İbrahim Sarıibrahimoğlu'nu Bossa fabrikasındaki ofisine getirtmiş ve ondan oğlu İhsan Sabancı'nın mirasından yoksun bırakılması için, Vasiyet Tariki ve Mirastan Iskatname düzenlemesini istemiş. Şahit olarak da Mahmut Mümtaz Çapa ve Musa Kâzım Terliksiz isimli iki çalışanını göstermiş.

Notere yazdırdığı iskatname, bir babadan ziyade içi kin, nefret, öfke ve düşmanca hislerle dolu, vicdan yoksunu, merhametsiz bir insanın hezeyanlarını, iftiralarını yansıtan bir belge niteliğinde olmuş. Kendi mekânında, iki şahidin huzurunda notere özetle ve kısaca şunları yazdırmış. "Oğlum İhsan bütün uyarılarıma, uyguladığım baskılara, aldığım tedbirlere ve karakollara düşmesine, hapislerde yatmasına rağmen başka bir kadınla sürekli zina yapmaktan ve haysiyetsiz hayatını sürdürmekten bir türlü vazgeçmedi. Bunlar yetmezmiş gibi bana ait çeklerde imzamı kullanarak, sahtekârlık yaparak bize ait Akbank Mersin ve İstanbul Bahçekapı şubelerinden iki kez para çekmiş. Bir kez de hesabında

para olmadığı halde, hesabında para varmış gibi bankadan para çekmiş. Ayrıca evinden, evimden, çiftlik ve fabrikalardan yağ gibi bazı mallar çalmıştır. Oğlum İhsan Sabancı'nın bu yaptıkları ve yaşadığı haysiyetsiz hayat beni çok üzdüğü kadar sevdiğim küçük torunlarımı da ziyadesiyle müteessir etmiştir. Kısacası aile efradına karşı kanunen ve ahlaken mükellef olduğu vazifelerini yapmıyor, büyük kusurlar işliyor. Bana ve yakınlarıma karşı ağır cürümler irtikap eylemeye devam ediyor. Bu nedenlerle oğlum İhsan Sabancı'nın mirasından ıskatını yani mirasından mahrum bırakılmasını talep ediyorum."

İskatnamede istenen mirastan mahrum etme isteğinin ancak ıskatname düzenleyenin vefatından sonra uygulanabileceğini kuşkusuz noter Hacmer'e söylemiştir. Buna rağmen bu isteğinde ısrar etmesi ve tüm bu çirkin, mesnetsiz cümleleri kayıt altına alması sağlıklı bir ruh halinin yansıması değildir.

Vicdan, inandığımız, iman ettiğimiz Tanrı'nın kalbimizdeki sesidir. Bu sestir bizi merhametli kılan, fedakârlık etmemizi ve sabretmemizi sağlayan. Bu sestir bize tevazulu, onurlu ve erdemli olmayı öğreten. Bu sesi kaybedenin ne inancı ne merhameti ne de tevazuu, erdemi ve onuru kalır. Onca zorluğun içinden tırnaklarıyla kazıya kazıya zirvelere çıkmış koskoca Hacı Ömer Sabancı'nın, evli üç çocuklu, bir çocuğu da doğmak üzere olan oğluna yaptıklarına bakınca, Tanrı'nın kalbindeki sesini; vicdanını kaybettığını, vicdanını kaybeden birinden de merhamet ve iyiliğe dair şeyler beklenmeyeceğini görüyor insan.

Bir insanın resmî nikâh yaptırmadan bir başkasıyla yaşamasını, çocuklarının olmasını kanun koyucu, emsal mahkeme

kararları ve Yargıtay içtihatları “Haysiyetsiz yaşama” kapsamında saymadığı gibi böyle yaşayan bir evladın mirastan ıskat edilemeyeceğini de açıkça belirttikleri halde, Adana’da her türlü gücü elinde bulunduran Hacı Ömer Sabancı’nın resmî noter aracılığıyla ıskatname düzenlemesi ilginç.

İhsan Sabancı’nın ne kadar eli açık, gözü gönü tok bir adam olduğunu, ne kadar yardım sever olduğunu bütün Adana bildiği gibi hiç kuşkusuz babası, annesi ve kardeşleri de bilirdi. “İhsan’ı sabah fabrikanın kapısına koysan akşama bir şey kalmaz” sözü bütün Adanalıların dilindeymiş o zamanlar. Birilerine yardım edebilmek için çırpınıp duran birisiymiş. Kuşkusuz ölçüyü kaçırdığı ve babasını üzdüğü zamanlar olmuştur. Ama yaptıklarına hırsızlık demek vicdanla bağdaşacak şey değil. O “İhsan Ağa’ydı.” Hırsızlık, sahtekârlık onun kitabında yoktu.

Çaldı dedikleri şeyler, Nebati Yağlar Fabrikası’ndan almış olduğu ve arabasının bagajında götürüp Nevin’in mahallesindeki yoksullara dağıttığı birkaç teneke yağ ve yine Bossa fabrikasının artık ve defolu kumaşlarından alıp götürdüğü ve yoksullara dağıttıklarından başka şey değilmiş. Bilmeyen de fabrika depolarına kamyonları, tırları dayayıp tonlarca yağ, kilometrelerce uzunlukta kumaş götürdüğünü sanacak. Evlerden götürdü sattı dedikleri de İhsan’ın kendi evinden getirdiği şahsi eşyaları ve kendisinin beğenerek aldığı birkaç şeymiş. Onları da satmamış, Nevin’le birlikte yaşadığı eve götürmüştü.

İlkokulu dahi bitirememiş bir adamın sahte imzalar atması, banka defterlerinde tahrifat yapması akıl alacak şey midir? Hele ki de Akbank gibi kurumsallaşmış bir müessesede tanınan, bilinen, büyük patronun en büyük oğlunun böyle bir

sahtekârlık yapabileceği hangi akılla, hangi izanla izah edilebilir ve buna hangi ferasetli insan inanabilir?

Çiftlikten traktör lastiği çaldı iddiası da aslı astarı olmayan bir şeydi. Eski, kullanılmaz traktör lastiğini kim ne için alacaktı?

Bütün bunları delilleriyle, tanıklarıyla ispatlama şansı olan İhsan Sabancı, ıskatnamenin iptalini isteyebilir, iftira ve isnatlara karşı dava açabilirdi. Ama o ne iptal istemiş ne de karşı dava açmıştı.

Belki de “Tek bizi rahat bıraksınlar, malları da mülkleri de onların olsun,” demiş. Yapılan bu davranışa çok öfkelenmiş olsa da hiç tınmamış ve hiçbir şey olmamış gibi davranmış.

İhsan, mutluluğu yanında yitirdiği şeylerin bir öneminin olmadığına inandırmış kendini. Nevin’le birlikte yaşamaya, onu bir an olsun yalnız bırakmamaya devam etmiş. İhsan, düştüğü yoksulluk içinde bile Nevin’in bebeğini sağlıklı doğurabilmesi için elinden gelebilen her fedakârlığı yapmaya çalışmış.

28 Mayıs 1963 günü Nevin’in doğum sancıları nedeniyle attığı çığlıklar evlerinin içinden taşıp bütün sokağı bir boydan bir boya dolduruyormuş. İhsan, bir arkadaşından aldığı yedi bin lira borç parayla Adana’nın bilinen bir kadın doğum doktorunu ve yanında çalışan ebeyi eve getirmiş; doğumun evde gerçekleşmesi için. Bir yanında annesi Pakize Hanım, bir yanında doktor ve ebe olduğu halde zor bir doğum süreci yaşayan Nevin, zoru başarmış ve pervasız bir aşkın meyvesi olan bir kız çocuğu, yani beni doğurmuş.

Babam İhsan, tüm mutsuzluklarını üzerinden silkip atmış ve “Sevgim meyvesini verdi,” diyerek adımı Sevgi koymuş. Ardından da Adana Nüfus Müdürlüğü’ne giderek beni Sevgi Sabancı olarak aile kütüğüne kaydettirmiş.

İnsan, içinde yaşadığı anın mutluluğuna kendini bırakmalı; o anın içinde küçük bir nokta kadar fenalık her zaman olsa bile. İnsan zaman geçip yapılan tüm kötülükler bittiğinde yaşananların tam olarak tadına varabilir. Acı ve hüznü verenlerin yerine haz ve mutluluk verenlerin tadına varmak kuşkusuz insan için daha iyidir. İhsan ve Nevin acı ve hüznü anlarını geride bırakmış, yeni doğan bebeğin hazzının tadını mutlu bir şekilde çıkarıyorlarmış.

II. BÖLÜM

Yaşadığı kötü anları, en mutlu olduğu anlarda bile gelip yüreğinin ücra bir köşesine adeta kurşun gibi oturan o acılı anları unutmayan annem Nevin, ben doğduktan sonra elinin daha bir güçlendiğini, kartlarını daha iyi oynayacağını düşünmüş. Ben birkaç aylık olur olmaz babam İhsan'ı karşısına almış,

“İhsan, bak artık çocuğumuz da oldu. Karının bize yaptıklarını birlikte yaşadık. Bundan sonra da daha neler yapabileceğini düşünmek bile istemiyorum. O kötü, kahredici anları yeniden yaşamak istemiyorum. Boşanmanı ve benimle resmî nikâh kıymanı istiyorum,” demiş. Buna karşılık babam,

“Tamam, tamam. Merak etme sen, en kısa zamanda çaresine bakacağım,” demiş. Ama ne yazık ki o “en kısa zaman” bir türlü gelmek bilmemiş. Allah'ın her günü, her akşamı konuşulan ve üzerinde kavga edilen konu bu olmuş.

Benim doğumum Sabancı ailesinde tam bir şok yaratmış. Hepsini çileden çıkarmış. Sabancıların evindeki kızgınlık, öfke ve kin Adana sokaklarına taşmış. Öfkeleri onları o kadar küçültmüş ki babamın çok sevdiği beyaz renkli Chevrolet marka arabasını bile altından almış, yerine eski model, mavi renkli bir araba vermişler.

Öfkenin acı rüzgârının önüne katıp savurduğu kişilerden birisi de Yüksel Hanım'mış. O da çocuklarını alıp Ankara'da

yaşayan abisinin yanına gitmiş.

Yüksel Hanım'ın Ankara'ya gidişi üzerinden iki üç haftalık bir zaman geçmiş. Kayınpederi Hacı Ömer, kayınvalidesi Sadıka Hanım, defalarca telefonla aramışlar dönmesi için ama o dönmemiş. Bunun üzerine Sadıka Hanım, babamı eve çağırılmış,

"Yüksel, Ankara'ya kardeşinin yanına gitti. Çocukları da götürdü. Bizim bütün aramalarımıza ve ricalarımıza, yalvarıp yakarmalarımıza rağmen dönmedi. Çocukları baban da ben de çok özledik. Git getir onları," demiş.

Babam annesinin isteğini yerine getirmek için Ankara'ya gitmiş. Ancak çaldığı kapıyı açan büyük kızı Güler, babasını görür görmez kapıyı suratına kapatmış. Buna çok üzülen babam gerisin geri Adana'ya eli boş dönmüş.

Onca çektikleri yetmezmiş gibi, annem o günlerde çok büyük bir acı daha yaşamış, Tarsus'ta yaşayan teyzem Nebahat kocası tarafından öldürülmüş. Bu feci olay annemi derin bir hüzne boğmuş. O ara babamla kavga etmez olmuş.

Annem Aralık 1964 tarihinde Adana Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) Hastanesi'nde yeniden doğum yapmış. O tarihte fabrikaları, bankaları, çiftlikleri, otel, sinema ve çarşıları, apartmanları, inşaatları sayılamayacak daha birçok zenginlikleri olan Sabancı ailesinin torunu olan kardeşim, SSK hastanesinin sefil bir koğuşunda doğmuş. Her bir yanı kan, idrar, pislik içinde, yatak ve çarşafı kir pas içinde sekiz kişilik bir koğuşta. O doğum da tıpkı benim doğumum gibi annem için çok zor olmuş. Bağırtiları arş-ı âlâya çıkmış. Doğum geciktikçe annemin çığlıklarına tahammül edemeyen bir ebe, annemin üstüne çıkmış ve bebeği aşağı doğru itmeye başlamış. Sonunda doğmuş kardeşim. Doğumdan sonra

hastane çalışanları, hademe ve ebeleri, bebeğin Sabancılar-
dan olduğunu öğrenince, önce şaşırılmışlar; bu kadar varlıklı
bir aile gelinlerine bu sefil hastanede neden doğum yaptırır
diye. Sonra da sevinmişler; hepimiz bol bahşış alırsız diye. Ne
bilsinler babamın meteliğe kurşun attığını. Tabii ki babam
bahşış veremediği için hem üzülmüş hem de mahcup olmuş.
Hastaneden başı önde ayrılmış.

Babam kardeşime, “Muradım yerine geldi çok şükür,” di-
yerek “Murat” adını koymuş ve nüfus kütüğüne Murat Saban-
cı olarak kaydettirmiş.

İkinci çocuk mutlu olmalarını sağlamışsa da evdeki esas
tartışma konusu olan babamın boşanması ve anneme resmî
nikâh kıyması konusunun daha da alevlenmesine neden ol-
muş.

Aslında babam bütün iyi niyeti ve gerçek olan arzusuy-
la annemin isteğini yerine getirmek için birtakım arayışlar
içindeymiş ama yasalar, önüne aşılması zor engeller koyu-
yormuş. Öyle engeller ki masallardaki Kafdağı’nı aşmaktan
daha zor engeller. Bir kere kusurlu eşin boşanma isteme
hakkı, karşı taraf kabul etmezse mahkemece kabul edilmez,
davası ret edilirmiş. Karşı taraf babamı zina yaptı diye şikâ-
yet edip hapse attırmış, evi terk etti, evine dönsün diye dava
açmış, daha bir sürü şikâyetle bulunmuş. Yani kusurlu olan
taraf nereden bakarsan bak babam olduğundan, açacağı her
davaı kaybedeceği önceden belliymiş. Onun için karşı tara-
fın rızasını ve onayını almaktan başka çaresi olmadığını gayet
iyi biliyormuş babam. Bu nedenle de annemin bütün sıkıştır-
malarını, “Merak etme, yakında halledeceğim,” gibi yuvarlak
cümlelerle geçiştirmeye çalışıyormuş. O da “Bıktım senin bu
tamam tamam, yakında halledeceğim demenden. Bak bu işin

sonu kötüye doğru gidiyor bilesin. Sonra demedi deme,” diyor ve yeniden bağırıp, tehditler savuruyormuş.

Günlerin bu mihval üzere, hiçbir şeyin değişmediği, aynı sözler, aynı tehditler ve aynı bağırıtı, çağırtilar içinde su gibi akıp gittiği 1965 yılı Mayıs ayının güneşli, ışığa kesmiş bir gününde, dedem Hacı Ömer Sabancı’nın arabası kapımıza dayanmış. Arabada dedem yokmuş. Babamın Yüksel Hanım’dan olma oğlu Yakup sünnet edilecekmiş, babasının elini öpsün diye gönderilmiş. Babam öfkesinden çıldırmış adeta. Bu öfkeyle zavallı çocuğu geri göndermiş. Küçücük çocuk neye uğradığını anlayamamış. Babamın bu öfkesini ve oğlunu geri göndermesini annem de anlayamamış. Babamın kolundan tutup onu sarsmış,

“Neden çocuğu geri gönderdin. Günah değil mi o yavruya? Onun suçu ve kabahati ne?” diye ısrarlı sorular sorunca babam sadece ters ters bakıp evden içeri girmiş ve gün boyu odasından çıkmamış. Aylar sonra anneme,

“Yakup benim ilk oğlum. Kıymetlim. Onun sünnet düğününü en güzel şekilde yapmak bana düşerdi, benim hakkımdı. Paramın olmadığını, çocuğumu sünnet ettirmekten aciz olduğumu bu davranışıyla babam gözüme soka soka, kasten bana hatırlattı. Sünnet konusunda fikrimi bile sormadılar, tıpkı çocuklarımin yetiştirilmesinde beni hesaba katmadıkları gibi. Yakup’u sünnet kıyafetleri içinde görünce kendimi çok aciz, çok zavallı hissettim. O anda öyle davranmaktan başka aklıma bir şey gelmedi,” demiş.

Oturduğumuz Namık Kemal Mahallesi'ndeki pembe boyalı evimizin pencereleri ferforje demirliydi. Mahallede güvenlik için pencerelere konan bu bombeli demir parmaklıklar eve farklı bir güzellik de katıyordu. Camlar ve bombeli demir parmaklıklar arasında yarım metre kadar boşluk vardı. Baharın başlangıcından itibaren bu boşluklara rengârenk çiçeklerin boy verdiği saksılar yerleştirilirdi. Annem bu pencereler önünde oturup çay içmekten çok hoşlanırdı.

Bir akşamüstü annem, bana bakıcılık yapan, nine dediğim Sakine Kadın'la birlikte pencere önünde oturmuş kahve içip sohbet ediyorlarmış. Sohbet sırasında açık pencereden kurşun gibi giren bir kasap bıçağı annemi teğet geçerek salonun ortasına düşmüş. Sakine, bahçede oturan kocası Ali'ye bağırarak bıçak atan adamı kovalamasını söylemiş. Saldırganı kovalayan Ali, soluk soluğa geri dönmüş, kaçan saldırganı yakalayamamış, mahallenin ara sokaklarında izini kaybetmiş.

Akşam babam eve gelince olup biteni en ince detayına kadar babama anlatan annem,

"Beni öldürmek istediler İhsan, öldürmek! Bundan sonrasını yapmak sana düşer. Bunların karşısında bizi daha fazla ezdirme," diye de hıçkırıklarla gözyaşı dökmüş.

Bunun üzerine babam,

“Ya Nevin ölseydi. Ya Nevin ölseydi,” diye diye sabahı zor etmiş. Öfkesi dinmeden doğruca babası Hacı Ömer’in yanına gitmiş. Odasına hızla girmiş, karşısına dikilmiş,

“Beni ve ailemi rahat bırak baba. Bugüne kadar açmadığınız dava, yapmadığınız kötülük kalmadı. Karakollarda sabahlattırdınız. Hapse attırdınız. Paramı kesip yokluğa düşürdünüz. Altımdaki arabaya kadar aldınız. Bütün bunlar yetmedi şimdi de kaba kuvvete başvurup çocuklarımın annesini mi öldürmek istiyorsunuz? Buna izin vermem. Benim sabrımın da bir sınırı var o sınırı zorlamayın. Bırakın çocuklarımla huzur içinde yaşayalım. Sizden bunun dışında hiçbir şey istemiyorum. Anlaşıldı mı baba?” demiş ve babasının vereceği cevabı beklemeden gerisin geri dönüp çıkmış.

Babam, annem, ben ve kardeşimle mutlu olduğunu kendi babasına anlatmak ve ondan sadece bunu anlamasını istedikçe o bu gerçeği bir türlü içine sindirip kabul edemiyormuş.

Kan kokusu alan kurt o kanın tadını almak için nasıl aranıp durursa, annemin canını almaya, kanını dökmeye karar verenler de bir türlü durmak bilmiyorlarmış, kan kokusu alan kurt gibi aranıp duruyorlarmış. Babamın Hacı Ömer’e gidip konuşmasından kısa bir süre sonra, günbatımına doğru evimizin kapısı çalmış. Annem babam geldi diye sormadan kapıyı açmış. Kapıda hiç tanımadığı, zayıf, orta boylu, eşmer tenli bir adam duruyormuş.

“Burası Hacı Ömer Sabancı’nın oğlu İhsan Ağa’nın evi mi?” diye sormuş. Annem de,

“Evet burası. Bir şey mi istiyorsunuz?” diye sormuş.

“İhsan Ağa’yla bir iş konusunda konuşmak istiyordum,” diye cevap vermiş adam. Annem de gayet iyi niyetle,

"Eşim gelmek üzere. Dışarıda kalmayın içeri gelin lütfen," diyerek adamı eve almış ve salondaki koltuğa oturtmuş.

"Siz oturun ben size bir kahve yapayım," demiş ve mutfakta geçmiş.

Annem adama kahveyi getirdiğinde bir tuhaflik hissetmiş. Adam gözlerini anneme dikmiş, kırpmadan onu süzüyormuş. Annem, adamın birdenbire, adeta ağzında yuvarlayarak,

"Hasbinallah aliyyül azim, hasbinallah aliyyül azim, tövbe, tövbe, ben bunu yapamam!" demesi, kahvesini annemin elinden almadan oturduğu koltuktan kalkması ve çıkış kapısına doğru yönelmesi bir olmuş.

Annem hem şaşırmış hem de korkmuş. Elindeki kahve tepsisi yere düşmüş. O korkuyla çıkış kapısına yönelen adamın ardından bağıra bağıra,

"Kimsin sen? Neden geldin? Kim gönderdi seni? İki küçük çocuğu olan benim gibi bir kadından ne istiyordun?" Sorularını art arda sıralamış. Ancak adamın ağzından,

"Ben böyle bir günah işleyemem, yapamam. Verecekleri paraları da malları da yerin esfeli safiline batsın. Var git evine kızım ben seni öldüremem," sözlerini duyunca olduğu yere yığılmış.

Babam, üç ay boyunca, annemi öldürmeye gelen adamın kim olduğunu, kimlerin onu bu ağır suçu işlemeye teşvik ettiklerini ve ne gibi vaatlerde bulunduklarını soruşturmakla geçirmiş. Sonunda evimize gelen adamı bulmuş. Adamı tarlasında bir ev yapma ve bir traktör alma karşılığında bu suçu işlemeye kardeşleri Sakıp ve Erol ikna etmişler. Babam her ikisine de ağıza alınmayacak küfürlerle saldırmış, ancak onlar kaçarak babamın yumruklarından kurtulmuşlar.

Bir taraftan Sabancı ailesinin baskı ve tehditlerine maruz kalan, diğer taraftan da babama bir türlü resmî nikâh yaptıramamış olmanın sıkıntı ve stresini yaşayan annem için son yaşadıklarının yarattığı, yaşamla ölüm arasında bir yerlerde olmanın dayanılmaz korkusu, ruh halinin giderek bozulmasına, gerginliğinin her geçen gün artmasına neden olmuş. Babamla günün ve gecenin her anı bitmek tükenmek bilmeyen sözlü kavgalar ediyorlarmış. Zaten sakın, çok çabuk öfkelenmeyen, olayları gidişatına bırakmayı alışkanlık haline getirmiş olan babam, annemin bu öfkeli anlarında kendi içine çekiliyor, sessizleşiyormuş. Babamın bu hali annemi daha çok öfkeliendirip çileden çıkarıyormuş. Annem tam da bu tartışmaların olduğu, mücadele gücünü yitirmeye başladığı günlerin birinde evimize gelen anneannem Pakize'ye içini dökmüş. İlk bıçak atma olayından haberdar olan anneannemin, eve gelen adamdan haberi yokmuş. Annem söylememiş. Bütün olup bitenlerin yanında o hadiseyi de anlatınca anneannem sinirle,

“Herif seni isterken evli ve üç çocuklu olduğunu bizden sakladı. Bizi de söylediklerine inandırdı. Bütün bu yalanları yetmiyormuş gibi şimdi de canına mı kast ediyorlar? Derhal eşyalarını topla ve bize gel. Biz seni cami avlusunda bulmadık kızım,” demiş.

Bu ayrılığın babam için de bir kurtuluş, bir aklını başına alma dönemi olabileceğini ve hatta belki de ilk eşine, baba ocağına dönmesi için bir fırsat olacağını, böylece herkesin huzura ereceğini de düşünmüş annem.

Ertesi gün babam evden çıktıktan sonra birkaç parça eşyayla birlikte ben ve Murat'ı yanına alan annem, evini terk edip baba ocağına atmış kendini.

Kendini bir yabancı gibi hissettiği baba evinde geçirdiği ilk gece annem sabaha kadar gözlerini kırpmadan oturmuş, uyuyamamış. Babam bu ayrılığa dayanamamış. İkinci gün akşamı annemi ve bizi almaya gelmiş. Annemin ve anneannemin oldukça ağır sözlerini ses çıkarmadan dinlemiş hem de onlara hak vererek dinlemiş. Ancak anneannem Pakize'nin,

“Benden ve kızımдан evli olduğunu, üç çocuk babası olduğunu sakladın. Bizi kandırdın, yalan söyledin. Bu yetmiyormuş gibi bir de kızımı öldürmeye kalkışmışlar. Ben kızımı sana da o canı çıkasınca Sabancılara da kurbanlık koyun diye vermedim. Şimdi git bu evden ve bir daha da kapımda görmeyeyim seni,” demesi üzerine babam, eli boş olarak, annemi ve bizleri alamadan gerisin geri çıkmış evden. Doğruca Adana Demirspor kulübü lokaline gitmiş. Geceyi ağır bir efkâr içinde içki içerek geçirmiş. Sabaha karşı tam bir umutsuzluk içinde, içtiği onca içkinin üzerine bir kutu uyku hâpı yutmuş, böylece hayatına son vermek istemiş. Onun fenalaştığını gören lokaldeki tanıdıkları hemen alıp hastaneye götürmüşler. Midesi yıkanmış ve tedavi edilmiş.

Haberi alan annem bizleri alıp evine döndüğünde babam evdeymiş. Annem hızla ayakta bizi karşılayan babama doğru koşmuş, onun göğsünü yumruklayarak, sesinin en yüksek tondan bağırarak,

“Nasıl böyle bir şey yaparsın? Ya ölseydin, çocuklarım ve ben ne yapar, nasıl yaşırdık, hiç düşündün mü?” demiş. Babam da aynı yüksek tondan,

“Hani ben anamın babamın ilk göz ağrıları, bir taneleriydim, sevdiğim bir kadınla evlenmek benim de hakkım değil miydi? Bu hakkı neden bana çok gördüler? Yüksel'i alırken bana sordular mı? Benim onayımı aldılar mı? Hayır. Bu benim

hakkım değil miydi? Hakkımdı. O zaman bana tanınmayan bu hakkı almak için babama, anama, kardeşlerime, karıma, çocuklarımla karşımda oldum. Seni seçtim Nevin, seni. Fabrikalara, bankalara, çiftliklere, apartmanlara bütün o lüks yaşama sırtımı döndüm. Sırf yakamızdan düşsünler, bizi rahat bıraksınlar diye, ama düşmüyorlar yakamdan,” demiş bağıra bağıra ve gece boyunca ailesine en ağır küfürleri etmeye devam etmiş.

Üst üste yapılan ve başarısızlıkla sonuçlanan öldürme girişimlerinden sonra uzun bir zaman ortalık sakinleşmişti. Ancak talihsizlikler ve acı olaylar annemin yakasını bir türlü bırakmıyordu. Annemin babamla tanıştığı ve görüştüğü dönemde, babamın şoförü Süleyman'a gönlünü kaptıran Nebahat teyzem. Süleyman'la yaşamaya başlamış. Ondan bir de çocuğu olmuş. Ne var ki başka bir kadınla evli ve ondan çocukları olan Süleyman, teyzeme bir türlü resmî nikâh yapmıyormuş. Buna öfkelenen Nail dayım, aralarında kısa bir tartışma geçen Süleyman'ı öldürmüştü. Hapse düşmüş. Kardeşinin hapse düşmesine çok üzölmüş annem. Günlerce gözyaşı dinmemiş.

1965 yılı yayla mevsimi geldiğinde babam, annemin kısa bir süre de olsa yaşadığı onca gergin, rahatsız edici ortamdan ayrılmasının ona iyi geleceğini, ayrıca Adana'nın boğucu, terli, yapışkan, insanı canından bezdiren sıcağından bir nebze de olsa kurtulmuş olacağını, bir hava değişiminin onu için dinlendirici olacağını düşünmüş ve bizleri Kayseri'deki köyleri Akçakaya'ya, yaylaya götürmeye karar vermiş.

Otomobil kullanmayı, dolayısıyla otomobille seyahat etmeyi çok seven babam, annemi, beni, Murat'ı, dayım Eyüp'ü ve bakıcımız Sakine Kadın'ı arabasına alarak yola çıkmış. Yolculuk çok güzel ve eğlenceli geçmiş. Köye vardığımızda

babamın amcası Hacı Mehmet ve eşi Aysel Hanım karşılamış bizleri.

Hacı Mehmet'le Hacı Ömer'in evleri yan yanaymış. İkisi de aynı mimari tarzda, iki katlı ve aynı büyüklükteymiş. Evlerin içi de aynı mobilyalar, aynı perdeler, aynı halılarla döşeliymiş. Bire bir aynı iki ev.

Hacı Mehmet, oldum olası babamı çok severmiş. Annemle evlenmesini bir tek o anlayışla karşılamış. Ne var ki abisi Hacı Ömer'i inadından vazgeçirmeye onun da gücü yetmemiş.

Hacı Mehmet ve eşi Aysel Hanım güzel bir karşılama ve ilk ağırlamadan sonra hemen yanı başlarında olan Hacı Ömer'in evini bizler için hazırlamışlar.

Her yaz yaylaya gelmeyi alışkanlık haline getirmiş olan Hacı Ömer, Sadıka Hanım ve ailenin diğer fertleri babamla birlikte bizlerin de yaylada olduklarını öğrenince o yaz yaylaya gelmemişler.

Yaylada çok keyifli bir hafta geçirdikten sonra, gelen bir iş telefonu üzerine babam Adana'ya gitmek zorunda kalmış. Bu arada Hacı Mehmet, karısı ve köyün kadınları annemi ve bizleri hiç yalnız bırakmamışlar. Ama annemin gözü hep babamın geleceği yola bakıyormuş. Köylü kadınlar anneme yalnız olduğu bir anda, "Kaldığınız köşkün bakıcısı Kara Fatma ve özellikle de kocası Behçet'ten uzak durun. O Hacımer'in has adamıdır ve ondan her türlü kötülük beklenir. Siz de kendinize dikkat edin. Merdivenlerden inip çıkarken tedbirli olun. Kapınızı kilitli tutmayı ihmal etmeyin," demişler. Zaten tedirginliğini üzerinden bir türlü atamamış olan annem daha da huzursuz olmuş ve önlem olarak Sakine Kadın, Eyüp dayım ve bizleri bir odaya toplamış, hep birlikte kalmışız. Bahçeye birlikte çıkmış, kahvaltı için birlikte inmiş, yemekleri birlikte

yemişiz. Oldukça gergin ve huzursuz geçen bir haftadan sonra babam gelmiş. O gelince her şey eski düzenine dönmüş.

Annem, baama köylü kadınların anlattıklarını ve aldığı tedbirleri söylemiş. Anneme sarılan babam, "Korkacak, huzursuz olacak bir durum yok. Ben burada, yanınızdayım. Kimse bir halt karıştıramaz. zlme sen," demiş.

Yaylada hava o kadar gzelmş ki insanı gezintiye davet edermiş adeta. Babamın gelişinin üçüncü günü, babam beni yanına oturtmuş, bahçede dalından toplanmış taze salatalık ve domates yiyormuşuz. Annem de Murat'ı uyuttuktan sonra güzel havanın davetine uymuş, ciğerlerini temiz havayla doldurmak ve biraz hareket etmek amacıyla tam karşımızda, ahrların yanında uzayıp giden tarlada yürüyormuş. O babamı, babam da onu görüyormuş. Birdenbire ahrların arasından çıkan bir traktörün anneme doğru hızla gittiğini gören babam, o iri cssesinden beklenmeyen bir çeviklikle yerinden fırlamış ve anneme doğru koşmaya başlamış. Babamın bir taraftan koşarken, diğer taraftan bağırması beni korkutmuş olmalı ki ağlamaya başlamşım. Annem de bir adım ileri, bir adım geriye ve yanlara atamadan, korkusundan ne yapacağını bilmez halde olduğu yerde çakılı kalmış. Babam anneme yetişir yetişmez kolundan tutup yana çekmiş. Traktör sürücüsü de hızla giden traktörün frenine bütün gücüyle basarak annem ve babama yarım metre mesafe kala durdurmuş. Bütün bunlar bir iki dakikalık zaman aralığında olup bitmiş. Babam hem korkmuş hem zgn hem de şaşkın olan traktör sürücüsünü 'yakasından tuttuğu gibi traktörden alaşağı etmiş ve kaldırıarak traktörün gövdesine arpmş. Babamın ağır eliyle tekme tokat giriştiği sürücü, ağzı burnu kan içinde yerde yatarken elini kaldırmış,

“Dur, yeter vurma ağı, kardeşlerin beni bacıyı öldürmek için görevlendirdiler. Ama ben çocuklu bir kadını, bir anayı öldürecek adam değilim. Ben ettim sen etme ağam,” deyince babam adamı dövmekten vazgeçmiş ve annemin kolundan tutarak eve, yanımıza dönmüş. Babam bu çirkin girişimin arkasında da kardeşleri Sakıp ve Erol’un olduğunu öğrenmekte gecikmemiş. Onlar da akılları sıra foyaları, yaptıkları çirkin ve aşağılık iş ortaya çıkmasın diye olaydan hemen sonra traktör sürücüsünü köyden kovdurmuşlar.

Sadika Hanım, bulduğu her fırsatta, babam İhsan’a ve annem Nevin’e duyurabileceği her ortamda,

“Bir değil on piçleri de olsa onları eninde sonunda ayıracam” der, öfkesini dile getirirmiş. Annemin duyduğu ve yıllar sonra bana anlattığı, bütün bu olayların bu kadar büyümesine, sorunun bu kadar çıkmaza girmesine neden olan Sadika Hanım’mış. Hacı Ömer’i de bu kadar kıskırtan, akıl almaz işler yapmasına neden olan da oymuş. Olan biten onca kötülüğün sadece Sadika Hanım’dan kaynaklandığını sanmıyorum. Ancak bir anne olarak hadiseleri iyi yönetemediği açıkça anlaşıyor. Ayrıca anne ve babama karşı ailede oluşan, körüklenen kin ve nefretin bu kadar köpürtülmesine, ileri götürülmesine engel olabilirdi. Altı çocuk doğurmuş, babaanne olmuş bir kadın için çocukları ve torunları arasında ayırım yapmak, birilerini yok sayıp onlara anne ve babaları belli, aynı soyadı taşıdıkları halde “Piç” demek hiç yakışık almamış. Bu durum akılla, mantıkla, insani duygularla, vicdanla izah edilebilir mi?

Yayladayken annem sürekli bir halsizlik ve sık sık mide bulantıları çekiyormuş. Bunun üzerine babam onu Kayseri’ye doktora götürmüştü. Annemi iyice muayene eden ve annemden aldığı tahlillerin sonucunu inceleyen doktor,

“Gözünüz aydın, hiçbir rahatsızlığınız yok, sadece bir bebeğiniz olacak,” dediğinde ikisi de çok sevinmiş ve hemen yaylaya, yanımıza dönmüşler.

Babam ve annemin üçüncü çocukları, benim de ikinci kardeşim Sevilay, 1966 yılının ilk ayının ilk günü Adana SSK Hastanesi’nde doğmuş.

Üçüncü çocuğunu da doğuran annem haklı olarak yine babama, “Bak İhsan, üçüncü çocuğumuz da doğdu. Artık şu nikâh işini hallet, yoksa sonumuz hayırlı olmayacak. Benden söylemesi. Sonra demedi deme,” demiş. Babam yine aynı rahatlığıyla, “Tamam Nevin, tamam. En kısa zamanda halledeceğim,” diyormuş ama o kısa zaman ne yazık ki uzadıkça uzuyormuş.

1960 yılından sonra işlerini çocuklarına yavaş yavaş bırakan Hacı Ömer Sabancı, yılın belli zamanlarını İstanbul Emirgan'da satın aldığı kırk odalı Atlı Köşk'te, diğer zamanlarını da Adana'da geçirirmiş. 1966 yılı kışına gelindiğinde şeker hastalığının bedenini yiyip bitirdiği, ayaklarında bir türlü iyileşmeyen yaralar açıldığından doğru dürüst yürüyemeyen Hacı Ömer, eşi Sadıka Hanım'la birlikte İstanbul'da kalıyorlarmış. Kış aylarında İstanbul Boğazı kıyısında bulunan Atlı Köşk soğuk ve rutubetli olurmuş. Isıtması hem zor hem de masraflıymış. Isıtmak için kaloriferleri bir hafta önceden yakmak gerekiyormuş. Ayrıca iki kişi için kırk odayı birden ısıtmak Hacı Ömer gibi para harcamayı sevmeyen bir cimri için olmayacak bir işmiş. Kaloriferleri yaktırmazmış. Koca Atlı Köşk'ün kırk odasından birisine soba kurdurmuş, o odada yatıp kalkıyorlarmış. Akşamları da o odada bahçıvan Arnavut Yusuf Efendi'nin Boğaz'da yakalayıp bahçede mangalda pişirip ekmek arasına koyduğu uskumruları yerlermiş.

Bu arada oğulları İhsan'ın eşi Nevin'in bir kız çocuğu daha doğurduğunu, adını da Sevilay koyduklarını duymuş Sadıka Hanım. Ancak kocası Hacı Ömer üzülmessin, sinirleri bozulmasın diye ondan gizlemiş. Bir ayağı bu dünyada diğer ayağı öbür dünyada olan bir adam, bir torunu daha oldu diye sevinip mutlu olacağına, üzülr, sinirlenir ve morali bozulur

mu hiç? Demek ki Hacı Ömer, ölüm döşeğindeyken bile inandından vazgeçmemiş.

Köşkte bu koşullarda yaşamak Hacı Ömer'in sağlığının daha da bozulmasına neden olmuş. Sonunda oğulları duruma el koymuş ve babalarını Hilton Oteli'ne yerleştirmişler. Kırk odalı Atlı Köşk'te bir odada yaşayan Hacı Ömer, şimdi de çok odalı Hilton Oteli'nin bir odasında yaşamaya mecbur edilmiş.

Ne kadar tuhaf bir durum değil mi? Koskoca bir imparatorluğu kendi elleri ve alın teriyle, yemeden, içmeden, giymeden kuran Hacı Ömer, o yaşlı ve hasta haliyle masraf olacak diye ısıtmadığı evinden bir otel odasına götürülmüştü hem de evlatları tarafından. Hiçbiri "Baba gel bizde kal," dememiş, ya da diyememiş. İşin bir diğer tuhaf, hatta komik tarafı da evlatlarının otelin gecelik fiyatını babalarına oldukça düşük göstermeleri olmuş. Kazara gerçek fiyatını söyleselerdi her halde kırk odalı köşkün o rutubetli, soğuk odasından hiç ayrılmazdı.

Bu haldeki Hacı Ömer Sabancı, bir süre sonra Hilton Oteli'ndeki odasında vefat etmiş. İlk göz ağrısı olan oğlu İhsan'a küs ölmüş.

Hayatı boyunca didinerek, çalışarak kurduğu sanayi imparatorluğu sadece Sabancı ailesi için değil ülkemiz için de önemliydi. Binlerce kişiye istihdam sağladığı gibi ülke ekonomisine de büyük katkılar sağladığı bir gerçektir.

Giriştiği her iş, yaptığı her yatırımda yanına paralı ortaklar alan Hacı Ömer, bunu yapmakla aslında riski paylaşıyordu. Ancak yatırımları kâr edip yüksek rakamlı cirolara ulaştınca ortaklarının ellerindeki hisseleri bir şekilde almayı hep becermiştir. Vefat ettiğinde geride bıraktığı birçok sanayi tesisi, işletme, bina, çiftlik ve bankada neredeyse hiç ortağı kalmamıştı.

Hacı Ömer Sabancı öldüğünde geride, Akçakaya'daki köy evleri, Akçakaya'da sonra alınan Asanlı Ev, Adana İstasyon Caddesi'ndeki iki katlı ev, Akçakaya'da bağlar, tarlalar, bostanlar, Katlı İplik Fabrikası, Adana'daki Asanlı Ev, Türk Nebati Yağlar Fabrikası, Erciyes Palas, otel, lokanta, sinema ve çarşısı, Gilodo Nebati Yağ Fabrikası, Ceyhan'da Mısırlı Çiftliği, Akbank, İstanbul Emirgan'daki Atlı Köşk, Budak İnşaat Şirketi, Salih Efendi Çırçır ve Un Fabrikaları, Cırrık Çiftliği, Adana'da Bossa Apartmanı, Bossa Tekstil Tesisleri, Akkapı-Mıdık tarlaları, AKsigorta, Madama Çiftliği, Şakir Paşa Çiftliği ve daha birçok arsa ve arazi yanında banka hesaplarındaki nakit, kasalarında sakladıkları nakit ve mücevherler, kıymetli evraklar bırakmış.

Hacı Ömer Sabancı, yasalara uygun olmadığı halde, ölmeden önce tüm malvarlığını oğlu İhsan dışındaki bütün çocuklarına eşit hisseler olarak dağıtmış. İhsan'ı mirasından ıskat ettiğinden ona bir şey verilmemiş. Ancak ıskat kararı, miras bırakan öldükten sonra uygulanabilir hükmü göz ardı edilmiş. Onun içindir ki yasal değildir, usulsüz ve geçersiz bir paylaşımdır. Rahmetli babam, kendisine yapılan haksızlıkların hiçbirine itiraz etmediği gibi babasının miras dağıtımına da itiraz etmemiş. Günümüze kadar da öyle gelmiş.

Hacı Ömer Sabancı'nın cenazesi Adana'ya getirilmiş. Kalabalık bir törenle defnedilmiş. Aralarında babam İhsan Sabancı'nın da olduğu altı evladı taziye kabul etmişler.

Cenaze töreni boyunca babam çok durgun ve sessizmiş. Vedalaşmadan, helallik almadan, küs olarak babasından ayrıldığı için miydi, yoksa kendisini mirasından ıskat eden babasına kızgınlığından mıydı kimse anlamamış.

Yıllardır beklediği fırsat eline geçen Sakıp amcam, diğer amcalarımla hemen bir toplantı yapmış ve ailenin büyüğü olarak şirketlerin başına geçme yetkisi almış. Babam, Hacı Ömer'in mirasından pay verilmediği için toplantıya çağrılmamış.

Hacı Ömer Sabancı'nın ölümünden sonra terekesinin yüzde on beşinin babama kalması gerektiğini kuşkusuz çok iyi bilen kardeşi Sakıp, Hacı Ömer'in noterde düzenlediği "ıskatname" gereğince de ölmeden önce yaptığı bütün işlemlerin geçerli olmadığını çok iyi bilen biridir. Onca alavere dalavereye akli eren kişi elbette ki biliyordur. Bunları bilen Sakıp Sabancı, babam sesini çıkarmasın, yargı yollarına gitmesin diye, "sus payı" olarak ona, Adana'nın o tarihteki en prestijli caddesi olan Ziya Paşa Bulvarı üzerindeki sekiz katlı Çinili Apartmanı'nın en güzel, 250 metrekare genişliğinde, içi tamamen modern İtalyan mobilyalarıyla döşenmiş bir daire satın almışlar. Babam daireyi annem Nevin adına tapuya tescil ettirmiş. Dikiş makinasından müzik setine, telefonda o zaman çok az sayıda ailede bulunan televizyona varana dek her şeyin eksiksiz olduğu yeni eve keyifle taşındığımız günü çok iyi hatırlıyorum.

Her birimizin ayrı odası vardı artık. Onca zorluk ve yokluktan sonra bu yeni durum annem ve bizler için olağanüstü bir gelişmeydi. Sonradan anladım ki babam, kardeşleriyle biz çocuklarının iyi yetişmesi ve iyi eğitim görmesinin sağlanması için anlaşma yapmış. Bu anlaşmanın ardına sığınan Sakıp Sabancı, Hacı Ömer Sabancı'nın sınırsız servetinden bize pay vermemek için ne zalimlikler yaptı bize ne alavere

dalavereler çevirdi başımıza, sırası geldikçe anlatacağım.

Bayram yaklaşıyordu. Babasının vefatıyla annesi Sadıka'nın kendisine karşı yumuşayacağını, torunlarına karşı içinde taşıdığına inandığı sevgiyi dışavurup onları kabulleneceğini düşünen babam, içine doğan yeni bir umutla ilk bayramda beni ve kardeşim Murat'ı alarak ellerini öpmemiz için baba evine götürmeye karar vermiş. Annem de bu kararına destek olmuş. Yeni evimizde girdiğimiz bayramın ilk günü, babam beni ve Murat'ı yanına alarak baba evine götürdü. Kapıyı açan hizmetçi kadın hemen salona aldı bizi. Sadıka Hanım, gelir gelmez yüzümüze dahi bakmadan, büyük bir öfkeyle,

"Piçlerini al ve evimden defol" diye haykırdı. Babam neye uğradığını anlamadı. Arkasını dönüp yanımızdan ayrılan annesinin ardından,

"Ana yapma, ayıp oluyor, bunlar da senin torunların," dediyse de dinleyen olmadı.

Bir babaanne nasıl olur da ilk göz ağrısı oğlundan olan küçücük torunlarının yüzlerinin şeklini, gözlerinin, saçlarının, tenlerinin rengini, boylarını poslarını, ses tonlarını, kokularını merak etmez. Nasıl olur da onları bağrına bastırıp saçlarını okşamak, kokularını içine çekmek istemez. Nasıl bir kin, öfke ve hınç bir babaanneyi böyle davranmaya zorlar?

Çok üzölmüştü babam. Çocuk halimde onun ne kadar yı-kıldığına tanıklık etmişim. Ben de üzüldüm. Evimize döndüğümüzde babam odasına çıktı ve gün boyu dışarı çıkmadı.

Yeni evdeki ilk misafirimiz Türkiye sinemasının ölümsüz ismi Yılmaz Güney oldu. Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Adana'da geçen Yılmaz Güney'in babamla da dostluğu varmış. Yılmaz Güney'in kendisinden altı yedi yaş büyük olan babamla tanışmaları ilginç olmuş. Babam gitsin gitmesin her

gece Adana'nın en ünlü pavyonu olan Yıldız Pavyon'da ona bir masa ayrılırmış. Yılmaz Güney de sonradan sinema oyuncusu olan şair arkadaşı Nihat Ziyalan'la birlikte arada bir aynı pavyona giderlermiş. Ayrıca bu iki delikanlı da babam gibi fanatik birer Adana Demirspor taraftarıymışlar. E.. hem pavyon hem Adana Demirspor elbette ki tanışacaklar. Yılmaz Güney, pavyonda dansa kaldırdığı her kadına bir çiçek verirmiş. Pavyonlarda çiçek bir hayli pahalı tabii. Yılmaz ve Nihat, o zamanlar parasız pulsuz genç delikanlıdırlar. Pavyonda ısmarladıkları bir şişe birayla sabahı ediyorlarmış. Parasızlıktan Adana Demirspor maçlarına da stadyumun duvarlarından atlayarak giriyorlarmış. Babam durumlarını bildiğinden bir akşam masalarına gidiyor:

"Bugün hesaplarınız benden ama çok merak ettiğim bir şeyi soracağım," diyor. Onlar da sor deyince,

"Lan oğlum parasızlıktan her geldiğinizde bir birayla sabahı ediyorsunuz da biradan katbekat pahalı bu çiçeklere parayı nereden buluyorsunuz?"

Soruyu duyan iki kafadar arkadaş, kıkır kıkır gülmeye başlıyorlar. Sonunda Yılmaz Güney,

"İhsan Abi kızmayacaksan söyleyelim," diyor. Babam da,

"Allah'ıma kitabıma kızmayacağım," diyor. Yılmaz Güney,

"Abi çiçekler babanın oturduğu sizin evin bahçesinden," deyince, babam,

"Lan oğlum bahçedeki itler adamı parçalar. Kuş uçurmaz onlar. Sizi bahçeye sokmazlar" dediğinde, Yılmaz Güney ve Nihat Ziyalan birlikte yeniden gülmüşler. Yılmaz Güney,

"İhsan Abi, gündüzden kasaptan kemik alıyoruz, bahçeye girince hemen önlerine birer kemik atıyoruz. Bize alıştılar. Şimdi kemik bile atmadan bahçeye girip istediğimiz kadar

göl, karanfil ve başka çiçekler topluyor, bu kadınları mutlu ediyoruz,” deyince babam o kocaman eliyle Yılmaz Güney’in sırtına bir şaplak indiriyor:

“Helal olsun size,” diyerek basıyor kahrkahrı. Dostlukları böyle başlamış.

Yılmaz Güney, Adana’da çektiği bir film için Adana’nın panoramik manzarasına ihtiyaç varmış. İşte bu sahneleri bizim evin balkonlarından çektiler. O sıcak Adana gününde annemin onlara buzlu limonata ikram ettiğini, Yılmaz Güney’in de eliyle saçlarımı karıştırarak, “Ne haber kara kız,” deyişini şu an gibi hatırlıyorum. Allah’ın bütün rahmeti onun üzerine olsun.

Adana’nın lüks semtinde yeni ev, babamın tekrar işine dönmesi, para kazanması bizlerin de hayatında değişikliklere neden oldu. Eve hizmetçi alındı. Ben ve kardeşim Murat, Emek Mahallesi’ndeki Zübeyde Hanım Anaokulu’na başladık. Okula özel şoförün kullandığı babamın yeni otomobiliyle gidip geliyorduk. Babam annemle evlenmeden önceki yaşam koşullarını yeniden elde etmiş ve aynı imkânları bize de sunmuştu.

Babam eve her gelişinde elinde paketler ve hediyelerle gelirdi. Bütün varını yoğunluğunu bizim için harcamak ister gibiydi. Gittiği İngiltere seyahatinden döndüğünde oyuncaklar, pahalı ve şık giysiler, ayakkabılar, çantalar yanında ayrıca anneme paha biçilmez taşlarla işlenmiş kıymetli takılar getirmişti. Annem de biz çocuklar kadar sevinmişti hediyelere. Elbisenin birini giyerken diğerini çıkarıyor, bir diğerini ayna karşısında üzerine tutuyordu. Hangi ayakkabıyı giyeceğini şaşırması gibi her ayağında başka renk, başka model ayakkabı giymiş evin içinde bir aynadan diğerine koşuyordu. Çok

gölmüştüm annemin o haline. Gelen mücevherlere elini sürmemişti. Sonra öğrendim ki onları kıymetsiz, cam ve sıradan taşlı şeyler zannetmiş. Gerçeği öğrendiğindeyse şaşkınlıktan dilini yutacak gibi olmuştu.

Babam eli açık, gözü gönlü tok bir adamdı. Büyüdükçe babamın çok cömert, paraya pula değer vermeyen, elinde avcunda ne varsa dağıtmaktan, harcamaktan çekinmeyen biri olduğuna tanıklık ettim.

Babam ikinci evliliğinden sonra annemle birlikte çok acılı ve zor günler yaşamakla kalmamış, yoksulluğu da dibine kadar birlikte yaşamışlar. Annem kocasının gerçekten çok zengin bir ailenin oğlu olduğunu ancak bu yeni hayatında anlamaya başlamıştı. Babamla değişik yerlerde, şehirlerde, tatil beldelerinde geziyor, yurtdışı seyahatlerine birlikte gidiyordu.

Bu yeni yaşam tarzı, geniş, lüks, pahalı mobilya ve eşyalarla dayanıp döşenmiş ev, elmaslı, pırlantalı ıslıl ıslıl takılar, pahalı kıyafetler, yeni dostlar edinmeler, annemin de cahil, suskun, ezik bir kenar mahalle kadınından daha bilinçli, çabuk öğrenen, ne istediğinin farkında olan, oturmayı kalkmayı bilen, konuşması dinlenen bir kadına dönüşmesini sağlamıştı.

Annem, Hacı Ömer ve Sadıka Sabancı'nın üç torununun annesiydi. Oğulları İhsan'la olan dokuz yıllık beraberliği gelip geçici bir macera değildi. Artık evi, arabası, evdeki kasasında ağzına kadar dolu altın ve mücevheri, yani bir konu hariç istediği her şeyi fazlasıyla vardı. O da babamla olmasını istediği resmî nikâhtı. Bu onun olmazsa olmazıydı. "Bana yaşatılanlarla bunu fazlasıyla hak ettim. Beni bu nikâhın kıyılmasını istemekten hiçbir güç alıkoyamaz," diyordu. Ayrıca Sabancı

ailesinden alacağı en büyük intikamın babamla resmî nikâhları kıyıldığında alacağına Allah'a iman ettiği gibi inanıyordu.

Yeni evde zenginliğin yarattığı ilk keyifli günler çabucak geçti. Adeta küçük bir çocuğun alınan yeni oyuncağından kısa sürede usanması gibi. Annem tekrar babamı nikâh konusunda sıkıştırmaya,

“Bak dokuz senedir beni oyalıyorsun. Tamam bizimlesin, eski karınla ilişkilerini tamamen koparmışsın. Ama neden hâlâ boşanmıyorsun? Neden bana verdiğin sözü yerine getirmiyorsun?” diye bağırıp çağırmaya başlamıştı. Babam,

“Tamam, yakında halledeceğim,” dedikçe annem daha çok sinirleniyor,

“Başlatma senin tamam demene. Dokuz senedir hep aynı cevap, başka bir sözün yok mu be adam?” diyerek daha çok bağırıyordu.

Artık ben de bu tartışmaları duyuyor, anlamasam da duydukça hem korkuyor hem de üzülüyordum. Kulaklarımı tıkayarak odama kaçıp bir köşede sessizce ağlıyordum.

Kuşkusuz babam da bir an önce boşanmayı istiyordu, ancak yasal zorlukları aşması kolay değildi. Kaldı ki bir de Yüksel Hanım, boşanmayı kabul etmiyormuş. O zaman da anneme resmî nikâh yaptırması imkânsızmış. Gel de bunları okuması yazması olmayan zır cahil anneme anlat! Anlatılmadı zaten.

Ailesiyle Yüksel Hanım arasında sıkışıp kalan babam, annemle nefes alabileceği bir yuva kurmuş, kendini daha huzurlu ve mutlu hissetmiş. Ne var ki şimdi bu yuvası da giderek soluğunun kesildiği bir cehenneme dönüyordu onun için. Tıpkı bir dişi aslanın avına yaptığı gibi bütün dişlerini babamın boğazına geçirmiş, onu boğmaya çalışan annem, bu yaptıklarını

kasten mi yapıyordu, yoksa düşüncesizliğinden mi yapıyordu bilmiyorum. Ancak bildiğim bir şey var ki babamın da günbe-gün daha çok huzura, daha çok sessizliğe ihtiyacı olduğuydu.

Her gün bir önceki günden daha sert daha kırıcı oluyordu annemin ağzından çıkan sözleri, daha doğrusu bağırtiları. Babam cevap versin vermesin sonunda iş tartışma boyutundan sözlü kavga boyutuna geçiyor, tehditler, küfürler havada uçuşuyordu.

Hele bir keresinde annemin, “Yüksel’den boşanmazsan orospuluk yapıp seni el âleme rezil edeceğim. Ailen zaten bana öyle demiyor mu? Beni yıllar önce orospu diye Zührevi Hastalıklar Hastanesi’ne sevk ettirmediler mi fişlenmem için?” demesi babamı çılgına çevirmişti. Kapıyı vurup evden fırtına gibi çıkmıştı o koca bedeniyle.

Günler, aylar ve yıllar boyu bu tartışma ve kavgaların dozu artarak devam etti. Ne annem resmî nikâh isteğinden geri adım attı ne de babam Yüksel Hanım'dan boşanabildi.

Sonunda annem babama, biz çocuklarına ve kendisine yapabileceği en çirkin, en aşağılık, en onur kırıcı, en utanç verici ve en acımasız kötülüğünü yaptı.

1970 yazında, Adana'nın mahşeri sıcak bir gecesinde duyduğum birtakım tuhaf sesler üzerine uyuduğum derin uykumdan uyandım. Terden ıslanmış yatağıma oturdum. Odamda boş olması gereken diğer yatakta annem tanımadığım bir adamla birlikteydi. Henüz yedi yaşındaydım. Ne olduğuna bir anlam verememiştim. Rüya mı görüyordum, kâbus muydu gördüğüm, yoksa gerçek miydi anlayamamıştım. O kadar kendilerinden geçmişlerdi ki benim uyandığımın farkında bile değillerdi. Gözlerimi onlardan ayıramıyordum. Aynı gürültülü sesleri çıkarmaya devam ediyorlardı. O an, o yaşta bile onların çok kötü ve yanlış bir şey yaptıklarını anlamıştım. Tüylerim diken diken olmuş yatağımda ne yapacağımı bilmez halde titriyordum. Anneme seslensem mi, yoksa başımı yastığıma gömüp uyuyormuşum gibi mi yapsam diye düşündüm, ikisini de yapamadım. Ah kulaklarımı kapatsam tekrar açtığımda o iğrenç sesleri duymasam, ah gözlerimi kapatsam ve tekrar açtığımda karşımdaki bu korkunç, dehşet

verici görüntüyü görmesem diye düşünüyor, Allah'a bütün bunların sadece bir kâbus olması için yalvarıp yakarıyor, dua ediyordum.

O ruh hali içindeyken, kapının açılması, odanın lambasının yanması ve kapıda babamın belirmesi aynı anda oldu. Babam don ve atlet katınaydı. Babamın lambanın düğmesini açıp odaya girdiği anda annem ve yanındaki adam yataktan fırladılar. İkisi de çırıl çıplaktı. Hani insanlar boğulur ya da hıçkıra hıçkıra ağlarken ağızlarından çıkan tuhaf, anlaşılmas seslerle bir şeyler söylerler ya aynen öyle bir sesle annem, "İhsan," diyebildi.

Babam göreceğini görmüştü. Yüzünün aldığı şekil bütün şaşkınlık ve öfkesini yansıtıyordu. Yüzü güçlü bir boksörün ağır yumruğunu yemiş gibi darmadağındı. Derin bir sessizlik oldu. Bir an sanki odadan içeri girecek cesareti yokmuş gibi olduğu yerde durdu sonra hızla arkasını döndü ve kendi odasına doğru gitti babam. Ardından koştum babamın, koridora çıktım. Kendi odasına giden babam, yatağının başucunda duran tabancasını aldı. Öfkeden yüzü kapkara olmuştu. Annemle adamın olduğu oda kapısına yöneldi ve çok kararlı bir şekilde, "Seni pis orospu, seni anasını avradını s...min herifi, ikinizi de gebertmez miyim," diye yüksek sesle söylenerek tam odaya girmek üzereyken koridorda, hemen yanı başında beni gördü. Zangır zangır titriyordum. Zor duyulabilen çocuk sesimle, "Baba yapma!" diyebildim. Bir an duraklayan babamın tabanca tutan eli yana düştü. Kısa bir an göz göze baktıktan sonra gerisin geri döndü, tabancasını aldığı yere bıraktı ve yatağın kenarına çöktü. Ben de yanına iliştim. O arada evin giriş kapısının açılıp kapandığını duyduk. Annem ve adam alelacele giyinip kaçmışlardı. Çok geçmeden annem

geri geldi. Hangi cesaret ve özgüvenle böyle bir şey yapabildi çözemedim. İçeri girer girmez babamın ayaklarına kapandı, defalarca özür diledi, dakikalarca yalvardı:

“Kurban olayım İhsan, bir boktu yedim, aha bu kızımızın, çocuklarımızın, geçmiş günlerimizin hatırına affet beni,” d-diysel de sözlerinin hiçbir işe yaramadığını, yalvarıp yakarmalarının babamı yumuşatmadığını gördü. Bazen sarsıla sarsıla bazen de çığlıklar atarak ağladı. Zalimce bir acı çekiyordu.

Annem bile bile, isteyerek, içinden gelen dürtülerine yenilerek, arzularını serbest bırakarak, içtenlikle kocasına, babama ihanet etmiş, şimdi de aynı içtenlikle babamın ayaklarına kapanmış ağlıyor, gözyaşı döküyordu. Ne tuhaf! Babam da oturduğu yerde büzülmüş, tortop olmuştu. Sessizdi. Ağzından tek bir sözcük çıkmadı. Annemin daha önce babama söylediği bir cümleyi tekrar etmesi hem geceye hem babamın o kocaman yüreğine ve hem de benim küçücük yüreğime zehirli sivri bir hançer gibi saplandı:

“Yüksel’den boşanmazsan orospuluk edip seni rezil rüsva edeceğimi söylememiş miydin.”

Çok korkmuştum. Gördüklerim, duyduklarım yaşımın katbekat üzerindeydi. Benim katlanacağım, altından kalkacağım ya da çözeceğim şeyler değildi. Ağlıyordum ve bundan sonra ne olacak, annem ve babam ayrılacaklar mı, babam bizi terk eder mi, annem o adama mı gidecek, o adam kimdi, annemle nerede ne zaman ve nasıl tanışmışlardı? gibi birçok soru zihnimde dolaşıp duruyordu ama hiçbirinin cevabı bende yoktu. O gece bilinçli yaptığım tek şey kardeşlerimin uyudukları odanın kapısını kapatmak olmuştu. Onlar bu ke-pazeligi görsün, duysun ve benim yaşadığım utancı, korkuyu ve acıyı yaşasınlar istememiştim.

O gece evin hizmetçisi Cemile izinliydi. Annem bu fırsatı değerlendirip o adamı eve almış, babamın da odasında her gece yaptığı gibi içtiği votkanın etkisiyle sarhoş olup sızdığını düşünmüş olmalıydı. Ama evdeki hesap çarşıya uymamış, pis hesapları yüzlerine gözlerine bulaşmıştı.

Hâlâ, babamın yanında, iliştığım yatağının köşesinde olduğum yerde büzülmüş oturuyordum. Her şey gözlerimin önünde oluyordu. Babam oturduğu yerden birdenbire komodin üzerindeki telefonun ahizesini kaldırdı ve numaraları çevirmeye başladı. Aradığı şoförü Fuat'tı. "Fuat, çabuk bize gel," dedi ve telefonu sert bir şekilde "çat" diye kapattı. Sonra da kalkıp giyinmeye başladı. O anda beni gördü. Sanki o ana kadar beni hiç görmemiş gibiydi. Bütün öfkemi, hıncımı senden çıkarmayayım der gibi dişlerini sıkarak, "Odana git ve uyu," dedi. Babam kapıdan çıkınca, sıcak gecelerde her zaman açık tuttuğumuz balkona çıktım. Aşağıya baktığımda babamın arabası gelmişti. Şoförün yanındaki koltuğa oturan babamın ağırlığından araba durduğu yerde birkaç kez yaylandı, sonra da gecenin o saatinde boş ve karanlık Adana sokaklarında gözden kayboldu.

O iki büyük aşktan, iki dizginsiz tutkudan geriye hiçbir şey kalmamıştı. Geride darmadağın, feleğin sillesini yemiş iki perişan yürek ve üç günahsız, bahtsız çocuk bırakmışlardı.

Babamın bindiği araba gözden kayboluncaya kadar göz yaşları arasında arkalarından baktım. Sonra kardeşlerimin odasına gittim. İkisi de onca gürültü patırtıya rağmen hâlâ uyuyorlardı. İyi ki de uyanmamış, benim görüp duyduklarıma tanık olmamışlardı. Çünkü o gece gördüklerim, hayatım boyunca yaşadığım en büyük travmaydı. Hayatımın dönüm noktası olmuştu. O gecedен sonra anneme ne saygım ne de

sevgim kaldı. Ben ve kardeşlerim o gece hem yetim hem de öksüz kaldık.

Kendi odama gidemedim. Kardeşlerimin odasında kaldım. Odadaki koltuğun üzerine kıvrıldım. Bir türlü uyuyamadım. Annemle o adamın görüntüsü gözümü kapatsam, açsam ve hangi yana dönsem hep karşımdaydı. Sürekli ağlıyordum. Musluğu kısılmış bir çeşmeden akan su gibi gözyaşlarım yanaklarımdan süzülüyordu. Ağlamaktan, elimle gözlerimi ov-maktan ve uykusuzluktan gözlerim şişmişti. Gözkapaklarım zor açılıyordu.

Hava aydınlanmaya henüz başlamıştı ki odasındaki annemin bağirtisini duydum. Kalkıp odasına doğru gittim. Açık kapıdan baktığımda annem, bir elinde telefon ahizesi birisiyle konuşuyor, diğer elinde de parmağını tetiğine koyduğu tabancasının namlusunu karnına doğru tutuyordu. Telefonda konuştuğu babammış, elindeki tabanca da babamın tabancasıydı. Annemin, her zaman sabahın ilk ışıkları gibi taze, güzel yüzü solup gitmişti. Çektiği zalimce acı yüzüne vurmuştu. Ben, “Anneeeee!” diye bağırdığım anda, annem karnına doğru tuttuğu tabancayı ateşledi ve yatağa akan kanın içine yığılıp kaldı.

Böyle bir utanç, böyle bir rezalet, böyle aşağılayıcı bir hakaret kuşkusuz kanla temizlenir diye düşünmüş olmalıydı annem; kanın hiçbir şeyi temizleyemeyeceğini bilmeden. Dehşet içindeydim. Yaşadığım dehşet beni felç etmişti. Ona baktım, yaşadığım şey öyle acı vericiydi ki bir adım geri atıp arkamı döndüm ve merdivenlerden aşağı doğru koştum. Apartman kapıcısı Sandef Efendi’nin kapısını çaldım. Gözyaşları içinde ve soluk soluğa olayı anlattım ve “Annem ölüyor,” diyerek yardım istedim. Gelen ambulansla her yanı kana bulanmış annemi hastaneye götürdüler.

Olanlar tutkuyla nefret ve cehalet arasındaki savaştan başka bir şey değildi. Gördüğüm utanç verici manzara ve annemin dehşet verici bir şekilde kendini vurması tam da buydu. Bütün bu olup bitenler o kadar hızlı ve yoğun yaşanmıştı ki çocuk aklımla ne bir haklı neden ne de bir açıklama bulabildim olanlar için. O andan itibaren kaybolmuş bir haldeydim.

Cemile Abla eve gelip evin dağınıklığını, annemin kanlı yatağını ve annemle babamın evde olmadıklarını görünce bir terslik olduğunu anlamıştı. Cin gibi uyanık bir kadındı. Hemen beni sorguya çeker gibi sorular sormaya, olup biteni anlamaya çalıştı. Henüz yedi yaşında olan ben, yedi asra sığacak bütün çirkinlikleri ve dehşeti yedi dakikada yaşamıştım. Annemin çirkin tutkusunun tanığı olmuştum. Ne anlatabilirdim ki? Sadece annemin yaşamasını, sağ salım babamla birlikte eve dönmesini istiyordum. Kendi yaşadığı hezeyanları zor anlatır insan, hele ki de bir çocuk ama yine de anlattım Cemile'ye; ne kadar anlatabildiysem tabii.

Bir süre sonra polisler geldi eve, her tarafına baktılar. En çok da annemin kendisini vurduğu odaya. Devamlı soru soruyorlardı. Cemile de olay anında evde olmadığı halde, sadece benden duyduklarını, sanki kendisi bire bir yaşamış gibi polislere anlatıyordu: "Hanımım, beyefendinin silahını temizlerken, ne olduğunu anlamadan elindeki silah patlamış. Kendini vurmuş," diye. İşin doğrusu semt karakolundan gelen polisler evin Sabancılar a ait olduğunu öğrenince hadisenin üzerine çok gitmediler. Olay da böylece kapanmış oldu. Yoksa, gün doğarken bir kadın, kendi yatağında ne diye silah temizliği yapar, diye sormazlar mıydı?

Polisler ayrılır ayrılmaz, sanki onların gidişini bekliyormuş gibi babamın şoförü Fuat geldi. Babamın evdeki tüm

eşyalarını topladı, bavullara yerleştirdi, sonra da arabanın bagajına ve arka koltuğunun üzerine koyup oradan ayrıldı. Bütün bunları hıçkırıklarla ağlayarak seyrettim.

Bu yaşıma kadar, bundan sonra da öldüğüm ana kadar asla unutamayacağım, adeta beynime kazınmış o kahrolası görüntüleri yaşamıma sokan annem, hastanede kaç gün kaldı bilemiyorum ama sonunda eve döndü. Tuhaf bir şekilde sevindiğimi hissettim; o kadar kızgın ve öfkeli olmama rağmen. Tutunacak bir dala duyduğum ihtiyaçtan olabilir miydi sevincim?

Evi terk eden babamın boşluğunu annem, yaşadığım o kâbus gecesinde birlikte olduğu adamla, Şahin ismindeki o kamyon şoförüyle hemen doldurdu. Adam annemin hastaneden döndüğü günün ertesinde evimize yerleşti. Kılık kıyafetiyle çulsuz bir adam olduğunu hemen belli ediyordu. Annem denilen kadın hiçbir korku ve kaygı taşımadan, biz çocuklarını yokmuş gibi sayarak, içgüdüsel bir dürtüyle, kendi karakterine boyun eğerek ve kendisi gibi olanlarda görülen bir alışkanlıkla, bir rahatlıkla bu çulsuz adamı evine aldı. Ben kendi odama her girdiğimde zaten zihnimden hiç atamadığım o çirkin sahne, o kâbus anlarını anbean yeniden yaşıyordum. O nedenle kardeşlerimin kaldığı odaya taşındım.

Evli ve üç çocuğu olduğunu annemin bildiği Şahin denilen baş belası adam, evimize yerleşirken, babam, kendi evine, eşi Yüksel Hanım'ın ve çocuklarının yanına gitmemiş, Erciyes Oteli'nin merdiven altında küçük, dar ve güneş almayan karanlık bir odasına yerleşmişti.

O günden sonra babam evimize hiç gelmedi, beni ve kardeşlerimi de görmek için yanına aldırmadı. Birdenbire ortadan kaybolup gidivermişti.

Aynı yıl sonbaharında, okullar açıldığında mahallemizdeki Ali Fuat Cebesoy İlkokulu'na başladım. Siyah önlük, beyaz yakalılık takıp okula ilk kez giden bütün çocukların yanlarında

anne ve babaları vardı. Ne acıdır ki benim yanımda hiç kimse yoktu. İçimdeki korku ve heyecan birbirine karışmıştı. Bir köşeye çekildim, yalnız başıma olan biteni anlamaya çalışıyordum. O anda babamın yanımda olmasını ne çok istemiştim. Öbür çocuklarını da ihmal etmiş, onların da yanlarına gitmemiş olabilirdi ama onların yanında anneleri, babaanneleri ve amcaları vardı. Bense tek başına bir kimsesizdim.

O çirkin gecenin üzerinden günler geçtikçe annemin yaptığı ve sürdürdüğü rezalet bütün Adana'da duyulup konuşulmaya başlanmıştı. Sonuçları o küçük yaşında bana da yansiyordu. Aynı apartmanda birlikte yaşadığımız, çocuklarıyla aynı okula gittiğimiz, aynı sınıfta ve aynı sıralarda oturduğumuz çocukların aileleri, "O kadının çocuğuyla arkadaşlık etmeyin," diyerek çocuklarını benden uzak tutmaya, benimle arkadaşlık etmemeye zorluyorlardı.

Babamın ve annemin yanlış tercihlerinin bedelini küçücük, günahsız bir çocuğa ödettirmek hangi toplumsal hezeyanın, hangi çürümüş anlayışın sonucudur hiç anlamamıştım. Sadece boynumu büküp, benimle yakınlık kuran yoksul, gariban ailelerin, kapıcıların çocuklarıyla arkadaşlık eder oldum. Bunların başında da kapıcımız, Sandef Efendi'nin çocukları geliyordu.

Bir gün okul çıkışında babamın arabası içinde beni beklediğini gördüm. Çok sevindim. Heyecandan ilk anda ne yapacağımı bilemedim ama gülümseyerek bana baktığını görünce ona doğru çılgınlar gibi koştum, kollarına atıldım. Ondan sonra her gün okul çıkışı babamın arabasını arardım. Babamın şoförü çoğu zaman arabayı okulun çevresinde, yol üzerinde sakın bir köşeye çekerti. Babam, bana geldiğini, bana sarıldığını ve benimle konuştuğunu sanki kimse bilsin istemiyor gibi davransa da bu benim için önemli değildi. O yanımdaydı ya

bu her şeye değerdı. Çünkü onu hem çok özlüyordum hem de annem tarafından aşığılandığına ve haksızlığa uğratıldığına inandığımdan ona çok üzülyordum. Annem yüzünden kardeşlerimle birlikte babasız kaldığımızı, toplum içinde aşığılanıp hor görüldüğümüz de cabasıydı. İçimde anneme karşı hep bir kızgınlık ve öfke vardı.

Bir okul dönüşünde babamın arabasını apartmanımızın önünde park etmiş gördüğümde çok sevindim; babam eve döndü diye. Koşarak apartmana girdim ve asansörle evimizin olduğu kata çıktım. Eve girdiğimde babam yatak odasında annemle konuşuyordu.

“Nevin, sen bir kamyoncuıu bana tercih ettin. Bana büyük bir utanç yaşattın, şerefimi lekeledin. Tüm bunlara rağmen seni seviyorum. Kalbimden söküp atamadım. Yaptığın boktan şeyi cahilliğine verdim ama seni asla affetmeyeceğim.”

Duyduğum bu cümle, bana o yaşımda bile babamın bu eve zinhar dönmeyeceğini söylüyordu. Sadece ağladım.

Babam yatak odasından çıkıp salona geçtiğinde ben de ardından gittim. Salonda tanımadığım, kravatlı birkaç adam oturuyordu. Sonradan öğrendim, içlerinden biri notermiş. Noterin yazdığı sayfaları annem ve babam birlikte imzalıdıktan sonra babamla birlikte çıkıp gittiler. İmzalanan evraklar, ben ve kardeşlerimin eğitimlerinin sağlanması için bizlere vasi tayini içinmiş. Ancak bu vekâletnameler sadece bize vasi tayin etmek için değil, verilen “Ahzu kabz” yetkisiyle de babama babası Hacı Ömer Sabancı’dan miras yoluyla kalan ve bundan sonra da kalacak olan bütün varlıkları da zaman içinde diğer kardeşlerin kendi üzerlerine yapmalarını sağlamak içinmiş de aynı zamanda. Yani hile ve desiselerle biz üç kardeşi okutma karşılığında milyarlarca dolarlık servetin

sahibi oluyorlardı. Babamın böyle bir vekaletnameyi, annemi de ikna ederek vermesinin sebepleri; ailenin ciddi baskısı, yalan dolanla babamı paketlemeye çalışmaları ve bizleri miras dışında bırakmak için kurdukları planın ilk adımıydı. Zavallı babam, kardeşlerinin özellikle de Sakıp Bey'in sözlerini esaslı adam sözü sanıp, çocuklarına iyi bir gelecek ve eğitim verileceğine inanmış olmalı. Diğer yandan ailesinin de nasıl insanlar olduklarını, para hastası olduklarını gayet iyi biliyordu. Bu vekaletleri vererek belki bize biraz daha babalık yapmasına izin verileceğini ve bizlerin mağdur olmayacağına inanmak istiyor gibiydi. Aslında koca yürekli İhsan, o kadar mert o kadar naif olmasına rağmen bu vekaleti vermekten başka çaresi olmadığını biliyordu. Köşeye sıkıştırmışlardı babamızı.

Annemin babama yaşattığı acı verici utanç karşısında babam, sessiz ve çaresiz kalmış, içine kapanmıştı. Hafif, insanın canını az acıtan acıları konuşabilir, dertleşebilir, içini dökebilir insan ama ağır acılar öyle mi? Dilsizdir ağır acılar, insanı lal eder. Konuşturmaz. Köşe bucak gizletir adamı. Babamı da lal etmişti annem. Yıllarca tüm ailesinin orospu dediği ama onun çok sevdiği annemi ve piç dedikleri biz çocuklarını ailesine kabul ettirmek için çok çaba harcadı ama annem yaptığı affedilmez çirkinlikle babamın başını eğdi. "Bak biz sana yıllarca o kadının ne mal olduğunu söyledik ama sana dinletemedik. Senin evinde, senin yatağında koynuna evli barklı bir adam almakla yetinmedi, şimdi de birlikte yaşıyorlarmış," dediklerinde sadece iç çekerek kendi sessizliğine gömülüyor ve teselliyi içki şişelerinde arıyormuş.

Zaman içinde tam bir alkol bağımlısı olmuştu babam. Öyle ki sadece içmekle kalmıyor, içtiği kelle paça çorbalarının

içine bile bir şişe votka döküp sonra kaşıklıyormuş.

Alkol bağımlısı olması yanında sağlığına, temizliğine, giyimine kuşamına da bakmaz olmuştu. Alabildiğine kilo almıştı. Göbeğinin üzerine kadar çekip kemerini sıkıca bağladığı pantolon düğmeleri her zaman açıktı. İşaretparmağıyla devamlı burnunu karıştırıyor ve rasgele sümkürüyordu. Ama tüm bunlara rağmen o benim babamdı, kahramanımdı. Alkol kokulu nefesini özlediğim adamdı. Onu seviyordum. Sevdığım kadar da ona acıyordum. Onun içler acısı haline, gözlerine yerleşmiş kederli bakışlarına, günden güne tükenişe doğru giden haline üzüliyordum.

Oturduğumuz evin balkonundan Adana Demirspor lokalinin girişi görünürdü. Her gün balkonda çıkar, babamın Adana Demirspor lokaline gelişini beklerdim. Geldiğinde koşarak aşağı iner ve gizlice onu görmeye gider, üstünden başından dökülen alkol kokusunu içime çekerdim.

Bir Amerika seyahatinden sonra hastalanan babamı Erciyes Otelinde, müşteriye verilmeyen, merdiven altındaki daracık odasında ziyarete gittim. Gözlerindeki keder olduğu yerde duruyordu. Birçok şey anlattı. Bana dönerek,

“Miami çok güzel bir şehir. Adana gibi sıcak. Deniz kenarı. Limanından büyük, dev gemiler kalkıyor. Sizi oraya götüreceğim. O dev gibi gemilere binip dünyayı birlikte gezeceğiz,” dediğinde ben de,

“Baba, ne olur annem de bizimle gelsin,” dediğimde,

“Hayır üçünüzü alıp gideceğim,” demişti. Ben de ağlayarak,

“Anneme peruk alıp taktıralım, böylece kimse tanımaz,” dediğimde onun hüznü dolu gözleri dolmuş, sarılmıştı bana.

Babamla görüşmelerimiz hep gizli olurdu. Hiç kuşkusuz bu başta kardeşi Sakıp olmak üzere ailesinden gördüğü baskı

ve yaptığı anlaşmanın sonucuydu. Nasıl bir anlaşma yaptığını bilmiyordum ama böyle bir anlaşma olduğunu hissediyordum. Çünkü hiç evimizde bizleri görmeye, ne durumda olduğumuzu görmeye gelmezdi. Sadece benimle gizli görüşürdü.

Son zamanlarında konuşmaları bölük pörçüktü. Küfürle karışık konuşur, en çok da anneme ve kardeşi Sakıp'a ağıza alınmayacak küfürler, beddualar ederdi.

Ailenin bizlerin eğitimiyle görevlendirdiği velimiz Hilmi Bey, beni Ziya Paşa Bulvarı üzerindeki Ata Koleji'ne kaydetti. Ata Koleji Adana'nın tanınan ve bilinen iyi bir okuluydu. İlk gün yine yalnız başıma okula gittim.

Koleje başladığımda da hep, "O kadının kızı," oldum. Yine yalnızdım. Yalnızlığımı kendimi derslerime vererek alt etmeye çalışıyordum. Bunu yaparken bildiklerimi kardeşlerime de öğretmeye çalışıyordum. Bunda da başarılı oldum. Her yıl takdirname alarak bir üst sınıfa geçtim.

Babam, koleje başladığım yıl yine arada bir beni görmek için okul civarına gelirdi. O anlarda baba kız hasret giderirdik. Geldiği günlerin birinde,

"Baba kardeşlerimi hiç özlemedin mi?" dediğimde,

"Peki bir gün onları da alalım, birlikte çiftliğe gidip sevdiğin tavuktan yiyelim," dedi ve sözünde durdu. Beni ve kardeşlerimi alarak çiftliğe götürdü. Birlikte hiç unutamadığım çok güzel bir gün geçirdik. Kardeşlerim de babalarını çok özlemişlerdi. Kucağından, sırtından inmediler. Ben bundan böyle daha sık bir araya gelir, birlikte zaman geçiririz diye düşünürken, çiftlik çalışanları hemen, babamın bizlerle çiftliğe geldiğini, mangal yaktığımızı, birlikte eğlendiğimizi amcam Sakıp'a söylemişlerdi. O da babamı karşısına almış ve "Bir daha o piçlerle görüşürsen seni on parasız bırakırım, bilmiş

olasın,” demiş. Babam ölene kadar bir daha ne Murat'ı ne de Sevilay'ı gördü. Ben eskisi kadar çok sık olmasa da görüşmeye devam ettim.

Oturduğumuz ev Adana Demirspor kulübüne çok yakındı. Evin pencere ve balkonundan baktığımda kulübün görüldüğünü söylemiştim. Kulüp binası önünde babamın arabasını gördüğümde koşarak kulübe gider babamla görüşürdüm. Bu durum uzun süre devam etti. Ta ki ben de büyüyüp serpilene, genç bir kız olma yolunda ilerlemeye başladığım günlere kadar. Bu günlerin birinde, yine babamın arabasını görünce ben de doğruca kulübe gittim. Yanında otururken kulüpteki genç sporculardan bazısının çaktırmadan beni süzdüklerini gören babam,

“Bana sormadan bir daha kulübe gelme, seninle başka yerde buluşur, görüşürüz,” dedi. Ondan sonra Adana Demirspor kulübüne hiç gitmedim. Hep başka yerlerde, gizlice görüştük babamla.

Bu arada annem, ne gibi travmalar yaşadığımıza, çok ağır endişe ve korkulara kapıldığımıza aldırmaz etmeden içine düştüğü bataklıkta debelenip duruyordu. O debelendikçe biz hem yaşamın bize dayattığı ağır koşullar altında hem de annemizin hayasızca yaşadığı hayat tarzının bize yansıyan ağır utancı altında ezim ezim eziliyorduk.

Annem kendini Şahin'e kaptırdığı dört beş aylık dönemde elinde avcunda ne var ne yok hepsini ona yedirdi; babamın ona aldığı kolundaki bileziklere, mücevherlere ve evde babamın bıraktığı paraya varana dek. Biz aç kalacakmışız, bizim de kitaba, kaleme, deftere, ayakkabıya, elbiseye ihtiyacımız olurmuş, umurunda değildi. Gözü Şahin denilen adamdan başka bir şey görmüyordu. O günlerin Adana'sında eşi

tarafından hem de Adana'nın en bilinen, en zengin ailesinin oğlu olan eşi tarafından kendi evinde, kendi yatağında sevgiliyle basılmış olan üç çocuklu bir kadının hiçbir şey olmamış gibi çocuklarının gözü önünde pervasızca, rezilce, hiç utanıp arlanmadan aynı adamla yaşamaya devam etmesi için ya deli ya da her şeyi göze almış olması gerekirdi.

Sonunda Şahin, annemde para pul kalmadığını anlayınca ortadan kayboldu. Onun ortadan kayboluşuna çok sevinmiştim. Ama bu sevincim çok sürmedi. Nereden çıktılar, annem onlarla nerede ve ne zaman tanıştı bilemiyorum. Ama hacı hacıyı Mekke'de, deli deliyi Dakka'da bulurmuş misali annem evimize sık sık gelmeye başlayan Zuhal ve Fatoş isimli iki kadınla çok sıkı fıkı olmuştu. Annem bu kadınlarla beraber gezip tozmaya başladı. Bu iki kadının giyim kuşamları, davranışları, konuşmaları, ayakkabıları, saçlarının rengi, makyajları fazla abartılıydı. Kısa zamanda annem de onlar gibi giyinip makyaj yapmaya ve davranışlarıyla onlara benzemeye başladı. O yaşımda bütün bunları tuhaf ve yanlış buluyordum. Yanılmamıştım.

Gece sarhoş halde eve geç gelmelerden sonra bazı geceler, hatta birkaç gece üst üste eve gelmemeler yanında zamanla annem eve değişik adamlarla da gelmeye başladı. Bunun benim için ne kadar zor ve ne kadar utanç verici bir durum olduğunu anlatamam. Ama ne acıdır ki hepsini yaşadım. Bazen beraber geldiği adam için evde masa kurar, içki alemleri yapar, sarhoş olunca da adamla bağırıp çağırarak kavga eder, ardından da yatak odasına geçerlerdi. Ertesi gün onları hatırlamaz ve hiçbir şey olmamış gibi davranır, alkolün etkisinden kurtulmaya çalışırdı. Akşam olduğunda aynı sahneler yeniden yaşanırdı.

Bunlar yetmezmiş gibi, günün birinde yanına kardeşim Murat'ı da alarak adamın birinin evine gitmiş. Çocuğu gittiği evin mutfağında bir başına bırakıp saatlerce ortadan kaybolmuş. Eve geldiklerinde, ağlamaktan gözleri şişmiş Murat, olanı biteni bize anlatınca, öfkeyle anneme,

“Sakın bundan böyle gittiğin yerlere ne Murat'ı ne de Sevilay'ı götürmeyeceksin. Bu evde gördüğümüz rezillikler yetmiyormuş gibi bir de dışarıdaki rezillikleri bizden uzak tut, yoksa babama söylerim bilesin!” dedim.

Günlerce eve gelmediği zamanlarda aç kalırdık. Ne paramız olurdu ne de buzdolabında yiyecek bir şeyler. Halbuki babam o korkunç gece evden ayrıldıktan sonra, annemin biz çocuklara bakması için ona maaş bağlatmıştı. Bu maaş ev kirası vermeyen bizlere bolca yetecek miktardaydı. Ne var ki annem bu parayı kendi keyfince har vurup harman savurduğundan bize aç kalmak düşüyordu. Bu zamanlarda kardeşlerimi doyurmak için ağlayarak dayıma gider yardım isterdim.

Görkemi ve sefaleti ayırt edebilecek yaşıyordum. Günbegün artan sefaletimizi, bizleri büyük acılara sürükleyen sefaletimizi yaşıyorduk. O yaşta sadece kardeşlerimle birlikte hayatta kalmayı, yalnızca yaşamayı istiyordum. Başka istediğim bir şey yoktu. Bize hayat veren, dünyaya gelmemize neden olan anne ve babamızın günahlarını biz üç zavallı çocuk neden çekiyorduk? Neden bu sefil yaşamı sürmemize göz yumdular?

Kolejin lise bölümüne başladığımda annemi karşıma aldım,

“Anne ne yapıyorsan yap ne haltlar karıştırıyorsan karıştır ama ne olursun evimize elin pis adamlarını getirme!” diye yalvardım ama dinleyen kim?

Liseye başladığımda erkek öğrencilerin bakışlarını üze-
rime çekecek güzellikteydim. Bazı çocuklardan mektuplar
aldım. Hatta bir keresinde doğum günümde sınıfımdan bir
çocuk, çok güzel kırmızı renkli V yaka bir kazak hediye etmiş-
ti. Çok sevinmiştim. Babamın, annemin, kardeşlerimin, akra-
balarımın hatırlamadığı ve evimde dahi kutlanmayan doğum
günümü sınıfımdan bir erkek arkadaşımın kutlamış olması
çok hoşuma gitti. Ancak ne var ki ona da “O kadının kızımdan
uzak dur,” denmekte gecikilmedi.

Babam, evimizden ayrıldığı 1970 yılından sonra Adana Küçük Saat semtindeki Erciyes Otel'i'nin 303 numaralı tek yataklı küçük odasında yaşıyordu. Son yıllarda giyim kuşamına aldırış etmediğinden, sağa sola tükürüp sümkükdüğünden, sürekli sarhoş olduğundan olsa gerek artık otel lokantasında yiyip içmesine de izin verilmiyordu.

1974 yılında Sabancı kardeşler babaları adına, bütün hayır, yardım, sosyal ve kültürel amaçlı işler yapması için Hacı Ömer Sabancı Vakfı'nı kurdular. Babamın annesi Sadıka Hanım da 22 Nisan 1974 günü Adana Valisi ve Adana Ticari İlimler Akademisi hocalarından birinin şahitliğinde noter tarafından düzenlenen vasiyetnameyle bütün servetini bu vakfa bağışladı. Vasiyetnamenin sonuna da şartlardan biri olarak, "Hacı Ömer Sabancı Vakfı eğer herhangi bir sebeple amacını gerçekleştiremez hale düşerse, servetimin Adana Çocuk Esirgeme Kurumu'na intikalini isterim," cümlesini ekletmişti.

Aynı yıl, Türk Anneler Derneği, bütün servetini sosyal ve kültürel amaçlı işlere tahsis ettiğinden dolayı Sadıka Sabancı'yı "Yılın Annesi" seçti.

Bütün servetini ihtiyacı olanlara yardım edilsin, hayır işlerinde kullanılsın diye vakfeden babaannemizin aklına nendense, bir otel odasında perişan halde yaşayan oğlu ve sefil

bir hayatın içinde debelenen, ayakta durmaya çalışan biz üç küçük torunu gelmemiş olmalı.

Sadika Sabancı vasiyetnamesinde, bizden zorla alınan ve-kaletler sebebiyle itiraz edemediğimiz için, çelişkili işlemler yapıldı ve bu hukuka haykırı işlemler sonucu davalar günümüze kadar devam etmektedir.

1979 yılında arkadaşları babama, “Küçük de olsa bir ev al ya da kirala oraya yerleş. Otel yaşamından, o daracık yerde yaşamaktan bıkmadın mı?” diye sürekli sıkıştırdıklarından olsa gerek, Akbeni Apartmanı’nın sekizinci katında bir daire satın aldı. Dört tarafı teras olan ferah, güzel bir evdi. Evi bana gezdirirken, “Bu oda senin odan,” diyerek odamı da göstermişti. Ama ne acıdır ki bu eve taşınamadı.

Adana gibi bir yerde, hele ki de o yıllarda, karım diye sevdiğin, üç çocuğunun annesi olan kadın, kocası evdeyken kouna aşığını alıyor. O da yetmiyormuş gibi kocası evden ayrılır ayrılmaz çocuklarının da yaşadığı eve aşığını yerleştiriyor ve kocasıyla yattığı yatağını onunla paylaşıyor. Üstüne üstlük sevdiğim dediğin, uğruna evini çocuklarını ve onca serveti elinin tersiyle ittiğin kadının fahişelik yaptığını duyuyorsun. O kocaya ne denir? O koca insanların yüzüne nasıl bakar?

Annem yaptıklarıyla, yaşadıklarıyla sadece kendi hayatını değil, biz üç evladının ve babamın hayatını da mahvetti. Biz üç çocuğuna nasıl ki yıllar boyu “O kadının çocukları” denildiyse, babama da “O kadının kocası” denildi. Biz üç çocuk annemize bedenlerimizi siper ederek onu düştüğü bataktan çıkarmaya çalışırken, babam günbegün kendi ölümüne yürüyordu.

Babamın içine düştüğü, asla hak etmediği, ona uygun olmayan bu tarz yaşam, aşağılanmış olmak, acınacak hallere

düşmek onun daha fazla duyarlı olmasına ve üzülmesine neden olmuştu. On yıl boyunca otelin o daracık odasında utanç verici bir yalnızlık içinde adeta ölümünü bekler olmuştu.

Arada bir oteldeki odasına onu görmeye giderdim. Yüzünde hep yalnızlık ve gözlerinde de hep o bir türlü kaybolmayan, kalıcı hüznü görürdüm. Onun için her şey anlamsız ve her şey önemini yitirmiş gibiydi. Tüm Adana'ya rezil oldum duygusu, çaresizliği onu yiyip bitirmişti adeta. O şen şakrak, etrafına keyif saçan adamın yerinde yeller esiyordu. Sadece içine kapanmış, sessizleşmiş, yüzünden keder dökülen ve al-kole teslim olup tükenmiş biri kalmıştı geride.

24 Aralık 1979 günü oynanan futbol karşılaşmasında Adana Demirspor galip gelmiş. Akşam kutlama yapılmış. Tabii ki babam da katılmış. Kutlamadan sonra babam ve arkadaşları Adana'nın meşhur kelle paça çorbacılarından birine gitmişler. Babam büyük bir kâse çorbanın içine bir şişe votkayı boca edip son kaşığına kadar bitirmiş. Çorbacıdan sonra sütlü muzuyla ünlü Havuz denilen yerin köşesindeki büfeye gitmişler. Bol sarmısaklı ve votkalı kelle paça çorbasının iri bedeninde yarattığı harareti bastırsın diye iki büyük bardak sütlü muz art arda içmiş. Sonra da arkadaşı Kâzım'la birlikte oteldeki odasına geçmiş. Daracık odada karşılıklı otururlarken babam kalp krizi geçirmiş. Derhal ambulans çağırılmış ama ambulans yetişmeden babam vefat etmiş.

Artık annesinin, kardeşlerinin, çocuklarının ve annemin bir daha rahatsız edemeyecekleri, üzemeyecekleri babam vefat ettiğinde henüz 48 yaşındaydı.

Babamın vefat haberini, babamın en sevdiği kuzeni olan amcası Hacı Mehmet'in oğlu Yalçın Sabancı'ya haber vermişler. Yalçın bu acı haberi Sadıka Hanım'a telefonla

bildirmiş. Sadıka Hanım'ın isteği üzerine gecenin geç saati olmasına rağmen, cenaze Bossa Apartmanı'ndaki Sadıka Hanım'ın dairesine götürülmüş. Oğlunun cenazesinin sefil bir otel odasından kaldırılması aile gururlarını incitir, Adana'da dedikodulara neden olur diye cenazeyi eve istetmişlerdir. Babamın cenazesini annesinin evine götürmeden önce Yalçın Sabancı, otel çalışanlarından birkaç kişiye para vererek babamın kirlenmiş olan iç çamaşırlarını ve elbiselerini değiştirtmiş, vücudunu temizletmiş sonra cenazenin eve götürülmesini sağlamış.

Yalçın Sabancı hem abilerinin vefat haberini bildirmek hem de ne yapacağını sormak için babamın kardeşleri Erol ve Şevket Sabancı'yı da telefonla aramış. İkisinden de aldığı cevap, "Gecenin bu geç saatinde yapılacak bir şey yok, konuyla sabah ilgileneceğiz," şeklinde olmuş. Ölen kardeşleri değil de şirketlerinde çalışan sıradan bir insanmış gibi davranmaları Yalçın Sabancı'nın da çok ağına gitmiş ama elinden ne gelirdi ki? Bir ağabey şişman da olsa, tembel de olsa, hasta da olsa, sorumsuz da olsa, ne olursa olsun kardeşti sonunda.

Yaşadığı sürece onca kötülük edip malını mülkünü elinden almaları, dışlamaları, onu muhannete muhtaç hale getirmeleri yetmiyormuş gibi şimdi de utanmasalar ölüsüne bile arkalarını döneceklermiş.

25 Aralık günü her gün olduğu gibi okula gittim. Sınıf arkadaşlarım benden bir şeyler gizliyormuş hissi uyandıracak şekilde bana bakarak kendi aralarında benim duyamayacağım şekilde fısır fısır konuşuyorlardı. Bir tuhaflık olduğunu hissetmiştim ama ne olduğunu anlamamıştım. Derken sınıftan bir arkadaş yanıma geldi,

"Babanın vefat ettiğini duyduk, başın sağ olsun," dediğinde şok oldum. Olduğum yerde donakaldım. Bir süre sonra hıçkırıklarımı tutamadan sarsıla sarsıla ağlamaya başladım. En çok da babamın ölüm haberini okuldaki çocuklar bile duyduğu halde biz duymamıştık, bize haber dahi verilmemiştir, bu çok ağrıma gitti. Öğretmenlerim beni yatıştırmaya çalışırken aynı okulda okuyan kardeşim Murat'ı da yanıma getirdiler. İki kardeş ağlayarak eve geldik. Annem bizden duydu babamızın öldüğünü. Önce sessiz kaldı sonra o da bizimle birlikte ağlamaya başladı. Cenazenin Bossa Apartmanı'na götürüldüğünü öğrendikten sonra kardeşim Sevilay'ı da okulundan alıp Bossa Apartmanı'na gittik.

Gelenek olduğu üzere cenaze evinin kapısı herkese açık olduğu gibi bize de açıktı. Annem ve biz üç kardeşi Sadıka Hanım'ın yanına almadılar, boş bir odaya götürüldük. Bizimle babamın amcasının kızı Gülten ilgilendi sadece. Aileden bazı haddini bilmezler,

"Bunlar niye gelmiş?" diye sorunca ben dayanamayıp gözyaşları arasında haykırarak,

"Ölen benim babamdı babam! O benim her şeyimdi, hayatımdı. Babasız kalan benim ben!" diye ağızlarının payını verdim. Herkes sessizleşti ondan sonra.

Babamızı salonun ortasında yerde upuzun yatarken son kez gördük. Aynı evde bulunduğumuz halde babamın diğer üç çocuğuyla bir araya getirilmedik. Sonuç olarak hepimizin babası ölmüştü. Yüreklerimize, ocağımıza aynı ateş düşmüştü. Hepimiz aynı acıyı yaşıyorduk. Bu arada cenazenin başında sadece Yüksel Hanım'ı gördük, o kadar.

Yurtdışında olduğu için henüz gelememiş olan Sakıp Sabancı dışındaki bütün aile bireyleri, akrabaları zamanında

aileden dışlanmış, yalnızlaştırılmış ve adeta ölüme terk edilmiş babama karşı son görevlerini yapmak için gelmişlerdi.

İki gün sonra Sakıp Sabancı da gelince cenaze töreni yapıldı. Babamın tabutu çok sevdiği, hayatının en önemli parçası olan Adana Demirspor kulübü bayrağına sarılmıştı. Cenaze namazından sonra tabutu Adana Demirspor'lu futbolcular tarafından mezarlığa kadar omuzlarda taşındı ve onlar tarafından mezarına indirilip sonsuza kadar kalacağı toprağa verildi.

Babamın cenazesi defnedileli iki gün olmuştu ki Sadıka Hanım'dan bir haber geldi. Annem ve biz çocukları yanına istiyordu. Böyle bir daveti aklımızdan bile geçirmediğimizden şaşırmiştık. Geçmişte hem babama hem de bize karşı gösterdiği hoşgörüsüz, acımasız, merhametsiz tavırları aklımızın bir köşesine yer etmişti. Babamın cenazesinde, evine gittiğimiz halde, "Torunlarım geldi, onlarla acımı paylaşayım, onlara teselli olayım," demeyen bir babaanne şimdi bizi ne için çağırıyordu ki? Acaba bugüne kadar bize karşı sürdürdüğü tavırlarından vaz mı geçmişti? Ya da vicdanını rahatlatmak için mi çağırmıştı bizleri? Bilemiyorum. Çağrısına uyduk ve birçok şeyin yanında içimizde oluşan büyük merakı gidermek için de olsa gittik yanına. İnceden bir yağmur yağıyordu o gün, aralıksız ve hüzünlü bir yağmurdu. Yağmur o kadar aralıksız ve o kadar hüzünlüydü ki bana arkadaşlık ediyormuş, benim hüznüme ortak oluyormuş gibi hissettim.

Sadıka Hanım'ı gördüğümde ona karşı hiçbir şey hissetmedim; ne sevgi ne acıma ne kin ne nefret ne de hüznüm azalmıştı. Sokakta rastladığım sıradan bir yaşlı kadından farkı yoktu benim için. Halbuki babamızın annesi, babaannemdi Sadıka Hanım. Ona koşmamız, onun sevgisini hissetmemiz gerekmez miydi? Ama öyle olmadı. Elini öptük. Ama o, biz üç torununa sarılmadı, bağrına hasmadı. Yıllarca piç dediği,

yüzümüzü görmediği, saçlarımızı bir kerecik olsun okşamadığı bizlere o anda bile sıcak bir ilgi göstermedi, gösteremedi. Bir iki cümle konuşunca onun büyük bir vicdan azabı çektiğini anladım. Belki de şimdi tüm bunları yapamamış olmanın ezikliğini duyuyordu. Bir hayli yaşlanmış, yıpranmış, çökmüş ve saçları apak olmuş Sadıka Hanım, vicdanını rahatlatmak istiyordu ama o iş, babamla bir bayram günü evine el öpmek için gittiğimizde, “O piçlerini de al ve evimden defolup gidin,” diye bağırarak bizi evinden kovduğunda bitmişti. O gün bileyi taşında bilenen bir bıçak gibi keskinleşmiştim. Babaannemin o günkü haşmetli ve güçlü kadın görüntüsü gözümün önüne geldiğinde, içimde az da olsa ona karşı kıpırdanmaya başlayan acıma duygumu o keskin bıçakla kesip attım, acıma duygum da hızla yitip gitti.

Sadıka Hanım, anneme ve biz torunlarına birkaç cumhuriyet altını, üç beş yüzük ve bilezik, biraz da para verdi. Bunları bize vererek geçmişte bize yaşattıklarını silebileceğini, babama ve bizlere olan borcunu ödeyebileceğini sanıyor olmalıydı. Ama yanılıyordu. Böyle ucuz, basit ve sıradan şeylerle sevgimizi hak edemezdi. Bu davranışı çok komik gelmişti bana. Gülmemek, verdiklerini elimin tersiyle itip ona içimdeki öfkeyi haykırmak istedim ama yapamadım. Babam geldi gözlerimin önüne. Onun annesiydi karşımdaki. Sustum.

Babamın ölümüyle adeta omuzlarından babamın ağırlığından daha ağır bir yük kalkmış gibi rahatlayan amcalarım demeye dilimin varmadığı Sakıp, Erol ve Şevket Sabancı diyirken saygı duymadıkları babamın ölüsüne de saygı duymadılar. Üç gün sonra yeni yıl eğlencelerini kaçırmamak için eşleri ve çocuklarıyla yurtdışına tatile çıktılar. Abilerinin üç günün ölmüşü, yedisi ve kırkı henüz dolmamışken.

Ruh halimi tam olarak anlatmasa da o günlerde hissettiklerim dilimden şöyle dökülmüştü yazdığım defterime: Zaten babasız sayılırdım, şimdi hepten yetim kaldım. İçinde bulunduğum ortam karanlıktı, babamı kaybedince zifiri karanlığa döndü. Zaten mutsuzdum, daha beter oldum. Zaten yalnızdım, şimdi yapayalnızım. Kolum kanadım kırık iken, şimdi kopup gittiler. Zaten yarım yamalak, yorgun bir şeydim, şimdi ufaldım, tükendim. Acıyan kalbimin acısını dindiremezken şimdi şarıl şarıl kanıyordu. Huzur içinde uyu babacığım. Senin için kim ne derse desin sen benim tek kahramanım, babamsın. Ben seni çok sevdim, nefes aldığım sürece de bıkmadan, usanmadan seveceğim. Seni sevmekten beni hiçbir şey alıkoyamaz.

Dibe vurduğum, bütün vücudumun; saçlarımin ucundan ayak tırnaklarımin ucuna varana dek her yerimin acıdığı o gün ve ayları böyle karmakarışık duygularla geçirdim. Bütün bunlardan kurtulmanın tek yolunun eğitime devam etmek olduğunu düşünmeye başladım. Bu uyuşuk halimden sıyrılmalıydım, başka da çarem yoktu. Ağlayarak, sızlayarak, yakıyarak zaman geçiremezdim. Zaman, geçmekte olan dakikayla değil, gelecek olan dakikayla ilgilenir. Yeni başlayan her an daha güçlüdür. Ben de geleceğe güçlü bir şekilde bakmalıydım. Derdimin dermanı kendi içimdeydi. Kendimi iyi ve doğru bir konuyla ilgilenmeye vermeli, zamanımı öğrenmekle geçirmeliydim.

Çok küçük yaşlardan itibaren, küçük bir çocuğun hele ki de kız çocuğunun görmemesi, duymaması gereken çok ama çok zor, kötü ve utanç verici şeyler yaşamıştım. Ne var ki tüm bunları geride bırakmalıydım. Aşmalıydım bunları. Kardeşlerim vardı. Onların sorumlulukları da benim üzerimdeydi.

Kararımı hayata geçirmeliydim.

Her çağ kendi doğrusunu, yanlışını, yeni fikirlerini beraberinde getirir. Tarihin yaprakları arasında sürüp gelen yaşam içerisinde insan, ateşi buldu, tekerleği icat etti, evler yaptı, şehirler kurdu, araştırıp inceleyen bilimi ve insan ruhunu yücelten sanatı buldu. Velhasıl bir takvim içerisinde insanlık ve uygarlık birlikte gelişti. Bu dur durak bilmeyen gelişmenin bir sınırının olduğunu da kimse söyleyemez. Ben de bu gelişmeye ayak uydurabilmek, gelişmiş bir toplum içinde yer edinebilmek için eğitimimi sürdürme kararımın arkasında durmalı ve başarılı olmalıydım.

Büyümüştüm. Ne acıdır ki ailemin bu konuda bir katkısı olmadı. Issız bir dağ başındaki meşe palamudu nasıl büyüyorsa ben de öyle bir başıma büyüdüm. O meşe kara, yağmura, sert rüzgârlara, dalını, budağını kesenlere, yaprağını yolanlara nasıl direnip büyüdüyse ben de bütün acılara, horlanmalara, aşağılanmalara, onca sefalet ve yokluğa, kimse-sizliğe direnerek, inatlaşarak, hırslanarak büyüdüm.

Babam öldüğünde Ata Koleji lise son sınıfındaydım. O yıl dereceyle mezun oldum. Biz üç kardeşin eğitimini, babamın elinde avcunda ne varsa alan ailesi üstlenmişti. Aile çocuklarını İsviçre ya da İngiltere’de okutmayı ilke edinmişti. Babam hayattayken benim çalışkan, başarılı bir öğrenci olduğumu biliyordu. Bundan gurur duyardı. Günün birinde,

“Üniversiteyi İngiltere’de okumanı istiyorum,” demişti. Onun isteğini vasiyet olarak kabul ettim ve İngiltere’de okumak istediğimi aileye ilettim. 1980 yılında önce Londra’da bir lisan okuluna kaydettirildim.

Londra’ya gitmeden Hacı amcam beni ofisinin olduğu fabrikaya çağırdı ve nasihatler de bulundu:

“Yurtdışında çocuk okutmak zor ve pahalı. Bu senin için çok önemli bir şans. İyi oku. Diplomanı al, bir an evvel dön. İngiltere’de yanlış bir şeylere bulaşma,” diyerek. Aslında bizleri okutma kılıfları altında, kuyumuzu kazıp hakkımıza düşen hisseleri bir bir kendi çocuklarına aktarırken bizlere yaptıkları eğitim masrafları yanlarında çalışan üst düzey müdürlerinin çocuklarıyla eşdeğer bile değildi. Her şey göstermelikti. Oyunu kurallarına göre çok güzel oynuyorlardı. Hakkımıza düşen hisseleri sistematik bir şekilde elimizden alırken dışarıya verdikleri şefkatli görüntüyü bozmuyorlardı. Bizlerin sahipsiz, korunmasız ve genç olmamızdan yararlanıyorlardı. Hacı amcamın her söylediğine inanıyordum, çünkü onu seviyor ve sayıyordum.

Annem ve kardeşlerim beni Adana Havaalanı’ndan uğurladılar. İlk kez biniyordum uçağa. Çok heyecanlanmıştım. Londra’ya indiğimde heyecanım katbekat artmış, çevrede gördüğüm her şeyden çok etkilenmiştim. Şaşkınlığımı gizlemeden adeta nefesimi tutarak bakıyordum etrafımda gördüklerime. O heyecan ve şaşkınlık içindeyken bile, umarım bu uzak ülkede, bu kocaman ve yabancı olduğu şehirde başarılı olur, doğruya giden yolu bulurum diye düşündüm.

Adana’da kolejde öğrendiğim İngilizcem üniversiteye kayıt yaptırmam için yeterli olmadığından bir yıl boyunca İngilizce lisan kursuna devam etmem gerekiyordu. O zamanlar

Londra'da öğrenci yurtlarında yer bulmak bir hayli zordu. İrlandalı bir aile yanında pansiyoner olarak yer buldum. Son derece sıcakkanlı, iyi bir aileydi. Aynı evde İtalyan bir kız öğrenci daha kalıyordu. Sabah kahvaltı ve akşam yemeklerimiz evde hazırlanıyordu. Hafta sonları öğle yemeği de veriliyordu.

Diğer pansiyoner kızla ilk başlarda çok iyi anlaşıyor, arkadaşlık ediyorduk. Ta ki Hıristiyan dünyasındaki her yeri ve herkesi etkileyen o vahim suikast olayı gerçekleşene kadar. 13 Mayıs 1981 günü Mehmet Ali Ağca adında Türkiyeli bir şahıs, Vatikan San Pietro Meydanı'nda Katolik dünyasının lideri Papa II. Ioannes Paulus'a (II. Jean Paul) üç el ateş edip ağır yaralayınca kızın bana karşı tavırları tamamen değişti. Düşmanca davranmaya başladı. Her gün bazen sözle bazen de fiilen saldırır oldu bana. En son odamın kapısını kırması bardağı taşıran son damla oldu. Pansiyon sahibi ikimizin aynı çatı altında yaşayamayacağımıza karar verdi ve İtalyan kızı evden gönderdi. Benim o güne kadar sessiz, kendi halimde, uysal, saygılı ve düzgün tavırlarım pansiyon sahibinin tercihini benden yana kullanmasında etkili oldu zannediyorum. Ayrıca bana güvendiklerini de biliyordum; hafta sonlarında çocuklarını bana gönül rahatlığıyla bırakabiliyorlardı. Bu hizmetim karşılığında az da olsa bir ücret de ödüyorlardı.

Hacı amcam her hafta yüz pound harçlık gönderiyordu. Bu parayı çok dikkatli harcadığımdan bir kısmını biriktiriyordum. Boş zamanlarımda çocuk bakıcılığı dışında mağazalarda tezgâhtarlık gibi bazı ek işler de yapıyordum. Altı ayın bitiminde çok özlediğim kardeşlerimi ve annemi İngiltere'ye getirme kadar param olmuştu. Onları Londra'ya getirttim. Şehrin bildiğim bütün yerlerinde onları gezdirdim. Derslerim olduğundan ben gidemedim ama onları iki günlüğüne

Roma'ya bile gönderdim. Annem bir filmde görmüş Roma'yı, çok sevmiş. Görmek istediği tek yermiş. Söyleyince, ben de tüm imkânlarımı zorlayarak bir seyahat acentesinin düzenlediği ucuz bir turla onları gönderdim.

İngilizceyi geliştirmek için elime geçen roman, dergi, gazete ne bulursam okuyordum. Yıl sonundaki İngilizce sınavında çok yüksek not aldım. Merdivenin ilk basamağına çıkmayı başarmıştım. Bu aldığım yüksek puanla Westminster Üniversitesi'ne kaydoldum. Bu üniversitede bir yıl hazırlık ardından da üç yıl ekonomi eğitimi gördüm.

Eğitimim sürerken Londra Ticaret Odası'nın düzenlediği kurslara katıldım ve aldığım başarılı sonuçlar sertifikalarla ödüllendirildi.

Üniversiteye kaydolduktan sonra ayrı bir evde pansiyoner olarak kaldım. Yine ek işlerde çalıştım. Kadın giyim mağazalarında günde elli pound karşılığında tezgâhtarlık yaptım. Elli pound, bir sandviçi bir pound karşılığında satın alan öğrenci için ciddi rakamdı.

Adana'ya geldiğim yaz tatillerinden döndüğümde yanımda bavullar dolusu hediyelik eşya götürüyor, bunları satıyordum. Götürdüklerim içinde en çok parayı da paskalyalarda geleneksel olarak hediye edilen mermer yumurtalardan kazandım. Kısacası öğrenciliğimde hiç parasızlık çekmediğim gibi hesabımda, sıkıştığım da harcayacağım kadar param hep vardı.

Hayatımın en huzurlu ve en mutlu dönemini yaşadığım ve iyi bir eğitim aldığım üniversite yaşantım başarıyla bitti ve Hacı amcama verdiğim söz üzerine 11 Ocak 1985 tarihinde Adana'ya döndüm.

Getirdiğim hediyeler, diplomam, başarı derecem ve aldığım sertifikalarla birlikte Hacı amcamı ofisinde ziyaret ettim. Diplomamı, başarı belgesini ve sertifikalarımı oturduğu koltuğa iyice yaslanarak uzun uzun inceledi. İncelediklerinden bir şey anlayıp anlamadığını, gururlanıp gururlanmadığını çözemedim. Onun için getirdiğim hediyelerin paketlerini açtı. Beğenmişti aldıklarımı. Teşekkür etti, “Keşke paranı benim için harcamasaydın,” demeyi ihmal etmeden. Bütün bu seremoniler bittikten sonra bütün cesaretimi toplayarak ondan iş istedim. Kırmadı beni, EXSA şirketinde iş verdi.

EXSA, Sabancı Holding’in bütün fabrikalarında üretilen malların yurtdışı pazarlamasını yapıyordu. İhracat gibi önemli bir iş görüyordu. Şirketin başında Ertan Bey adında çok çalışkan ve başarılı bir adam vardı. İyi eğitim görmüş gençlerle kurduğu bir ağla pazarlama ve ihracat işini yürütüyordu. Ben de bu grup içerisinde başarılı olmak ve kendimi kabul ettirmek için var gücümle çalışmaya karar verdim.

EXSA şirketi her yıl Manchester ve Frankfurt’ta kumaş tanıtımı için düzenlenen Interstoff Fuarı’na katılıyordu. Hem şirketin pazarlama bölümünde çalıştığım için hem çok iyi lisan bildiğim için hem de birçok müşteriyi şahsen tanıdığım için fuara giden ekip içerisinde ben de yer almıştım. Bir gün Frankfurt Fuarı’ndaki büroda çalışırken Sabancı Holding’in

önemli görevlerinden birinde bulunan, babamın Yüksel Hanım'dan olan kızı, ablam Güler büroya uğradı. Hay uğramaz olaydı. Beni görünce çıldırdı, deliye döndü. Bir oda dolusu çalışan insanın içinde boğazını yırtarcasına,

“Bunun burada ne işi var? Bunu buraya neden getirdiniz,” diye bağırmaya ve aynı hiddetle yan odaya geçip cam kapıyı çok sert bir şekilde çarptı. Cam kapı kırıldı, darmadağın olup etrafa saçıldı. Bu söyledikleri ve yaptıkları hırsını, öfkesini kesmemiş olmalı ki hemen odadaki telefona sarıldı ve Sakıp amcasını aradı, odadaki herkesin duyduğunu ben de duydum:

“Bu kızı Adana'dan çıkarmayın. Ne işi var fuarlarda? Buna neden bu kadar yüz veriyorsunuz?”

Bu olay üzerine, bulunduğum yerden utanç içinde, boğazımda düğümlenen hıçkırıkları tutarak küçük mutfığa geçtim. Saldım gözyaşlarımı, koyverdim hıçkırıklarımı. Bu kadın benim ablamdı, biz kardeşlik. Üstelik artık duygularıyla hareket eden bir çocuk değil olgun bir kadındı. Babamızın günahını benim sırtıma yüklemeye ne hakkı vardı? Bakışlarındaki nefret, sesindeki aşağılayıcı ton yenilir yutulur değildi. Aslında o gözlerimden dökülen bir tek damla yaşa değmezdi ama çalışma arkadaşlarımla yanında ezilmeye ve aşağılanmaya dayanamamıştım. Ağlamam ondandı. Bir taraftan ağlarken diğer taraftan da,

“Dedenizden de babaannenizden de amcalarınızdan da kardeş denilen sizlerden de bıktım. Artık beni rahat bırakın, düşün yakamdan. Hayatımdan defolup gidin,” diyordum. Ama ne çare ki ne gittiler ne de yakamdan düşüp rahat bıraktılar.

İş arkadaşlarımla beni teselli etmek, moralimi yükseltmek için yanıma gelip iyi niyetle çok çaba sarf ettiler. Tam sakinleştim derken ikinci bomba patladı. Bu sefer de paralı

askerlikten yararlanmak için Frankfurt'ta yaşayan ağabeyim Yakup girdi bulunduğum küçük mutfığa. Beni görünce doğa üstü korkunç bir yaratık görmüş gibi sağ elinin tersini beni görmemek için gözlerine tuttu ve geri geri gitmeye başladı. Geri geri giderken de,

“Çekil, çekil,” diye korku içinde bağırmaya başladı. Ne di-yordu bu böyle? Ona bir şey diyen mi oldu? Hareket etmesine engel olan biri mi vardı? Hayır. Daracık mutfaktaki herkes gibi ben de şaşkınlık içinde izledim olup biteni. Gülsem mi, ağla-sam mı bilemedim. Oturduğum sandalyede kalakaldım. Artık koskocaman bir adam olmuş olan bu adam benim abimdi. Ba-bamızın günahlarının, kabahatlerinin ve suçlarının bedelini bana ödetemeyeceğini bilecek eğitim, yaş ve olgunluktaydı, ama ne gezer.

Adana'ya geldiğimde Hacı amcam hemen beni çağırttı ya-nına. Gittiğimde,

“Cam kapıyı neden kırdın?” diye sorunca, her şeyin çarpı-tılarak ona aktarıldığını anladım. Ona olup biteni olduğu gibi anlattım:

“Bana inanmıyorsan bizimle birlikte fuara katılan tüm çalışanları çağırıp sorabilirsin. Benim tek kelime cevap verdi-ğimi, yerimden kalktığımı bir kişi dahi söylerse pılımı pırtımı toplar gider, bir daha da kapınıza gelmem,” dedim.

“Akrabanın akrabaya yaptığını akrep yapmaz,” sözü tam da benim kardeşlerim, amcalarım ve ailem için söylenmiş sanki. Ismarlasan bulunamayacak bir söz.

EXSA'da çalıştığım zaman aralığında üç kez Irak seya-hatim oldu. Her seyahatte inanılmaz deneyimler edinmenin yanında birçok insanla tanışma, bazılarıyla dostluk kurma fırsatlarım oldu.

Bir keresinde Başbakan Turgut Özal ve bakanlarının Irak seyahatine katılmıştım. Bağdat'ta Melia Mansur Otel'i'nin en üst katında kahve içmekte olan rahmetli Turgut Bey'in yanına gittim. Kendimi tanıttım. Ona ailemle olan miras sorunlarımı konuşmak istiyordum. Ancak kendisi,

"Kızım, senin hakkında her şeyi biliyorum. Ben Sabancı ailesi yanında üst düzey yönetici olarak çalıştım. Ama maa-
lesef huylarını, davranışlarını ve çalışma yöntemlerini sev-
mediğimden yollarımızı ayırdık. İşin çok zor be Sevgi kızım,"
deyince ben başka bir şey demedim.

Rahmetli Turgut Bey derdime çare olamamıştı ama sami-
miyetinden, hele "Kızım" derken ki şefkatli sıcacık sesinden
çok etkilenmişim. Böyle bir samimiyeti, sıcak şefkati akraba-
larımdan göremediğim için üzülmüştüm.

Irak seyahatlerimizde, Irak-İran Savaşı'nın bütün şiddetiyle devam ettiği zamanlarda bile biz Sabancı Grubu temsilcileri, bayilerimiz ve müşterilerimiz tarafından çok iyi ağırlanırdık. Savaş nedeniyle Bağdat'ta gidilebilecek yerler sınırlıydı. Alkollü içeceklerin satışı ve içilmesi yasaklanmıştı. Bağdat'ta Sheraton Oteli'nin en üst katındaki rufunda kalabalık bir grup olarak kahve içiyor, sohbet ediyorduk. Birdenbire mekâna sivil polis oldukları söylenen kişiler daldı ve kimlik kontrolü yaptılar. Bizim masamızda bir yer açmamızı söylediler. Açtığımız yere uzun boylu, yakışıklı, üstünden başından kibir dökülen kasıtlı bir tip gelip oturuverdi. Saddam Hüseyin'in oğlu Uday'dı gelen. Bütün o tantanalar, kimlik kontrolleri, soru sormalar ondanmış. Bizimle sohbet etti. Çok güzel İngilizce konuşuyordu. Yarım saat kaldı. Bizden sıkıldığını açıkça ifade eden kibirli tavırlarıyla geldiği gibi çekip gitti.

Biz Sabancı Grubu olarak o yıllarda Irak ve İran'a mal yetiştiremiyorduk. Tırlar dolusu kumaş ihraç ediyorduk. Bazı gıda maddeleri Irak'ta bulunmuyordu. Hatta bir müşterimiz çocuklarına uzun zamandır yumurta ve tereyağı yediremediklerini söylemesinden çok etkilenmişim. Ondan sonraki her seyahatimizde kolilerle yumurta ve tereyağı götürdük tanıdık dostlarımıza.

Bağdat'taki bir akşam yemeği davetinde Irak'ta onlarca fabrikası olan, fiziği düzgün, çok zengin genç bir sanayiciyle; Halil Bunnia ve eşiyle tanıştım. Saddam Hüseyin'le yakınlığı hemen anlaşılıyordu. O zamanlar Saddam Hüseyin olmadan Irak'ta kimse o kadar zengin olamazdı çünkü. Beni ertesi gün evlerinde öğle yemeğine davet ettiler. Halil Bunnia, Sabancı Holding'in en önemli müşterilerinin başında gelen bir şahsiyetti. Onun davetini geri çeviremezdim.

Halil ve eşi olağanüstü bir hazırlık yapmışlardı. Sofrada tabiri caizse bir kuş sütü eksikti. Leziz yiyecekler doyumsuz sohbetler eşliğinde yendi.

Yemek sonrası Halil Bey götürdü beni otelime. Yolda bana uygun olduğum bir zaman baş başa görüşmek istediğini söyleyince ben de gösterdiği misafirperverliğe saygısızlık olmasın diye, eşinize selam söyleyin lütfen, demekle yetindim. O arada otelin kapısına gelmiştik. Benden çok etkilendiğini söyledi ve elime oldukça pahalı olduğu belli olan bir gerdanlık tutuşturdu. Gerdanlığı koltuğun üzerinde bırakıp arabadan indim ve arkama bakmadan otele girdim.

Çok zaman geçmeden Halil Bunnia İstanbul'a gelmiş. Hilton Oteli'nde kalıyormuş. Güler Sabancı bu haberi duyunca onu Tarabya'daki evinin bahçesinde vereceği partiye davet etmiş. Hatta arabasını gönderip şirketinin en değerli müşterilerinden biri olan Halil Bey'i otelinden bizzat aldırılmış. Güler Hanım, partide onunla çok ilgilenmiş ve bahçede uzun uzun sohbet etmişler. Halil Bey, "Bağdat'ta kardeşiniz Sevgi Hanım'la tanıştım, evimize yemeğe geldi. Onu çok sevdik. O da artık bizim yakın bir dostumuz sayılır," deyince Güler Hanım'ın tavırları birdenbire değişmiş, öfkelenmiş, ses tonunu yükseltmiş, "Onu kardeşimiz ve ailemizin bir ferdi olarak

kabul etmiyoruz. O bizim aileden sayılmaz. Annesi sokak kadınının tekidir,” demiş ve hızla yanından ayrılmış. Güler Sabancı’yı şaşkınlıkla dinleyen Halil Bey, karşılaştığı muameleden dolayı kızmış. Ortadoğu tarzı bir çekememezliğin Türkiye’nin en büyük sanayici ailesinde yaşanmasını hayretle izlemiş. Ardından da böyle bir yerde kalmanın anlamı kalmadı diyerek bindiği bir taksiyle partiden ayrılmış. Ertesi sabah ilk uçakla Adana’ya gelen Halil Bey doğrudan EXSA şirketinde yanıma geldi. Olanı biteni ıkına sıkına anlattı. Sadece dinledim.

Bir tarafta bunlarla uğraşırken diğer tarafta da kardeşlerimin saçma sapan yaşantıları, sorunları ve karışıklıkları olaylar bitmek tükenmek bilmiyordu. Senelerce annemi toparlamaya, düzeltmeye çalıştığım yetmiyormuş gibi şimdi de hayatımı dinamitlemeye çalışan kardeşlerimle uğraşmak zorunda kalıyordum.

Kardeşim Murat da eğitimi için İngiltere'ye gönderildi. Adana'da okuduğu koleji bile beş yıl gecikmeyle zar zor bitiren Murat için bu hiç de iyi bir seçim değildi. O Londra'da okula gitmek yerine kızlarla gece kulüplerinde eğlenmeyi daha çok sevmişti. Kuşkusuz onun İngiltere'deki yaşadığı her şeyden Hacı amcamın haberi oluyordu. Okul süresinin uzaması ve bir türlü mezun olmaması üzerine Hacı amcam beni yanına çağırttı. "Murat okumaz, tembel, içki içmekten, kızlarla yatıp kalkmaktan başka derdi yok, tıpkı babası gibi. Yurtdışında öğrenci okutmanın ne kadar pahalı olduğunu en iyi sen bilirsin. Murat, kendisine sağladığımız imkânların kıymetini bilmedi. Adana'ya dönsün, bir fabrikada çalışsın," dedi; ağıza alınmayacak bir yığın küfür ve hakaretle birlikte.

Adana'ya dönen Murat'a TEKSA fabrikasında iş verdiler. Ancak aile içinden Murat'ın önüne dizilen engeller yanında, Murat da çalışmaya hevesli biri değildi. Kısa süre sonra işten ayrıldı.

Murat için bir yığın laf söyleyen amcam ve diğer akrabalar bir an olsun onun neler yaşadığını, yüreğinde hangi fırtınaların koptuğunu, nasıl ezik, horlanmış, aşağılanmış bir ruh hali içinde olduğunu düşündüler mi? Ben bir kız olarak yaşadıklarım katlanamazken boylu boslu, aslan gibi bir delikanlı olan Murat'ın annemiz hakkında söylenenleri duyduğunda, bir kızla arkadaşlık ettiğinde, kızın ailesinin "O orospunun oğlundan başka Adana'da adam mı bulamadın?" dediğinde düştüğü durumu, yaşadığı travmayı hiç akıllarına getirdiler mi? Hiç baba sevgisi ve şefkati yaşamamış, sadece annesinin utanç dolu yaşamına tanıklık etmiş, babasının gözünde bile "o kadının piçi" olan Murat'ın ayakta kalması, başına büyük belaların gelmemesi bile bir şans değil mi?

Hatırlıyorum; Murat, hep bir ruh gibi ortalarda yalnız başına dolanır, odasına kapanır saatlerce çıkmazdı. Hiç kimse- nin, benim bile odasına girmeme izin vermezdi. Yalnızlığını kimseyle paylaşmak istemezdi. İçki içmesi, içinde bulunduğu bu ruh halinden uzaklaşmak, annesinin yaptıklarını, babasının küçük yaşta onu terk etmesini unutmak için olabilir miydi diye hiç düşündüler mi acaba?

Kuşkusuz bu soruların hepsine vereceğim cevap koskoca- man bir "Hayır"dan başka bir şey olmayacaktır.

Birçok kötü anı yaşadığımız Ziya Paşa Bulvarı'nda, Çini- li Apartman'daki dairemizle, babamın ölmeden önce Akbeni Apartmanı'nda aldığı daireleri sattık. Tebdili mekânda ferah- lık vardır diyerek onların parasıyla Sabancı Apartmanı'nda büyük bir dubleks daire satın aldık. Dekorasyonunu iyi bir mi- mara yaptırdık. Bu evde huzur içinde, sorunlarımızı, kötü anı- larımızı geride bıraktığımız bir yaşam süreriz diye umuyor- dum. Ama ne gezer, yazgımız üzerimize yapışmıştı bir kere.

Murat'ın yaptıkları yetmezmiş gibi kız kardeşim öyle bir şey yaptı ki hepimizin başı öne eğildi. Henüz on sekiz yaşını doldurmamış Sevilay, birdenbire ortadan kayboldu. Aramadık yer, sormadık kapı bırakmadık. Bu aramalar sürerken eve gelen polisler, Seyhan Baraj Gölü'nde, tecavüz edilip öldürüldükten sonra atılmış bir genç kız cesedi bulunduğunu söylediklerinde evde feryat figan kopmuştu. Evde ahuvahlar sürerken teşhis için ben gittim. Cesetlerin bulunduğu morg korkunçtu. Gösterdikleri ceset Sevilay değildi. Sevinmişim ama ne o cesetteki yüz ne de üzerindeki ceketin rengi bu yaşımaya kadar hafızamdan silinmedi. Sonunda Sevilay'ın Adana'da büfe işleten bir adamla kaçtığını, on sekiz yaşını doldurur doldurmaz da adamla evlendiğini öğrendik. Uzun aramalardan sonra yaşadıkları evi buldum. Çok uğraştım, didindim ve Sevilay'ı ikna edip eve getirdim. Avukata vekalet verdi ve boşandı. Yerel gazetelere yansıyan bu olay nedeniyle de bir süre gözlerden uzak kalmaya çalıştık Murat'la birlikte.

Küçüklüğünden beri hep sorunlu bir çocuk olan Sevilay'ı koruyup kollamak için bir abla olarak çok çaba harcadım. Ona ablalık yanında daha çok annelik yaptım ama ne yaparsam yapayım onu doğru bir çizgide tutamadım. Gücüm yetmedi; neticede ben de ondan sadece dört yaş büyüktüm.

Bir gün, "Benim evliliğimi yıktın!" diyerek mutfaktan aldığı ekmek bıçağıyla üzerime saldırdı. Annem elinden bıçağı zar zor alabildi.

Babanın olmadığı, annenin en büyük problem olduğu, çocukların sorunların ve aşağılanmaların altında ezildiği bir aileyi idare etmek, onları bir arada tutabilmek, kötülüklerden korumak hiç de kolay değildi, hele benim gibi yirmi iki yaşında olan biri için.

Sevilay'ın bize yaşattığı bu kötü olay üzerine Hacı amcam yine beni çağırttı. Yine bütün öfkesini bana kustu. Kapağı açılmadık bir dolu küfür ve hakareten sonra,

“O dibi delik kıza niye sahip olamıyorsun? Anasına çekmiş o da. Ailede bir sen olsan işler daha kolay olurmuş,” dedi.

Diyemedim ki; amca, babam evi terk ettiğinde Sevilay, henüz iki yaşında bile değildi. Babam evden ayrıldıktan sonra Murat ve Sevilay'ı neredeyse hiç görmedi, ilgilenmedi, bir günden bir güne merak ettiğini dahi sanmıyorum. Bu çocuk ne baba sevgisi ne de baba şefkati gördü. Annemin utanç verici hayatıyla ilgili ben ve Murat neler duyup yaşadysak o bin beterini duyup yaşadı. Üstelik en küçüğümüzdü ve anne babaya bizden daha çok ihtiyacı vardı. Annem, evde var gibiydi ama biz çocuklarına karşı sevgisi yoktu. Bize karşı fiziksel şiddet uygulamaktan geri durmaz, hakaret ve küfürleriyle, bağırıp çağırmasıyla psikolojik şiddetiyle de o düştüğü pisliğin, bataklığın içinde debelenip dururken kendini temize çıkarmaya çalışırdı. Onu oradan çıkartıncaya kadar neler çektiğimi bir ben bilirim bir de Allah. Keşke o zamanlar evinde otursa, çocuklarına sevgiyle kol kanat gerseydi de biz de bu sözleri duymasak, altından kalkılmaz utançları yaşamasaydık. O zamanlar anneme, madem bizi sevmeyecektin, bizlerle ilgilenmeyecektin, bizlere bakmayacaktın niye doğurdun ki diyemedim. Deseydim de bir karşılığının olmadığını biliyordum. Biz bütün bunları yaşarken sen neredeydin amca? O kendilerinin ne kadar hayırsever olduklarını ısmarlama kitaplarda abartıyla yazan büyüklerimiz, amca ve babaannemiz neredelerdi? Şimdi karşına almışsın beni, yeğenimdir, genç bir kızdır demeden ağıza alınmayacak küfürler ederek, hakaretleri art arda sıralayarak beni ezmeye çalışıyorsun.

Bütün bu bataklığın içinden kendimce sağlam çıktığıma inanan ben, anasız ve babasız olarak kendimi ve kardeşlerimi büyütmek zorundaydım. İngiltere'ye giderek kendime bir yol çizebildim ancak kardeşlerimi o yola bir türlü sokacak beceriyi gösteremedim. Gözlerimin önünde hayatlarını ziyan ederlerken onları derleyip toparlamaya gücüm yetmedi.

Bu arada, ailenin diğer kızlarından da galericiyle kaçan, şarkıcının ardından giden, kuaförüne âşık olanlar da oldu ama onların anne ve babaları, arkalarında dağ gibi amcaları vardı. Günlük haberlere, gazete sayfalarına, magazin dergilerinin kapaklarına ve el âlemin diline düşmelerine rağmen benim kardeşlerim gibi yıpranmadılar.

Bir tarafta aile sorunları diğer tarafta yoğun iş temposunun sürdüğü 1986 yılında Sabancı Grubu'nun otobüs imal eden şirketinde çalışan Vehbi Asutay isimli genç bir mühendisle asansörde karşılaştım. Gülümseyerek "merhaba" dedi. Hoş bir adamdı. Selamını aldım ancak hemen başımı öne eğdim. Annemin kim olduğunu duyarsa o da benden kaçır düşüncesiyle başımı öne eğdiren. Aynı binada çalıştığımızdan o günden sonra sık aralıklarla karşılaşmaya başladık. Beni her gördüğünde yüzünde aynı sıcak gülümsemesiyle selam verirdi. Onun o içten, anlamlı bakışlarını daha fazla görmezden gelemedim, ben de bakarken gülümsemeye başladım. Bir gün birlikte kahve içmeyi teklif ettiğinde; bugüne kadar benimle ilgili her şeyi mutlaka öğrenmiştir. Buna rağmen hâlâ benimle ilgileniyorsa ciddiye almalıyım diye düşündüm ve yüzüne baktım. Onun gülümseyen gözlerindeki samimiyeti görünce teklifine benim bile zor duyabildiğim bir sesle "Olur," dedim.

Babası askerî hastanede göz doktoru olan Vehbi, Birmingham Üniversitesi mezunu bir makine mühendisiydi. Otomotiv konusunda çok deneyim sahibiydi. O dönemde Sabancı Grubu'nun otomotiv bölümü başkanı olan Özdemir Sabancıyla birlikte çalışıyordu. İkisi birlikte çok sık aralıklarla Japonya'ya gidip geliyorlardı.

İkinci randevumuzda Mersin'in Narlıkuyu sayfiyesine balık yemeye gittik. Yakışıklılığı yanında çok kibar ve entelektüel birikimi fazla olan bir gençti. Birlikte saatlerce konuşabiliyorduk. Hayatımda ilk kez ailemden ve yaşadıklarımın utanmadan, korkmadan bir başka adamın yanında yürüyebiliyor, oturuyor ve konuşabiliyordum. Ailemle ve yaşadıklarımla ilgili her şeyi bildiği halde hiç orali değildi, bir günden bir güne o konuları açma gereği bile duymadı. Ben açmak istediğimden başka bir konu ortaya atarak ya da çok güzel çaldığı akordeonuyla şahane parçalar çalarak sözümü sürdürmemi kibarca engelliyordu.

Birçok çiçeğin aksine nergisler çabuk tomurcuklanıp çabuk filizlenir. Bizim arkadaşlığımız da tıpkı nergislerin aceleciliği gibi çarçabuk gelişti. Birbirimizi sevmemiz, âşık olmamız için zaman ikimiz için de uygundu. Arkadaşlığımızın altıncı ayında Vehbi, bana evlenme teklif ettiğinde ayaklarım yerden kesilmişti. Yazgım bana yeni bir yüzünü, beni mutlu eden yüzünü göstermeye başladı diye düşündüm ama temkinli davranmayı da elden bırakmadım. Vehbi'yi karşıma aldım,

"Amcalarım, Güler ablam bunu duyarsa seni işten çıkarırlar," dedim. O da,

"Bende bu eğitim, bu diploma ve bu deneyim varken her yerde iş bulurum. Sen sakın bu konuları düşünüp üzülme. Zaten imal ettiğimiz otobüslerin frenlerindeki arızalarla ilgili olarak üst yönetime bir rapor yazıp verdim. Ölümlü kazalar olursa hiç şaşırmanın dedim. Bayağı bozuldular. Beni kapıya korlarsa sebebi seninle evlenmem değil bu rapor olur," dedi.

Evlenme teklifinin resmiyet kazanması için Vehbi, Hacı amcamdan randevu aldı ve birlikte odasına gittik. Beni amcamdan istedi. Amcam da benden fikrimi sorunca çok duyulandım,

gözlerim doldu. Keşke şu an babam hayatta olsaydı ve fikrimi o sorsaydı, mürüvvetimi o da görseydi diye geçirdim içimden. Beni piç diye reddeden, yüzümü görmek istemeyen, babama, anneme ve biz kardeşlere hayatı zindan eden bu aileden istenmek çok ağır geldi bana. Ama yapabileceğim bir şey yoktu. Ağlamamaya çalışarak,

“Siz nasıl uygun görürseniz,” diyebilirdim. O da,

“Bence münasiptir,” diyerek onay verdi.

Sevdiğim adamla yola çıkmıştık artık ama nereye gittiğimiz, hangi gizemli yollardan geçeceğimiz, bu yollarda başımıza nelerin gelebileceği hakkında bir bilgimiz yoktu. Endişe eden, korkan bendim sadece. Zaman içinde ben de işi yazgımıza havale edip kenara çekildim.

Birkaç gün sonra da Vehbi, ailesini alarak evimize geldi, annemle tanıştılar. Onun da onayı alındı.

Tüm zamanımı birlikte geçirmek istediğim, içimde bilmediğim tüm duyguları harekete geçiren Vehbi’yle birlikte evlenince İstanbul’da yaşamaya karar verdik. Vehbi, Kandilli semtindeki bir sitede inşaatı henüz bitmiş olan bir daire satın aldı. Her ikimiz de evlilik hazırlıklarına başladık. İstanbul’a gittiğimizde, Vehbi’nin Beşiktaş Fulya’da oturan teyzesinde ya da Üsküdar’da yaşayan dedesinde kalırdık. Vehbi, her şeyimle ilgilenmekle kalmıyor, düğünde giyeceğim gelinliğin model çizimlerini yapacak kadar bütün detaylarla da uğraşıyordu. Bu tavırları çok mutlu ediyordu beni.

Aynı yıl içinde bana ve kardeşlerime verilen miras payları konusunda bazı şeylerin yanlış ve eksik olduğunu fark ettim. Durumu ailenin bazı üyelerine değişik zamanlarda anlattım. Anlattıklarım hiç kuşkusuz şirketlerin en tepesindeki Sakıp Sabancı'ya anında iletiliyordu. Bu konuşmalarımın, bize yapılan haksızlıkları anlatmamdan rahatsız oldukları kesindi. Hemen harekete geçtiler ve holdingin koordinatörlerinden Hüseyin Bey'i benimle görüşmesi için görevlendirdiler. Hüseyin Bey, verilen görevini yerine getirmek için beni Tophane semtindeki holding merkezine davet etti.

O dönemde yirmi beş yaşındaydım. Babam yaşadığı o büyük utancın altında ezile ezile ölüme gitmişti. Annem zincirleri boşalmış, freni tutmaz bir kadındı. O güne kadar çektiğim acılar benim için zaten taşıyamayacağım kadar ağırdı. Ama o gün, Hüseyin Bey'den duyduklarım hepsinden katbekat ağır geldi bana:

“Benim babanla dostluğum oldu, bende hatırı çoktur. O hatıra binaen seni uyarmak için davet ettim. Bu miras konularını fazla kaşıma. Bunlar babana acımadılar sana hiç acımazlar. Verilenlerle yetinmeye bak. Reha Turan olayını hatırla.”

“Reha Turan olayı nedir?” diye sorunca,

“Ablan Nur'un eski kocası. Geçinemediklerinden boşandılar. Ama adam boşandıktan sonra belli aralıklarla Güler

ablanı tehdit edip para koparmış. Bu durum uzayıp gitmiş, ta ki adam Boğaziçi Köprüsü'nden atlayarak intihar edinceye kadar.”

Holdingin koordinatörü beni açıkça tehdit edip gözdağı veriyordu. Yoksa bunu bana ne diye anlatsın.

Yaşadığım onca utanç, acı, hüznün yetmezmiş gibi tehdit edilmem yanında şirket içinde yükselmemin engellendiğini de fark ettim. Kumaş pazarlamasında önemli bir eleman olmama rağmen yıllardır terfi alamamıştım. Benden önce terfi edenler ne yapmaları gerektiğini bana soruyorlardı. Çünkü bütün müşterileri tanıyan, neler sipariş ettiklerini bilen bendim. Müşteri ilişkilerine ben bakıyordum. Buna rağmen terfi ettirilmemem artık ayrılma zamanımın geldiğinin işaretiydi. Bunun dışında kardeşlerimin sorunlarıyla da baş edemez hale gelmiştim. Ben ve Vehbi, İstanbul'da yaşamaya karar vermiştik. Annem ve iki kardeşimle konuştuktan sonra onların da Londra'ya yerleşmelerine karar verdik. Bu kararımızı Hacı amcamla paylaşmak için yanına gittim.

“Amca, ben evlenince İstanbul'a, bizimkiler de Londra'ya gitmeye ve oraya yerleşmeye karar verdik,” dedim.

“Türkiye'ye sığamadınız mı?” diye sertçe sordu.

“Amca bilmiyormuş gibi konuşma lütfen. Sevilay bizim ailenin diğer bazı kızları gibi ruh hastası. Nerede, ne zaman, ne yapacağı belli değil. Yarın hangi berduşla gideceğini kestiremeyiz.” Burada sözümü kesen Hacı amcam,

“İyi o zaman, birini bulun bu kızı evlendirin,” deyince,

Ben de “Bu kızı kim alır amca,” dedim.

“O da ayrı bir soru,” diye kestirip attı.

Sabancı Holding'deki işimden ayrıldım. Rahmetli babamdan kalan tarlaları sattık ve 300.000 dolar parayla 1988

yılında Londra'ya gittik. Bir taraftan düğün alışverişimi yapacak diğer taraftan da önce bir ev, sonra Murat için iş ve Sevilay'ın da İngilizce öğrenmesi için lisan okuluna kayıt işini halledecektim.

Richmond semtinde kendimize mütevazı bir ev aldıktan sonra Murat'a bir dükkân açtık, Sevilay'ı da lisan öğreneceği okula kaydettirdik.

Londra'da rahat edeceğimi, sorunlarımızdan uzaklaşacağımı düşünürken daha büyük zorluklarla karşılaşmaya başladım. Murat, dükkândaki işiyle ilgilenmediğinden kısa zamanda bir hayli borçlanmıştı. Doğrusunu isterseniz bu durum beni hiç şaşırtmadı. Murat, her zamanki Murat'tı ve boş vermişlik üzerine kurguladığı hayatına devam ediyordu. Dükkânı da üstlendim. Bir yıl içinde tüm borçlarını temizledim.

Londra'ya gelmeden görüştüğüm Hacı amcam, bize destek olacağına, holdingin İngiltere'ye yapacağı bazı ürünlerin ihracatlarının benim üzerimden yapılması ve benim de para kazanmamı sağlayacağına söz vermişti. Ne yazık ki verdiği sözü tutmadı. Ben de onlara muhtaç olmamak için dört elle işe sarıldım.

Londra'da başında Şevket Sabancı amcamızın olduğu Universal Trading isimli bir şirketi vardı Sabancı grubunun. Kardeşim Murat'ın orada çalışmasına yardımcı olması için, Ağa Ceylan'la görüştüm.

Ceylan ailesi, o yıllarda oldukça nüfuzlu, zengin, güçlü ve sözüne güvenilir bir aileydi. Mert insanlardı. Ağa Bey'in oğlu Şahin, kardeşim Murat'ın yakın arkadaşıydı. Londra'da hep birlikteydiler. Özel uçağıyla Londra'ya gelmiş olan Ağa Bey'le kaldığı lüks otelin lobisinde görüştüm. Durumumuzu, Murat'la artık baş edemediğimi, açtığım dükkânı batırdığını, ama ne yaparsa yapsın kardeşim olduğunu ve ona sahip çıkacağımı kısaca anlattım. Sonunda da,

"Ağa Amca, amcamlar öz yeğenleri olan Murat'a iş vermiyorlar. Ne olur onlarla Murat için konuşur musunuz?" diye ricada bulundum. O da,

"Tabii ki yardımcı olurum. Ben de iki eşliyorum. Bizde çocuklarımız arasında ayırım olmaz. Bu ne biçim iş? Böyle ağalık olur mu? Sakıp Bey'e ve sizinkilere hiç yakıştıramadım. Sen üzülme kızım, Sakıp'la konuşurum," diyerek bana umut verdi.

Ağa Ceylan, Türkiye'ye döndükten kısa bir süre sonra Sakıp Sabancı'yı teknesine davet etmiş. O gün teknede ne konuştular bilemem ama o günden sonra ne Ağa Ceylan'ın yüzünü gördüm ne de telefonlarıma cevap verdi.

Bu görüşmenin ardından Sabancı ailesinin üç gelini, Sıkıp Sabancı'nın eşi Türkan, Hacı Sabancı'nın eşi Özcan ve Özdemir Sabancı'nın eşi Sevda, üç elti birlikte Ankara'ya gitmişler. Akıllarınca, Özdemir ve Sevda Sabancı'nın kızları Serra'yı yanlış yaptığına inandıkları evlilikten vazgeçirmeye ikna edecekler. Benim kardeşim Sevilay'ın yanlış evliliğini hakaretler, küfürler ve aşağılamalarla başımıza kakanlar, aynı şeyi yapan diğer kızları için ikna turları düzenlemişlerdi. Neyse, üç elti Ankara'nın o zamanlar en önemli, en lüks mağazası olan Gazellini mağazasına alışverişe gitmişler. Mağaza Ceylan ailesinin. Birçok şey almışlar. O arada konu nereden açılmışsa Şahin Ceylan'ın Murat'ın Londra'dan arkadaşı olduğuna kadar gelmiş. Bunu duyunca aldıkları onca şeyi olduğu gibi bırakıp mağazadan apar topar, adeta kaçarcasına ayrılmışlar.

Duyduğumda çok gülmüştüm. Bugün bile her hatırladığımda katıla katıla gülerim. Gülünmeyecek gibi değil ki.

Herkesin derdi kendine diye bir deyim vardır ya hani. Bizim de derdimiz, tasamız, en büyük sorunumuz, ailemizin bize yaptıkları haksızlıkların son bulması, aynı zamanda hile ve desiselerle babamız İhsan Sabancı'dan ve bizlerden gasp edilen miras haklarımızın verilmemesiydi.

O yıllarda Kıbrıslı bir iş insanı olan Asil Nadir, İngiltere'de yükselen bir yıldızdı. Aynı zamanda Türk toplumu için de bir övünç kaynağıydı. Pazarlarda gömlek satarak başladığı iş hayatında başarılı olmuş, Polly Peck firmasıyla zirveye çıkmıştı.

1988 yılında kahve içerken sohbet ettiğim bir kadın arkadaşım laf lafı açmış konu dönüp dolaşıp yine bizim aile sorunlarımıza ve miras meselemize gelmişti. Arkadaşım kendisinin Asil Nadir'le yakın dost olduğunu ve "bu sorunu ona anlatırsak belki bir yardımı dokunur," dediğinde çok sevindim. Böyle uluslararası şöhreti olan bir işadaminin ricasını geri çeviremezler diye düşündüm.

Arkadaşımın aldığı randevuyla Londra'nın en pahalı ve en üst düzey işadamlarının ofislerinin bulunduğu Berkeley Square'deki ofisine gittik. Pahalı malzemeler kullanılarak zevkle döşenmiş bir ofisti. Bugüne kadar gördüklerimin en güzeli.

Odasına girdiğimizde sekreterine,

"Lütfen kimseyi telefona bağlama, rahat bir sohbet edelim," diye kibarca talimat verdi.

Adam Yunan mitolojisindeki tanrılar gibiydi; şık giyimli, bakımlı ve karizmatik, adı gibi asil.

Arkadaşım beni, "Sevgi Sabancı" diye tanıştırdınca o, "Siz herhalde gelinlerisiniz?" dedi esprili, hoş bir tavırla elini uzatırken,

"Gelinleri değil kızlarıyım" dedim, elini sıkarak. O elimi bırakmadan,

"Sabancı kadınları genelde güreşçi gibi olurlar, onlarda böyle güzel kadın olmaz," dedi şakasına devam ederek. Ben de,

"Onlar da beni bundan olsa gerek, kendilerinden saymıyorlar," dedim. Hep birlikte güldük.

Geniş odasında, yerde Aubusson halılar üzerinde Kraliçe Victoria döneminden kalma koltukların olduğu bir oturma grubuna geçip karşılıklı oturduk.

Bir süre konuştuktan sonra Asil Nadir Bey'e, ben ve kardeşlerime miras dağıtımı konusunda yapılan haksızlıkları, hisselerimizin nasıl gasp edildiğini bütün detaylarıyla anlattım. Sözlerimi bitirince,

"Sakıp Bey, böyle bir şeye nasıl izin verir ve böyle bir şeyi nasıl yapar. Doğrusunu isterseniz çok şaşırdım," diye şaşkınlığını ifade etti. Ardından da,

"Bizim Türkiye'de sadece Mersin'de bir meyve suyu fabrikamız var. Başka da Türkiye'de işimiz yok. O nedenle Türkiye'deki işadamlarının gerçek yüzlerini tanıma fırsatım olmadı. Belki tanısaydım, haklarında bilgi sahibi olsaydım bu kadar şaşırmış olmazdım," dedi.

Tam bu anda sekreteri odaya girdi ve Türkiye'den Başbakan Turgut Özal'ın aradığını söyledi. Çok kibar bir şekilde bizden özür diledi ve telefona bakmak zorunda olduğunu ifade ederek, masasına geçti ve oradaki telefonu aldı.

Konuşmadan sonra tekrar yanımıza geldi. Rahat görünmüyordu. Turgut Bey'in Türkiye'de medya işine girmesini istediğini ve bu konuyu görüşmek üzere Ankara'ya gelmesini istediğini söyledi sadece, ardından da,

"Hadi konuyu değiştirmek için sizi yemeğe götüreyim," dedi. Ankara'dan gelen bu telefon bizim miras konusunun güme gitmesine neden oldu.

Çok geçmeden, Turgut Özal ve ailesine karşı sert bir muhalefet sürdüren *Günaydın* gazetesi ve *Günaydın*'ın da dahil olduğu Haldun Simavi'ye ait medya grubu Asil Nadir tarafından satın alındı.

Bir taraftan ailemin yerleşme işleri ve kardeşlerimin sorunlarıyla uğraşırken her gün belli bir zamanımı da düğün alışverişine ayırıyordum. Hayatımda ilk kez birisi beni sorgulamadan, ailemin kim olduğuna bakmadan, annemin yaşam tercihini yüzüme vurmadan beni sevmiş, hayatını benimle paylaşmak istemişti. Bu benim özlemini duyduğum bir yaşamdı. Onun için ilk defa bizim olacak evin içinden ipliğe her eşyasını özenle seçmeli ve en iyilerini, en güzellerini almalıydım. O gün yine saatler boyunca mağaza vitrinlerinden gözümü alamadan dolaştım durdum. Notlar aldım. Yoğun geçen bir günün ardından eve döndüğümde yorgunluktan bitmiştim. Yatağa attım kendimi. Ertesi gün, 7 Haziran 1988 günü Londra’da oturan bir arkadaşım telefon etti,

“Başınız sağ olsun,” deyince şaşırdım,

“Hayrola ne baş sağlığı, kim ölmüş?” diye sordum.

“Ayol duymadınız mı? Özür dilerim ben duyduğunuzu zannettim,” deyince arkadaşım,

“Boş ver özü, kim öldü onu söyle sen,” dedim. O da,

“Babaannen Sadıka Hanım vefat etmiş,” dedi. Kapattım telefonu. Hiçbir tepki vermedim. Ne üzüldüm ne de sevindim. Babam vefat ettiğinde cenazesini görmek için evine gittiğimiz günü ve iki gün sonra bizi evine aldıracağı günü hatırladım. Onca zenginlik içinde, elinde onca güç varken bir kerecik

olsun bize karşı zerre kadar bir sevgi, zerre kadar bir merhamet göstermemiş, bize karşı acıma duygusunu köreltmış bir babaanneye karşı ben ne hissedebilirdim ki? Sıradan, hiç tanımadığım bir insanın ölüm haberi gibiydi bu haber. Babaannemizin ölümünü aileden hiç kimse ne bize haber verdi ne de cenazesine çağırdılar. Hoş bizim de böyle bir beklentimiz olmamıştı zaten.

Sadika Hanım, ilk göz ağrısı oğlu olan babam İhsan'ı, hep yuvadan atılan kuş gibi görmüş. Oğlu İhsan'ın başına buyruk, gözü gönlü bol, eli açık oluşu -ki onlar buna sorumsuzluk diyorlardı- Hacı Ömer Sabancı gibi eli sıkı, paraya tapan birisinin katlanacağı şeyler değilmiş. Bilindiği gibi onca tehdit, onca baskı, parasız bırakma, hapislerde yatırma, öldürmeye teşebbüs girişimleri sonunda işi mirastan yoksun bırakmaya kadar götürmüştü. Hacı Ömer'in bütün bu yaptıklarına ve o öldükten sonra diğer oğullarının babam İhsan'a ve onun ölümünden sonra bizlere yaptıkları tüm kötülöklere hak vermişti, onay vermişti Sadika Hanım. O her şeyi bastıran analık duygusunun bile yüreğinden taşmasına izin vermemişti. Babamın cenazesini görmeye gittiğimiz günün ve bizi evine aldırıldığı günün dışında ne evinin kapıları ne de yüreğinin kapılarını açtı bize. Hacı Ömer'in babama gösterdiği kesin, acımasız katı tavrın aynısını Sadika Hanım, vefat ettiği güne kadar aynı kararlılıkla sürdürdü. Babamın kendisi için seçtiği hayatı bağışlamadığı gibi biz üç çocuğunu da piç olarak görmekten vazgeçmedi. Sanki bu çirkin tavrını devam ettirmezse, Hacı Ömer Sabancı'nın mezarından kalkıp geleceğini ve ondan hesap soracağını düşünür gibiydi.

Oğluna ve piç dediği biz torunlarına karşı en ufak vicdani bir sorumluluk duymayan, merhamet göstermeyen,

acımayan, yaşadığı uzun yıllar boyunca içindeki kin ve nefreti dindiremeyen Sadıka Hanım; hayırsever, yılın annesi, bütün servetini “Benim değildi” diyerek vakfa bağışlayan biri olsa ne olur, olmasa ne olur?

Sadıka Hanım'ın vefatını öğrendiğimiz günden tam yedi gün sonra, beni daha önceki meselelerde de arayan, Sabancı Holding'in İstanbul'daki merkezinden genel koordinatörlerden Hüseyin Bey, Londra'daki evimizden telefonla aradı. Bana, Sadıka Hanım'ın vefat ettiğini bildiren bir mektup ve birtakım evraklar gönderildiğini, bu evrakların Sadıka Hanım'ın veraseti için gerekli olduğunu ve biz torunları tarafından mutlaka imzalanması gerektiğini hatırlattı. Ayrıca bizlerden bir de kendilerinin belirlediği Adana barosu avukatlarından Aydın isimli bir avukata umumi vekaletname vermemizi istedi.

Biz üç kardeş Sadıka Hanım'ın reşit olan yasal mirasçıları olduğumuzdan evrakları imzalamamız gerekiyordu. Hem bu durum hem de Adana 2. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından verilen veraset ilamında belirtilen; tamamı otuz altı pay olarak kabul edilen Sadıka Sabancı'nın mirasının otuz payı, eşit olarak oğulları Sakıp, Hacı, Şevket, Erol ve Özdemir Sabancı'ya, kalan altı payın da birer payının İhsan'ın çocukları Güler, Nur, Yakup, Sevgi, Murat ve Sevilay'a verilmesi kararı biz üç kardeşin, onların deyimiyle üç piçin; varlığı kamuoyundan gizlenen, yazdırdıkları kitaplara çizdikleri soyağacında bile yer verilmeyen üç piçin yasalar karşısında var olduğumuzun, piç olmadığımızın ve Sabancı ailesinin kayıtlı, tescilli birer ferdi olduğumuzun kabulüydü.

Sağlığında, 1974 yılında bütün servetini Hacı Ömer Sabancı Vakfı'na bağışlayan Sadıka Hanım, öldükten sonra açılan

vasiyetnamesinde de biz üç kardeşi mirası dışında bırakmayı ihmal etmemişti. Kocası Hacı Ömer, babamız İhsan'ı nasıl ki mirasından ıskat etmişse Sadıka Hanım da biz üç çocuğunu mirasından mahrum etmişti. Aynı vasiyetnamede, Adana'daki evinde bulunan, hepsi çok kıymetli, çok değerli ve paha biçilmez olan her türlü antikalarını, ev eşyalarını, mobilya, halı, tablo, levha, süs eşyaları ve nadide mücevherlerini bizimle kardeş olan torunları Güler, Nur ve Yakup'a bırakmıştı. Sadıka Hanım, yaşarken de öldükten sonra da bize karşı olan tutumunu değiştirmemişti. Ne diyebilirim ki; Allah emelince rahmet eylesin, günahlarını affetsin.

Grubun koordinatörlerinden Hüseyin Bey'in gönderdiği evrakları imzaladık ancak istedikleri vekalet örneğini incelediğimde bazı isteklerin yersiz ve bizce uygun olmadığını düşündüm ve hem endişelerimi belirttiğim hem de istenilen vekaletname hakkında detaylı bilgi verilmesini rica ettiğim bir faks çektim Hüseyin Bey'e. Aramızda karşılıklı yazışmalar günlerce devam etti. Sonunda Adana'daki SAPEKSA şirketi müdürlerinden Hakkı Bey'den bir mektup geldi. Mektupta, Hacı Sabancı Bey'in talimatı doğrultusunda istenen bu vekaletnamenin izlenmesi gereken prosedürün normal bir parçası olduğu belirtiliyor ve bir an önce hazırlanıp gönderilmesini istiyordu. Mektupta bu istek belirtilirken seçilen cümlelerde ikaz, üstü kapalı tehditler açıkça anlaşılıyordu. Kısacası aba altından sopa gösteriliyordu.

Bunun üzerine ben de İstanbul'a geldim, iki avukatla anlaşıp Sadıka Hanım'ın vasiyetnamesine itiraz ettik. Ayrıca bizden saklanan ve terekeye kaydedilmeyen mal ve mülklerinin tam listesinin de mahkeme aracılığıyla tespitini istedik.

Yargıya başvurduğum duyulunca, başta yanımda değeri bir hayli fazla olan, bana ilgi gösteren, dinleyen, az da olsa içinde bana karşı sevgi ve güven kırıntılarının olduğuna inandığım ve amca dediğim tek kişi Hacı amcam olmak üzere üzerimde büyük bir baskı kurmaya başladılar. O güne kadar adımızı sanımızı ağızlarına almayan, bizden adeta pislikmişiz gibi kaçan babamın kardeşleri, telefonda sıraya girmiş gibi aramaya başlamışlardı bizleri. Ortada paylaşılacak büyük bir pasta duruyordu. Büyük dilimleri kendilerine almak için dökmedik dil bırakmıyorlardı:

“Biz bir aileyiz. Aile içindeki meselelerimiz basına, mahkemelere yansımaz. Kol kırılır yen içinde kalır. Bütün meselelerimizi aile içinde çözebiliriz,” sözcüklerini her gün duyuyordum.

Aile olduğumuz, piç dedikleri, onca kötülük ettikleri biz üç mazlum kardeşin, ailelerinin birer parçası olduğunu sanki yeni öğrenmiş gibilerdi. İşin aslı, bizleri ailenin bir parçası olarak görmekten çok, aramızdaki sorunu mahkeme olmaksızın çözmek istiyorlardı. Beni ikna edip davaları geri çektiymekti amaçları.

Günlerce süren görüşmeler, avukatların, Hacı amcamın ısrarlı istekleri ve nakit para ödemesi teklifi sonucunda direncimiz zayıfladı. Çünkü hayatımızı sürdürebilmemiz için bizlere para gerekiyordu. İşin acı tarafıysa Sabancı ailesinin bu durumumuzu bilmeleri ve ellerindeki bu kozu bize karşı sonuna kadar kullanmalarıydı.

Hacı amcam, ailenin şerefini korumak, konunun mahkemelere ve kamuoyuna daha fazla yansımalarını önlemek adına benimle sözlü bir anlaşma yaptı. Anlaşma şartlarının tamamen onların lehine olduğunu hile hile anlaşmayı kabul

ettim. O dönemde ekonomik durumumuz iyi değildi. Paraya çok ihtiyacımız vardı. Bizlere paranın yüzü sıcak gelmişti. Dayanma gücümüz olsaydı Sadıka Hanım'ın mirasının hakkımız olan kısmını söke söke alırdık. Ancak ne üç beş yıl sürecektir bu davaların sonucunu bekleyecek ne bu davaların harç ve masraflarını ödeyecek paramız ne de onca parasızlığa dayanacak halimiz vardı. Almamız gereken miktarın katbekat altında şartlar içeren anlaşmayı kabul etmek dışında seçeneğimiz kalmamıştı. Bu anlaşma gereğince bize 300.000 Amerikan Doları para ve Sabancı Holding'in hisselerimiz oranında kurucu hisselerinden vereceklerdi. Aynı gün hesabıma 300.000 Amerikan Doları para yatırıldı. Ben de davaları geri çekmeleleri için avukatlarıma talimat verdim.

Bize verilen Sabancı Holding hisseleri karşılığındaki kâr payı da o yıl hesabımıza yatırıldı.

İşin esasında, Sadıka neneden payımızı almış gibi gösterildik ki muvazaalı ve eksik işlemler sonucu tam hakkımızı alamadık, aile de vermedi. Aile fertlerine bu konu ne zaman sorulsa, 'onlar haklarını aldı', 'Londra'da evler ve işler kuruldu' diye ahenkli ve çalışılmış bir şekilde yanıtlar alındı. Nitekim, günümüze kadar halen davalar devam etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti hukuk sisteminde hâlâ alacaklı gözük-mekteyiz.

Aldığımız parayla biraz rahatlamış, evlilik alışverişlerini de neredeyse bitirmek üzereydim. Artık hayatımın erkeğiyle mutlu bir yuva kurmanın hayalini gerçekleştirmeye sayılı günlerin kaldığı bir günün, 24 Temmuz 1988 günü sabahında çalan telefonun sesine uyandım.

Kaldığım evin telefonunu kimden aldığını, nasıl edindiğini bilmediğim, gazeteci olduğunu söyleyen bir şahıs, nişanlım Vehbi'nin Kandilli'de yeni aldığımız evin garajında intihar ettiğini, *Hürriyet* gazetesinin, "Sabancıların kızına âşık olan mühendis intihar etti," manşetiyle çıktığını ve bu konuya ilişkin söylemek istediklerimi sorunca, bir anda,

"Vehbi, garaj, intihar, ne diyorsunuz siz?" diye sordum. Telefondaki gazeteci benim bir şeyden haberim olmadığını hemen anladı ve bir şeyler söylemeye başladıysa da ben hiçbir sözünü duymadım. Telefon elimden düştü, ben de olduğum yere içi boş bir çuval gibi yığılıp kaldım.

Kendime geldiğimde duyduklarım gerçek miydi, acaba birisi bana pis bir şaka mı yaptı diye düşündüm ve telefona sarıldım. Maalesef haber doğrudu. Haberin bana duyurulma şeklinin garipliği yanında, belki de dünyada en son intihar edecek kişi olan Vehbi'nin intihar etmesi daha da garipti. O sıradışı bir adamdı. Hiçbir şeyden korkusu olmayan, özgüveni güçlü Vehbi, bir anda dünyanın en zayıf kişisi olamazdı. O

kendi canına kıyabilecek biri değildi.

Düzenli bir hayata açılan tek kapımdı, tek umudumdu Vehbi. İntihar edip beni yarı yolda bırakacak karakterde bir adam değildi. İyi karakterli, eli yüzü düzgün, iyi eğitim görmüş, işinde başarılı, geliri iyi ve hiçbir ruhsal problemi olmayan biriydi. Daha önce bilmediğim, aklımın ucundan dahi geçiremediğim birçok mutluluğu yaşatmıştı bana. Çok sevecendi. Beni sevdiğinden emindim, hiç kuşku duymadım bana olan sevgisinden.

Vehbi'nin intihar ederek ölmesi çok yaraladı, derinden sarstı beni. Başka bir sebepten ölse bu kadar sarsılır mıydım bilemiyorum. Belki de Allah'ın takdiri der kabullenirdim ama intihar etmesine bir türlü anlam veremedim, kabullenemedim. Beni bu zalimlerin dünyasında tek başıma bırakmıştı, tıpkı babam gibi. Yine yalnız yine kimsesizdim. Bilerek beni terk etmiş olduğu düşüncesiyle hem yandım hem de öfkeye kapıldım. Cenazesine gidemedim. Bugün olmuş hâlâ neden gitmediğimi çözebilmiş değilim.

Vehbi hedefleri olan hayat dolu bir insandı. Güçlüydü, zorlukların üstesinden gelebilecek zekâyâ, bilgiye, beceriye ve cesarete sahipti. Pes etmeyen mücadeleci bir kişiliği vardı. Bu özelliklerini çok iyi bildiğim Vehbi'nin intihar etmiş olmasını bir türlü kabullenemiyordum. Öldüğü gün, intihar etmeden postaya verip bana gönderdiği mektubu ölüm haberinin birkaç gün ardından geldi. Gözyaşları arasında tekrar tekrar okudum. İçinde intihar edeceğini ima dahi eden bir tek cümlesi yoktu,

“Canım sevgilim,” diye başlıyordu mektup. “Seni çok seviyorum ve her zaman seninle birlikte olacağım. Bana güven. Hayatım benim. Canım sevgilim,” diye bitiyordu.

Böyle sevgi sözcükleriyle dolu bir mektubu sevdiği kadına yazıp gönderen kişi aynı gün neden intihar etsin ki? Kafamdaki sorulara hiçbir cevap bulamıyor, taşları yerli yerine oturtamıyordum. Bunun intihar süsü verilmiş bir cinayet olabileceği fikri zihnimi kurcalayıp duruyordu. Sabancı Holding Genel Koordinatörlerinden Hüseyin Bey'in beni tehdit ederken ablam Nur'un Boğaziçi Köprüsü'nden atlayarak intihar ettiği söylenen kocası Reha Turan örneğini vermesi, şirketin ürettiği otobüslerin arızalı frenleriyle ilgili Vehbi'nin yazdığı rapor, ölümlü kazalar....

Ama imkânlarım bu işi enine boyuna araştırmaya yetmeyecek kadar kısıtlıydı ve bana yardımcı olacak kimse de yoktu. Babam İhsan Sabancı'nın iki damadının da tuhaf bir şekilde intihar etmeleri tesadüf olabilir miydi?

Irak seyahatlerimiz sırasında tanıştığım ve bir büyüğüm olarak çok sevip saygı duyduğum Kubaysi Bey, yıllar sonra ben Londra'dayken beni Cenevre'den aradı. Hastanede yatıyormuş; ameliyat olmak için. Bilet alıp uçakla Cenevre'ye ziyaretine gittim.

Irak seyahatlerimin birinde tekrar görüştüğümüzde Kubaysi Bey, durup dururken, "Halil Bunnia'nın seninle ilişkisi var mı?" diye sormaz mı? Dünya başıma yıkılır gibi olmuştu. Neye uğradığımı şaşırıyordum. Ağzıma, cevap vermem gereken bir sürü kötü söz ve küfür geldiyse de kendimi tutmuştum. Sadece, "Halil Bunnia evli barklı bir adam, karısıyla tanışıyorum. Evlerinde bulundum. Onunla ne işim olabilir? Ne cesaretle bana böyle bir şey sorabiliyorsun?" demiştim. Benim tavrım karşısında sorduğuna pişman olmuş bir tavırla özür dilemişti: "Bizim oralarda bu tür dedikodular her zaman olur, üzülme!" Sözleri içimi yaralamıştı. Belli etmedim ama çok kırılmışımdı. Türkiye'de ailemden duyduklarım yetmiyormuş gibi elin memleketinde duyduğum sözlere bakar mısınız hele.

Bu olaydan yıllar sonra da Londra'ya taşındığımda, Kubaysi Bey ziyaretime gelmişti. O tatsız olaydan hiç bahsetmemiştik. İyi de olmuştu. Bağdat'ta halı fabrikası kuracakmış. Manchester'a birlikte gitmiştik fabrika makinalarını almaya.

Dostluğumuzu daha da ilerletmiştik. Şimdi hastaydı, ben de ziyaretine gidiyordum.

Uçakta yanıma İngiltere ve dünya sinemasının ünlü oyuncularından biri olan Richard Harris oturmuştu. Uçak kalkmadan bana döndü,

“İtalyan mısınız?” diye sordu.

“Hayır, Türküm” diye cevap verdim ama o inanmadı. Artık Türkleri gözünde nasıl canlandırıyor? Pasaportumu göstermek zorunda kaldım. Yol boyunca sohbet ettik. Bir anda uçağımızın inişe geçtiği anons edildi. Yolculuğumuz ne çabuk geçmişti.

Uçaktan iner inmez doğruca Kubaysi Bey’in yattığı hastaneye gittim. Ben adam hasta, yaşı da bir hayli ilerlemiş, belki bir faydam olur diye Londra’dan işlerimin en zor, sıkıntılarımın had safhada olduğu bir zamanda apar topar yanına geliyorum, o hemen, normal, sıradan bir şey istiyormuş gibi bana, eşinden boşandığını ve benimle evlenmek istediğini söyledi.

Vehbi’nin ölümü zaten beni yeterince sarsmışken, onun pırıl pırıl yüzü, umut dolu anlamlı gözleri hep aklımın bir köşesindeyken şu duyduğum sözlere ne demeliydim? Öfkemi olabildiğince kontrol ettim, daha ağır, hakaret içeren ve küfür dolu cümleler kurmamak için sadece kibar bir şekilde,

“Hayır” diyerek teklifini geri çevirdim.

Ameliyata girerken bana, içinde bütün kıymetli eşyalarının, paralarının olduğu büyük bir mücevher kutusu emanet etti. “Hiç kimsem yok, bunlar sende kalsın,” dedi. Ameliyat sonrası kutuyu ona teslim ettim.

İnsanların paralarıyla her şeye sahip olacaklarını sanmaları ve buna inanmaları ne kadar tuhaf ve alçakça bir duygu halbuki.

Kardeşim Murat'ın yüzüne gözüne bulaştırdığı dükkân işini nispeten düzlüğe çıkardıktan sonra yavaş yavaş en iyi bildiğim iş olan pamuk ipliğı ve kumaş ithal edip İngiltere'de satma işine yöneldim.

1989 yılında pamuk ipliğı ve ham beze olan talep artmıştı. Londra'da tanıdığım bir dostumun aracılığıyla bu talepleri karşılamak için Pakistan'a gittim. Annem ve Sevilay'ı da beraberimde götürdüm. Pakistan'da bir hafta kalmayı planlamışken tam üç hafta kaldık. Uçak biletlerimizi Karaçi için almıştık. Karaçi'de dört gün kaldıktan sonra arabayla Lahor'a gittik. Orada uygun fiyatlarla pamuk ipliğı ve ham bez buldum. Lahor'da bağlantılarımı kurup, siparişlerimi verdikten sonra İslamabad'a geçtik. Interconti Otelinde kaldık. İslamabad'da Türkiye Büyükelçiliğı'nin verdiği bir davete katıldım. Bu davette Pakistan'ın üst düzey yöneticileri ve seçkin insanlarıyla tanışma fırsatı buldum. Bir başka akşamda daha önce Sabancı Grubu'ndayken tanıştığım Asaf Bey'le otelimde görüştüm. Asaf Bey, Pakistan'da etkili bir aileden, sözü geçen bir isimdi. Ablası Benazir Butto'nun amcası, Aşık Butto'yla evliydi. Asaf Bey, bu görüşmemizde beni Butto ailesinin evindeki bir akşam yemeğine davet etti.

Pakistan sokaklarının üstünden başından fakirlik ve sefalet dökölüyordu. İnsanlar anca karınlarını doyurabileceğı

düşük ücretler karşılığı sabahtan akşama ter döküyorlardı. Buna karşın, belli bir azınlığı oluşturan zenginlerdeyse inanılmaz büyüklükte servet vardı. Batı dünyasında bile zor bulunacak büyüklükte servet. Yemeğe gittiğimiz konak, İngiltere'de gördüğüm sarayların küçük bir modeliydi sanki. İhtişamlı bir yapıydı. İçi çok pahalı malzeme ve eşyalarla dekore edilmişti. Konağın çevresinde ve içinde çok sayıda tam teçhizatlı korumalar vardı.

Çok iyi eğitilmiş, donanımlı ve zarif bir kadın olan Benazir Butto'nun o zaman beş aylık hamile olduğunu, Oxford Üniversitesi'nde okurken Prens Charles'la dönem arkadaşı olduklarını, Türkiye'yi ve ülkemiz insanını çok sevdiğini yaptığımız kısa sohbetinde anlattı. Ardından da,

“Keşmir bölgesini görmeyen Pakistan'ı gördüm, Pakistan'ı bilirim diyemez. Onun için Keşmir bölgesine gitmen gerekir,” diyerek benim oraya gitmemi istedi. Ertesi gün bizi özel olarak Keşmir bölgesine gönderdi.

Keşmir, Pakistan ve Hindistan arasında doğası muhteşem güzellikte bir bölge. Dağların zirvesinde bir malikaneye götürüp ağırladılar bizi.

Keşmir sokaklarında da gördüğümüz, insanın içini acıtan sefalet, Pakistan'ın diğer bölgelerinde gördüğümüzden farklı değildi. Ancak misafir edildiğimiz malikanedeki zenginlik ve ihtişam, gözlerimiz önüne adeta usta bir ressamın fırçasından çıkmış olağanüstü bir peyzaj tablosu gibi serilmiş o muhteşem güzelliklere ayrı bir güzellik katıyordu.

Pakistan'dan zihnimde yer eden ve hiçbir zaman unutamayacağım birçok anı ve kârlı iş bağlantıları yapmış olarak döndüm Londra'ya, annem ve kardeşim Sevilay'la birlikte.

1990 yılı Temmuz ayında bir arkadaşımın evindeki davette yakışıklı, karizması yerinde, annesi Türkiyeli, babası İranlı olan Celil Mashari ile tanıştım. Ailesi, İran'da Şah rejimini devirerek iktidara gelen Humeyni rejiminden kaçıp Avrupa'ya gelmiş. Babası altı çocuğunu Avrupa'nın değişik ülkelerinde okutmuş ve hepsi de iyi birer meslek sahibi olmuşlar. Celil de orta öğrenimini Londra'da yaptıktan sonra Sterling Üniversitesi'nde hukuk okumuş. Londra barosuna kayıtlı avukat olarak uluslararası bir hukuk firmasında çalışıyormuş.

Aynı arkadaş grubuyla birkaç kez yemeğe çıktıktan sonra ikimiz baş başa yemeklere çıkmaya başladık. Uzun boylu hoş bir adamdı. Konuşmaları dinlenebiliyordu. Boş beleş bir adam değildi. Hiç aklımdan geçirmediğim halde etkilenmeye başlamıştım. Vehbi'nin ölümünden sonra ilk kez yaşadığımı hissettirdi bana. Bir süre sonra da arkadaşlığımız bir hayli ilerledi. Celil, işin daha fazla uzamasını beklemeden beni oldukça heyecanlandıran evlenme teklifini yaptı. Hiç nazlanmadan, kem küm etmeden yapılan teklifi kabul ettim. 19 Ocak 1991 günü Londra Belediyesi'nde evlendik. Çok mutluydum. Sadece "Ah, keşke babam yaşasaydı ve mutluluğumu onunla da paylaşıyordum," diye hüzünlenmişim.

Benim için keyifli bir yaşam başlamıştı ama ben gülümsemekten bile korkuyordum; yine bir aksilik, kötü bir şey olur

da Celil'i de kaybederim diye. Kısa tatillerde İngiltere içinde küçük seyahatler yapıyorduk, bu beni çok mutlu ediyordu. Bulduğumuz ilk fırsatta da Türkiye'ye geldik ve Celil'i Hacı amcamla tanıştırdım.

Bu evlilik yıllardır yaşadığım utanç, acı, aşağılanma, dışlanma, hüznün ve onca kötü şeyden sonra bana rüya gibi gelmişti.

Celil, avukat olarak çok iyi para kazanıyordu. Ben de kendi çapımda aile bütçesine katkıda bulunuyordum. Birlikte Londra'nın Kew Garden Richmond Surrey bölgesinde, kardeşlerimin oturduğu eve yürüme mesafesinde bir ev satın aldık. Bu benim için çok önemliydi. İlk kez evim diyebileceğim bir yerim olmuştu.

Evliliğimin üstünden iki yıl geçtikten sonra ilk çocuğuma hamile kaldım. Bir kadın olarak yaşayabileceğim en güzel duygu bu. Anne olacaktım. Hamilelik döneminde hep yanımda olması gereken, beni yalnız bırakmaması gereken Celil, eve geç gelmeye, hatta bazı geceler eve gelmemeye başladı.

O dönemde Irak diktatörü Saddam Hüseyin, Kuveyt'i işgal etmişti. O tehlikeli coğrafyadan kaçan paralı zenginlerin büyük çoğunluğu İngiltere'ye gelmişti. Bunlar arasında Celil'in çok zengin arkadaşları da varmış. Celil, bunları Londra'nın en ünlü kumarhanelerinde gezdiriyormuş. İçindeki kumar tutkusu da sanırım bu dönemde ortaya çıkıvermişti. Önceleri sadece zengin arkadaşlarına eşlik eden Celil, sonunda kendisi de kumar tutkusuna yenilmişti. Tam bir kumarhane tutkunu olmuş kocamın eve geç gelmeleri, hatta gelmemeleri bundanmış. Tartışmalarımızın başladığı günlerin birinde ısrarla beni de kumarhaneye götürmek istedi. Kırmadım hamile halimle gittim. Söz vermişti bir saat kalıp evimize dönecektik. Ben

gazinonun lokantasında oturmuş Celil'i bekliyordum. Üç saat geçmesine rağmen ne gelen vardı ne giden. Daha fazla dayanamadım, kalkıp kumarhanede onu aradım, yoktu. Cep telefonundan aradım, açmadı. Sonunda ev telefonunu aradım. Açtığı telefonda tuhaf bir sesle cevap verdi, uyuyordu. Celil, kocam, doğacak çocuğumun babası beni, karnı burnunda karısını kumarhanede unutmuş, eve gitmiş uyuyordu. Boş olan yatakta, karım nerede diye merak dahi etmemiştii.

Kumarhanenin tahsis ettiği araçla eve döndüm. Büyük, çok gürültülü bir kavga çıkardım. Ne var ki Celil, ertesi gün binlerce özür, demet demet çiçek ve aldığı hediyelerle beni yumuşattı. Yumuşamayıp ne yapacaktım, aşkıttım, evliydim ve hamileydim.

12 Mayıs 1993 günü hayatımın belki de en mutlu günüydü. Oğlumu doğurmuştum. Ona babamın ismini verdik, "İhsan." Onu göğsüme koydukları an dünyanın en mutlu kadını oldum. Artık bir anneydim. O anı ve hissettiklerimi hiç unutmuyorum. O kadar küçük ve savunmasızdı ki, minicik parmakları arasına parmağımı soktum o da tuttu ve ben de kulağına fısıldayarak şu sözü verdim: "Zinhar annem gibi bir anne olmayacağım. Seni hiç utandırmayacağım. Başını öne eğdirmeyeceğim. Seni asla yalnız bırakmayacağım, hep arkanda ve hep desteğin olacağım." O da sanki söylediklerimi anlamış gibi minicik eliyle parmağımı sıktı.

Doğum yaptığım sırada annem ve Sevilay yanımda değildilerdi. Sevilay, yine yapmıştı yapacağını o ara. İngiltere vatan-daşı bir Hintli'ye kaçmıştı. Uzun aramalardan sonra bulduğumuz Sevilay'ı o adamdan kurtulsun diye annemle birlikte Adana'ya göndermiştim. Celil, Murat ve Murat'ın sevgilisi Lorna yanımdalardı.

İhsan'ın doğumu küçük ailemizi çok mutlu etmişti. Ama ben bunun çok uzun sürmeyeceğini hissediyordum. Yaklaşan fırtınanın uğultusunu duyuyordum. Buna rağmen bir kez daha hamile kaldım. Artık Celil ve yaptıkları umurumda bile değildi.

Tam da o günlerde Sakıp Sabancı idaresindeki grup önümüze yeni bir sorun koydu. Sadıka Hanım'ın ölümünden sonra Hacı amcamla yaptığım anlaşma gereğince her yıl, Sabancı Holding'deki hisselerimiz oranında gelirden bize de yıllık bir para ödenecekti. Bu para annem ve kardeşlerimin ihtiyaçlarını karşılayacaktı. Bize her yıl ödenmesini vaat ettikleri bu kâr payını bile ilk yıldan sonra doğru dürüst ödemeyen amcalarımız, şimdi, holding yeni yatırımlar yapacak diye sermaye artırımına gitmiş ve bütün ortaklar gibi bizlerin de hisselerimiz oranında sermaye artırımına katılmamızı istiyorlardı. Eminim ki bizim dışımızda kalan aile fertlerinin hiçbirinden böyle bir edim istenmemiştir. Ama biz yuvadan atılan kuşun çocuklarıydık. Sabancıların piçleriydik. Dışlanmış ötekilerdik. Her egemen gücün öteki saydıklarına yaptıkları muameleyi Sabancı amcalarımız da biz piçlere yapıyordu. Yadırgadım mı? Hayır. Koskoca Sabancı Holding'in artıracığı sermayeye verecek kadar ne paramız ne de o miktar parayı herhangi bir yerden temin edecek imkân

vardı. Yine sıkışıp kalmıştık. Tek çıkar yol Hacı amcama başvurmaktı. Beni İstanbul'a çağırdı. Holding merkezinde bir toplantı yaptık. Bütün dertleri elimizdeki holding hisselerini almakmış. Babaannemiz Sadıka nene öldüğünde göstermelik verdikleri hisse senetleri aslında babamın adına kayıtlı, bize zaten devredilmesi gereken kâğıtlarmış. Dolayısıyla biz ne Hacı Ömer dedemden ne de Sadıka neneden hiçbir şekilde miras payı almadık. İhsan Sabancı adına kayıtlı olan bu hisse senetlerinin orijinalleri bu vakte kadar hâlâ elimizde mevcuttur. Bizdeki holding hisselerini kendilerine devretmemiz karşılığında her bir kardeşe yirmi beşer milyar lira para ödemeyi ve birtakım bayilikler vermeyi kabul ettiler. Aynı gün biz üç kardeşin hesaplarına yirmi beşer milyar lirayı yatırdılar. Diğer taahhütlerini yerine getirdiklerinde hisse senetlerini kendilerine devredecektik.

2018-19 yıllarında vekaletimin bulunduğu avukat arkadaşların yaptıkları araştırmalar sonucunda maalesef ki Hacı Sabancı amcamın da bize oyun oynadığı, eder değer yarısını bizim hesaplarımıza yatırdığı, diğer yarısını ise vermediğini öğrendik. Kendi çocuklarına devir yapılan işlemler bile muvazaalıdır, hatalıdır, doğru düzgün yapılamamıştır. Bugüne kadar sakladığımız hisse senetlerinin İhsan Sabancı'dan bize nama yazılı olup tek tek imzalanıp holdinge devredilmesi gerekiyordu. Verilmiş vaatleri ve sözleri eksik ödemeleri, kâğıtları saklamamıza yeterliydi. Ayrıca ilk avukatlarımdan rahmetli Hakkı Dağdeviren'in 'Aman kızım bu kâğıtları kolay kolay satma, iyi sakla. Bunları almak Erol Bey'le aynı locada olmamıza rağmen hiç de kolay olmadı. Bunlar sizin hayat sigortanız...' cümleleri üzerine senetleri saklamaya söz vermiştim.

Bu anlaşmanın yapıldığı tarihin üzerinden çok zaman geçmemişti ki, bizim işleri yürüten Sabancı Holding koordinatörlerinden Hüseyin Bey vefat etti. Ardından Özdemir Sabancı bir suikast sonucu öldürüldü. Bu arada benimle görüşen, benim amca dediğim, aile içinde beni muhatap alan tek kişi olan amcam Hacı Sabancı da ne yazık ki kansere yakalandı. Çok uzun ve meşakkatli bir tedavi sürecine girdi.

Özdemir Sabancı'nın suikast sonucunda ölümü Sabancı Holding'de büyük bir sarsıntı yaratmıştı. Birçok şey ötelenmişti. Hacı amcamın hastalığı ve ardından onun da vefat etmesi o dönemde aksayan birçok şey gibi bizlere vaat edilen şeylerin hiçbirisi de yerine getirilmedi. Bizim, daha doğrusu benim, bu çözülmeyen sorunlarımızı, yerine getirilmeyen taahhütlerin yerine getirilmesini isteyeceğim, bu işleri konuşacağım, beni muhatap olarak karşısına alıp konuşacak kimse kalmamıştı. Dolayısıyla holding hisseleri de devredilememişti.

Aradan yıllar geçtikten sonra beni AK Yatırım'dan aradılar; hisse senetlerinin devrini istiyorlardı. Ben de bize vaat edilen hiçbir şey yerine getirilmedi. Vaat edilen taahhütler yerine getirildiği takdirde hisse senetlerini hemen teslim edeceğimi söyledim.

Bu görüşmeden bir süre sonra Sabancı Holding'in avukatı olduğunu söyleyen bir şahıs aradı:

"Elinizdeki hisse senetlerini derhal bize teslim edin. Bu hisse devir işlemi zaten yanlış yapılmış. Devir işlemi öyle yapılamaz. Siz de hisse senetlerini devretmeyerek hatalı davranmışsınız. Bu yüzden sorun çıkartmayın. Sizi uyarmış olayım," dedi ve bunun yanında geçmişte holdingin hukuki ve muhasebe uygulamalarının yanlış yapıldığından bahsederken beni de tehdit etmekten geri durmadı.

Sabancı grubuyla bu mücadelemiz sürerken 1995 yılında Sevilay'ın teyzemizin işsiz, güçsüz oğluyla Adana'da evlendiği haberini aldık. Yapacak bir şey yoktu. Kendi haline bıraktık. Benim de mücadele edecek, Sevilay'ın arkasını toplayacak gücüm kalmamıştı. Ben de hamileydim o dönemde ve kumardan başını alamayan, varımızı yoğumuzu tüketen kocamla bütün ipleri koparma noktasına gelmiştim. Kendi dertlerim yanında Sevilay'la zaten uğraşamazdım.

12 Eylül 1995 günü bir kız çocuğu doğurdum. Prensım yanında bir de prensesim vardı. İki çocuk annesiydim artık. İlk çocuğuma babamın adını vermiştik, kızımıza da Celil'in hiç görmediği annesi Maria Serra'nın ismini verdik.

Ben bütün zamanımı çocuklarımla geçirirken, Celil kumarhanelerde sabahlıyordu. Gözü ne beni ne de çocuklarını görüyordu. Artık onun tüm hayatı kumar olmuştu. Celil, kötü bir adam değildi. Yakışıklı ve sevecendi. İyi eğitilmişti. Ne var ki kumar tutkusu evliliğimizi temelinden sarsıyordu. Evliliğimizi kurtarmak için gösterdiğim hiçbir çabam karşılık bulmuyordu. Göz göre göre ayrılığa doğru yelkenleri şişirmiş gidiyorduk. Kumar tutkusu ve borçları iş hayatını da olumsuz etkiledi ve çok iyi bir konumda olduğu işinden de kovuldu. O da yetmezmiş gibi kumar borçlarını ödemek için arabamızı ve evimizi satmak zorunda kaldık.

Yuvamı kurtarmak, Celil'i bu çirkin tutkusundan kurtaracak bir yol, bir çare kalmamıştı. Her şeyi tüketmişti. Sonunda 1996 yılında iki çocuğumu yanıma aldım ve evliliğimi bitirme kararlılığıyla İstanbul'a döndüm.

İstanbul'a döndüğüm ilk yıl Suadiye semtinde kiraladığım evde oturduk. Ömrüm boyunca hep suçladığım, kızdığım, aşağıladığım ve nefret ettiğim, hatta o silahla kendini vurduğunda keşke ölseydi dediğim annemi yanıma aldım. Artık onu affetmiştim. Ben de anne olduğum için mi, olgunlaştığımdan mı, boşanmış bir kadın olarak onu biraz olsun anladığımdan mı, ailemiz ona nasıl davranmışsa aynı davranışları bize de göstermelerinden mi, yoksa onun değişmesiyle mi onu affettim bilemiyorum. Bildiğim tek şey onu benim ve çocuklarımla hayatına almamın çok zor olduğuydu.

Bu arada hisse devri karşılığında hesabıma yatmış olan parayla o zaman Dragos semtinde aldığım arsaya bir ev yaptırmaya başladım. 1998 yılında inşaatı biten evime taşındık.

İstanbul'da Sabancı Center'deki ofisinde Hacı amcamla görüşmeye gittim. Bu son görüşmemiz oldu. Hastalığı bir hayli ilerlemişti. Onu hiçbir şey kurtaramamıştı; ne en iyi doktorların bilgileri ne gösterilen onca ilgi ve özen ne de aile fertlerinin ona olan sevgileri. Kendisi de ölümün çok yakınında olduğunu biliyordu. O halinde bile babamınkine çok benzeyen ses tonuyla bana, ailenin bize karşı yapmış olduğu haksızlıkları, bizi mirastan mahrum bırakmalarını maruz göstermeye çalıştı. Vicdanen bize karşı son bir kez bazı şeyler yapmak istediğini de sözlerine ilave etti. Bu arada bize

babamdan kalan SA Holding hisselerimizi sordu. Ben de “Olduğu gibi duruyor, hakkımız olan payı halen alamadık, bir gün hukuki yollardan da olsa yasal hakkımızı alacağız,” dedim.

Daha önce Murat’a verdiği Toyota bayiliği başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Bunu bildiği halde Hacı amcam, bu sefer de Murat’a Mitsubishi kamyonet bayiliği vermek istediğini söyledi. Ancak ne Murat’ın ne de benim o işe yatıracak paramız vardı. Doğal olarak reddettim. Tepkisi çok sert oldu hep sevdiğim ve saygı duyduğum Hacı amcamın. Titreyen, üzerleri benekli sıcacık elleriyle ellerimi tuttu ve kapiya baktı. Bu bakış toplantımızın sona erdiğinin işaretiydi. Bu onu son görüşümdü.

Sabancı ailesi Türkiye’nin en zengin ilk üç ailesinden birisiydi. Ölüm hak miras helaldi ama bu piç saydıkları biz üç kardeş için geçerli değildi. Bize, “Size verdiğimiz üç beş şeyle yetinin, sesinizi kesin oturun oturduğunuz yerde,” diyorlardı. Bizden istedikleri buydu.

Sevilay’ın teyzemin oğluyla evliliği bizleri çok üzmüştü. O günlerde Hacı amcamla dertleşmiştim. O gün bana verdiği akılla aslında Sabancı Ailesi’nin bize karşı olan zihniyetini açık etmişti:

“Kızım sen akıllısın. Kafanı çalıştır. Kardeşin ve kocasıyla görüşmek istemiyorsan görüşme ama içinizden biri, mesela annen onunla arasını iyi tutsun. Biraz harçlık, bir araba ya da küçük şeyler vererek onları kontrolde tutun,” demişti. Bu sözler öylesine kaba, öylesine nezaketsiz, öylesine pervasızca söylenmişti ki, o an kafama dank etmişti. Demek ki aile bizimle ilişkileri kurmak için Hacı amcamı görevlendirmişti. Her başımızı kaldırdığımızda önümüze attıklarıyla da bizi sadece yemlemişlerdi. Acı olan gerçek buydu.

Dragos'daki evime taşındıktan beş on gün sonraydı, 26 Haziran 1998 günü Hacı amcamın vefat haberini aldım. Çok üzüldüm. Son görüşmemizdeki hali günlerce gitmedi gözlerimin önünden. Her şeye rağmen, görevlendirilmiş bile olsa aile içinde beni dinleyen, anlamaya çalışan ve bana elini uzatan tek kişiydi o. Bütün kardeşleri gibi çok küfürbaz olmasına rağmen en kızdığı, en öfkeli olduğu anında bile bana bir kez bile küfür etmedi; anneme, Murat ve Sevilay'a yanımda birçok kez ağıza alınmayacak küfürler ettiği halde. Yıllar sonra amcam Erol Sabancı'nın Beşiktaş Hilton'daki kuaföründe planlı bir şekilde karşısına çıktım ve soru yağmuruna tuttum.

O da bana, "Hacı'nın bu işleri halletmesi gerekiyordu, sizin bizlerle uğraşamayacağınızı düşünmüş olmalı ki yarım yamalak iş yapmış. Şimdi derdinizi Hacı'nın çocukları Ömer ve Demet'le konuşun. Yetkiyi Güler ablanıza verdim ben. Beni bir daha bu konuyla ilgili rahatsız etme!" diyerek koruması eşliğinde beni kendinden uzaklaştırdı. Bizim konular ne zaman, hangi ortamda açılrsa, amcalarım ve gerekirse korumaları konuyu açana her zaman benzer tepki vermiştir. Bu yüzden ben de sakince yanından ayrıldım. Abileri İhsan ve çocukları, amcalarım için konuşulmaya tenezzül dahi edilmeyecek konular olmuştur.

İstanbul'da yeni bir hayata başlamıştım çocuklarımla birlikte. Annem de yanımdaydı. Oğlum İhsan'ı Vehbi Koç Vakfı Koç Özel İlköğretim Okulu anasınıfına kaydettim. İhsan'ın okula başlamasıyla yeni dostlar ve arkadaşlar edindim.

Bu arada yakın dostluk ilişkisi içinde bulunduğum bir arkadaştan evlilik teklifi bile aldım. Hoş bir davranıştı ama ne yeni bir evlilik ne çocuk ne de üvey baba ve üvey kardeş ortamı yaratmak istiyordum. Yedi yıllık çok kötü bir evlilikten yakamı henüz kurtarmıştım. İki de dünyalar güzeli çocuğum vardı. Tek derdim onları eğiterek büyütmektir. Annemi zamanında yaptıklarından dolayı kınarken iki çocuğumla yaşadığım eve başka bir erkek almak vicdanla, akılla ve prensiplerimle bağdaşamazdı. Ayrıca oğlum İhsan, doğduğunda ona verdiğim söz hep aklımdaydı. Anında reddettim bu onur verici teklifi.

Dragos'ta evimde, ender de olsa huzurla yaşadığım bir dönemdi. Bana çok yakın bir konumda oturan Gülten Köseoğlu'nun benimle görüşmek istediğini öğrendim. Gülten, babamın amcası Hacı Mehmet Sabancı'nın kızı, Yalçın Sabancı'nın ablasıydı. Murat ile beraber elimizde çikolata ile onu bir akşamüzeri ziyarete gittik. Sanıyorum ki bizler hakkında çok şey duymuş, merak etmiş ve de aileye karşı biraz da dolu olduğundan bizlerle görüşmek istemişti. Hoş sohbeti, sonunda

ben her zamanki gibi gözyaşlarımı tutamadım. Onun hakkın-
da hatırladığım tek şey babamın cenazesinde onun bizlerle il-
gilenmiş olmasıydı. Ne tuhaf, zor anlarınızda size bir parça da
olsa yakınlık gösteren insanları unutmuyorsunuz. İçimde hiç
unutmadığım bu kadına karşı hep bir sevgi vardı. Sadıka Ha-
nım, “Sen çirkinsin onun için İhsan’a Yüksel’i aldım,” demiş.
Dostça, “Boş verin hayatınıza bakın çocuklar, bunlarla uğra-
şılmaz,” dedi. Bu görüşmenin sonrasında yapılan haksızlıklar
hakkındaki konuşmalarımız yine içimi kabarttı, beni yeniden
harekete geçirdi ve birçok önemli kişi ile görüşmelere gittim
ama sonuç nafile oldu.

Babamla hep çok yakın oldum. Buluştuğumuzda uzun uzun dertleşirdik. Babam bana her şeyini; sevinçlerini, mutluluklarını, çektiği acılarını, sıkıntılarını, derdini tasasını anlatırdı. Can kulağıyla dinlerdim onu, bir harfini, bir kelimesini, bir satırını ve cümlesini kaçırmadan. Hepsi hâlâ belleğimde kayıtlı. Tıpkı banda kaydedilmiş unutulmaz bir şarkıcının sesi gibi. Hiç unutmam, unutamam. O alışkanlıklarını ailesinin bütün baskılarına rağmen asla bozmadı. Kendi gerçekleri içinde yaşamaktan vazgeçmedi. İyi bir eğitim almamış, alkole olan aşırı düşkünlüğü yanında bazı erdemlere çok yoğun biçimde sahipti. Annemin ona yaşattığı utançtan sonra evine dönmeyi gururuna yedirmediği gibi eski eşinin ve çocuklarının da o utanca ortak olmalarını istememişti.

Son buluşmamız kaldığı, kendilerine ait otelin merdiven altındaki küçük odasında olmuştu; ölmeden tam dört gün önce. Yine alkol kokuyordu odayla birlikte.

Babam da tüm Adanalılar ve kardeşleri gibi yakası açılmadık, hepsi de müstehcen küfürler ederdi. Konuşmalarında küfürsüz cümle olmazdı dersem abartmış olmam. Ama çok kızdığı, öfke duyduğu halde ne babası Hacı Ömer'e ne de anesi Sadıka Hanım'a küfür ettiğini duymadım. Onlara söylediği en ağır söz, imansızlar ve Allahsızlar sözcükleri olurdu.

Ama kardeşi Sakıp için ettiği küfürler ağıza alınmaz, yazıya dökülmez küfürler olurdu.

Babam, başına gelen bütün kötülüklerin ardında kardeşi Sakıp'ın olduğunu biliyordu. Babasını, annesini ve eşi Yüksel Hanım'ı da onun kıskırttığına inanıyordu.

“ ”

“O hep benim yerime geçmek, babam öldükten sonra da ailenin ve şirketlerin idaresini ele almak istiyordu. Beni kötülemek, beni annemin babamın gözünde küçük düşürmek, işe yaramaz biri olduğumu kanıtlamak için her türlü dalavereyi çevirecek, her yalanı söyleyecek, her iftirayı atacak ve her dedikoduyu çıkaracak tıynete sahipti o,” diyordu.

“Babam zorlukların içinden, tırnaklarıyla kazıya kazıya çıkmıştı bu yerlere. Çalışkan, yetenekli ve dürüst insanı seçmesini bilirdi. Benim pamuk alım satımında ve verilen işleri yapmamdaki hünerlerimi, insanlarla iyi ilişki kurmamdaki becerilerimi çok iyi bilirdi. İşine yarayan bir evladıydım. Onu kızdıracak çok şeyler yaptım ama beni severdi. Şekil olarak ona benzeyen tek oğluydum. Yaptığım bir sürü yanlış düzeltmem için hep fırsat tanımış, imkân yaratmış olan babam, ne yapmış olursam olayım beni mirasından ıskat etmezdi. Bunu Sakıp'ın kıskırtması ve zorlamasıyla yaptı. Bundan kendimden emin olduğum kadar eminim.”

“Yüksel Hanım onurlu bir kadındır. Beni sevdiğini söyleyemem. Benimle evlenmek istemediği halde bir şekilde evlenmek zorunda kaldı. Beni kocası olarak, ailemizi de ailesi olarak kabullendi. Bir günden bir güne ne bana ne de aile büyüklerimize karşı en ufak bir saygısızlık yapmadı. Sesini yükselterek konuştuğunu dahi duymadık. O kadın beni şikâyet edecek, karakollarda, hapislerde süründürecek bir şeyi asla

yapmaz. Onuruna yedirmez. Ailesinden aldığı terbiye buna izin vermez. O kadını da tahrikleriyle, yalanlarıyla ve zorlamalarıyla mahkeme kapılarına düşürdü, onurunu zedeledi Sakıp denilen cibiliyetsiz. Sadece kendi çıkarı ve bugün bulunduğu yere gelebilmek için.”

“Babam öldükten sonra amacını gerçekleştirdi. Ailenin reisi, şirketlerin patronu oldu. Ama benim yakamdan düşmeyi bırakmadı. Benim ‘İhsan Ağa’ sıfatımı bir türlü hazmedemedi. İlla kendisine ‘Sakıp Ağa’ denilmeliymiş. Sanki ben ona ‘Ağa’ denilmesine engel oluyormuşum. Varsın desinler. Ama demiyorlar. O kadar cimri, içinde o kadar fesatlık, kıskançlık ve kötülük barındıran insana kim ‘Ağa’ der? Bir de Adana’nın insanı kime ne diyeceğini bilir zaten. Ben yaşadığım süreçte de ona kimsenin ‘Sakıp Ağa’ demeyeceğini biliyor. Bana olan bütün garezi ve kini biraz da bu kıskançlığından.”

“ ”

Bir münzevi gibi yaşarken bunlar gibi daha birçok şeyi benimle dertleşir gibi anlatan, zaman içinde alkolün ve çektiği acıların, utancın etkisiyle duyarsızlaşan, hırs ile vazgeçiş arasında gidip gelen babamın, binlerce kez ahını alan Sakıp Bey, onun ölümünden sonra aynı tavrı bize gösterdi. Sabancı ailesinin bizi piç olarak görmelerinin sebebi oydu. Bizi dışlamaları, ötekileştirmeleri, mirastan mahrum bırakma istekleri hep onun yüzündendi. Çünkü ailenin reisi oydu. Şirketlerin başında o vardı. Bizi diğer yeğenlerinden ayrı tutmayabilir, onlara nasıl bakıyorsa bize de öyle bakabilirdi. Bizim ne günahımız vardı? Tamamen mahzun ve mazlum olduğumuzu en iyi o biliyordu. Ama yapmadı. Bizim ahu zarımızı duymadı. Bir kez olsun bizimle yüz yüze gelmedi. Görüşmedi. Ama bize verilmesi gereken haklarımızın verilmemesi için elinden

gelen her şeyi yaptı. Elinden gelse İhsan diye bir kardeşlerinin olmadığını, bizlerin hiç dünyaya gelmediğini, yeğenleri olmadığımızı şahitlerle kanıtlayacak, mirastan bir iğne almamıza engel olacaktı. Sakıp Sabancı, biz mahzun üç yetim kardeşin ahını almaktan hiç çekinmedi. Halbuki Hacı Ömer Sabancı ailedeki herkesi doyuracak, herkese yetecek, üstlerinden başlarından dökülecek kadar bir miras bırakmıştı.

Bir söz vardır hani, “Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste,” diye. Bizim çok ahımızı aldı aile. Başlarına birçok şey geldi ama onlar ders almadılar. Gözlerini hırs ve kin perdesi örttüğünden başlarına gelenleri görmediler.

Sakıp Bey de kansere yakalandı. Büyük acılar çekerek 10 Nisan 2004 tarihinde öldü. Ölüm haberini duyduğumda tuhaf bir şekilde rahatlardım, içime bir huzur geldi ve kısa bir an içinde olsa zevk duyduğumu itiraf etmeliyim. Birinin ölümünden zevk aldığımı söylemem biraz tuhaf, biraz ağır kaçmış olabilir ama ne yazık ki gerçek böyleydi. Çünkü onca çekilen çilenin, onca haksızlığın ve kötülüğün ardında hep o vardı.

Gülten Köseoğlu'yla görüşmemizden ve yaptığımız sohbetten aldığım cesaretle bazı kuzenlerimi ziyaret etme isteği uyandı içimde.

İlk ziyaretim Hacı amcamın oğlu Mehmet Sabancı'ya oldu. Sabancı Holding'deki görevinden ayrıldıktan sonra F&B Otomotiv isimli bir firma kurmuştu. Yurtdışından pahalı otomobiller ithal edip satıyordu. Onun iyi yürekli bir insan olduğunu daha önce çevremden çok duymuştum. Ofisine gittim. Öz amca çocukları olduğumuz halde birbirimizi hiç görmemiştik. Şaşkınlıkla birbirimize baktık. Tavırları babamı andırıyordu. Bu bizim maalesef ilk ve son görüşmemiz oldu. "Senin İngiltere'de yaşadığını sanıyordum" dedi. "Eşimden boşandım. Çocuklarım Türkiye'de okusunlar diye İstanbul'a yerleştim," dedim. Oradan inanılmaz tuhaf hislerle ve gülümseyerek ayrıldım. İyi bir insandı, amcalarıma hiç benzemiyordu, çok saygılı ve beyefendi.

Birkaç hafta sonra onun Londra'da geçirdiğı kalp krizi sonucunda vefat ettiğini telefonla bildiren sevgili arkadaşım Mari'ye inanamamıştım. Çok gençti, henüz 41 yaşındaydı. "Tanrım, neden hep iyiler erken ölüyor?" dedim. Çok ama çok üzıldüm.

Mehmet Sabancı'yla yarım saat görüşmüştüm, iyi ki gitmiştim, iyi ki onu görmüştüm, yoksa bende uyandırdığı ve hiç

bilmediğim, tatmadığım o amcaoğlu hissini hiç yaşamamış olacaktım. Hüzünlü bakışını ve bana hem acıyan hem üzülen hem sevgi duyan gözlerini ve beyefendi tavrını asla unutmayacağım.

İkinci ziyaretimi, Mehmet Sabancı'nın ölümü üzerinden biraz zaman geçtikten sonra babamın amcası Hacı Mehmet'in oğlu ve aynı zamanda Hacı amcamın kayınbiraderi ve aynı zamanda rahmetli Mehmet Sabancı'nın dayısı olan Yalçın Sabancı'ya giderek yaptım. Hem başsağlığı dileyecek hem de Şevket ve Erol Sabancı'ya, "Sizler İhsan abinin ve çocuklarının haklarını yediniz, onlara büyük haksızlıklar yaptınız," dediğini duyduğumdan teşekkür edecektim.

Sabancı Holding'deki görevinden kendi isteğiyle emekliye ayrılan Yalçın Sabancı, emekli hayatının kendine pek uygun olmadığını kısa sürede anlamış ve iş hayatına hızla geri dönmüştü. Kısa sürede başta denizcilik sektörü ve taşıma olmak üzere inşaat, turizm ve gayrimenkul sektöründe onlarca şirket kurmuş ve Türkiye'nin en zengin en çok vergi veren ilk beş kişisinden biri olmuştu. Denizde yüzlerce gemisi, boğazda beş altı yalısı, villaları, sayılamayacak kadar gayrimenkulu olan bir adamdı. Kısa sürede bütün bu mal varlığına Sabancı Holding ve iştiraklerindeki hisselerinden bir tanesini bile satmadan sahip olmuş, akıllı ve çalışkan bir adamdı.

Ziyaretine gittiğimde 2005 yılının şubat ayı ortalarıydı. Tanışma ve hal hatır sorma faslından sonra önce başsağlığı diledim ve duvarında asılı duran Mehmet Sabancı'nın fotoğrafına bakarak uzun uzun ondan bahsettik. Sonra, "Senin için ne yapabilirim?" diye içten bir ifadeyle sorduğunda, "Hiçbir şey istemiyorum sizden, sadece babam ve bizler için amcalarıma söylediklerinize teşekkür ediyorum," dediğimde gözleri doldu.

Babamı ne kadar çok sevdiğini ve onun için hep üzüldüğünü, “Baban öldüğü gece acı haberi bana verdiler. Sakıp ve Hacı Beyler Adana’da olmadıklarından önce Erol Bey’i aradım. İhsan abiyi kaybettik dediğimde, şimdi yatıyorum, yarın ilgilenirim dedi. Benzer cevabı Şevket Bey’den de alınca çok şaşırmıştım. İhsan abinin ölümüne bu kadar duyarsız davranmaları karşısında donup kalmıştım. Ne yapacağımı ne diyeceğimi bilememiştim,” şeklinde samimiyetle ifade ettiği sözlerinden anlamıştım.

Bir sabah Dragos'taki evimin bahçesinde kahve keyfi yaparken telefonum çaldı. "Alo" dediğimde panik bir kadın sesi:

"Merhaba ben Sadıka. Bana İhsan amcama yaptıklarının aynısını yapıyorlar. Beni bir kliniğe tıktılar, deli raporu çıkartıp her şeyimi aldılar. Aynı amcam gibi beni de sıfırlayıp bitirdiler."

"Senin için ne yapabilirim?" dediğimde,

"Çok hatalar yaptım, yanlış adamlarla beraber oldum. Babam, annem ve oğullarım hiç kimse benimle görüşmüyor."

"Kısmen duymuştum."

Sadıka, anlattıkça anlattı. Duyduklarıma inanamadım.

Sadıka, Şevket Sabancı'nın büyük kızıdır. Ali Sabancı ve Emine Kamışlı'nın ablasıdır. Sadıka, ilk evliliğini Aziz Köseoğlu'yla yapmıştı. Bu evliliği on üç yıl sürmüştü. Daha sonra, kadın berberi Uğur Heperol'la evlenmişti. Bu evliliğinden dolayı ailesiyle arası açılmış, çocukları kendisine gösterilmemiş.

Biliyorum, Şevket Bey çok ters konuşan bir adamdır, ilk aklıma gelen söz, bu da onun imtihanı oldu. Onun gibi bir adam kızına sahip çıkamadıktan sonra, vay be! dedim içimden.

Aile ve bu kocaman soyadı, pek çok kızın hatalı evlilikler yapmasına sebep olmuştu. Bu da bize yaptıkları kötülük ve haksızlıkların kefareti olsa gerek.

Sadık'a'yla ilerleyen zamanlarda yine konuştuk. Hele bir keresinde ben aradığımda, Adıyaman'da bir tarikat evinde tövbe ettiğini, günahlarından kurtulmak için buraya kapandığını söyledi, sonra da benden acilen 200.000 lira istedi. "Hayırdır" dediğimde, "Tüp bitti, hadi hemen havale yap" dedi. Deddiğini yaptım. Sonra "Neden kardeşlerin Emine ve Ali'den istemiyorsun?" dedim. "Torunum dahi oldu ama kimse benimle konuşmuyor, sadece gizli gizli annem," diye cevapladı. Birkaç kez daha böyle telefonlarımız oldu. Ona cidden çok üzüldüm.

Hayatta her şeyin geçici olduğuna sadece sevginin kalıcılığına inanıyorum. Bu yüzden de ismimi seviyorum. Babamın bana bu adı Sevgim diyerek koyduğunu hep duyardım. Bana olan sevgisini de her zaman hissettim. Ben de onu ruhunu, sevgisi için yaşadıklarını, bizi düşünmeden bu dünyadan erkenden göçüp gitmesine rağmen sevdim, seviyorum da.

Allah içimdeki sevgi duygusunu almasın diye hep dua ederim. Bakıyorum da hayat devam ediyor ve babamdan kalan şeyin anneme duyduğu kocaman yürekli bir sevgiden başka bir şey olmadığını anlıyorum. Her şey bitiyor, eskiyor. Eşyalar, evler, ülkeler, bedenimiz gibi hepsi ortadan kaybolacak. Kâinatın ruhunda iz bırakacak tek şey sadece sevgidir hem de güzel yaşanmış sevgiler, gerisi boş bence. Hayatın anlamı Sevgi değil de nedir ki?

İstanbul'a taşınmış, yeni boşanmış genç bir kadındım. Bana çok yakın ilgi gösteren bir kişiyle kısa bir beraberliğim olduysa da çok uzatmamış, evlilik teklifini ret etmiştim. Çocuklarım henüz küçüklerdi. Onlara haksızlık edebileceğimi düşünmüştüm. Ancak çocuklarım ergenlik dönemlerini

yaşarlarken 2006 yılında, Bodrum-Yalıkavak'taki yazlığında tanıştığım bir erkekle kendime bir şans daha vermeyi ve kadınlığımın en güzel yıllarını mutlu yaşamaya karar verdim.

Hayatım boyunca evli erkeklerle beraber olan kadınları hep kınamıştım. Büyük konuşmuşum. Kimsenin yuvasını yıkmadım, zaten evlerini ayırmış, boşanma kararı almışlardı ve hatta benden önce başka arkadaşı olmuş, sadece mal paylaşımı kısmında anlaşıyorlardı. Her ne kadar en kısa zamanda boşanacağını söylemiş olsa da beraber olduğum adam da evliydi. Sonuç olarak hep kınadığım duruma düşmüştüm. Hatta anneme bu konularda etmediğim laf, hakaret kalmamıştı; “şu evli barklı adamların yakasından düş” diye çok bağırmıştım. Ama gel-gör ki aynı duruma düşmüştüm. Bu konulardaki hassasiyetimden, kararlılığımdan eser kalmamış, oğlum doğduğunda ona verdiğim sözü unutmuştum. Çok büyük bir sınavdan geçiyordum kuşkusuz.

Aşktan başımın döndüğü 2008 yılında eski eşim Celil, çocuklarını çok özlediğini belirterek bir haftalığına Bodrum'daki eve gelmek istedi. Geç de olsa akli başına mı gelmişti? Sonuç olarak çocuklarımın babasıydı, ses etmedim. Çocuklarla birlikte olduğumuz bir gece Celil, “evliliği tekrar deneyelim mi?” diyerek bana bir teklif getirdi. Çocuklarımla çok zor yılları tek başıma geçirmiştım. O günlerde yanımda olmamıştı, artık bu saatten sonra ihtiyacım da yoktu. Ayrıca hayatımda başka biri vardı.

Celil, denizde yüzerken koluna kramp girdi, sol tarafı geçici felç oldu. Az kalsın boğuluyordu. Hemen hastaneye kaldırdık. Uzun bir tedavi sonrasında onu Londra'ya uğurladık. Arabayla dönerken Celil'in teklifini çocuklar ile aramızda konuştuk. Çocuklardan bir istek gelseydi Celil konusunu ciddi

olarak tekrar düşüncektim ama onlar da babalarını artık istemiyorlardı, çünkü en çok ihtiyaçları olduğu zamanlarda o ortada yoktu.

Sonunda karısından boşanabilen arkadaşım la 2010 yılında evlendim. Ne var ki neredeyse altı yıldır beraber olduğum adam sonunda bana karşı çok ayıp etti. Hiçbir sözünü tutmadı. Sorumluluklarından hep kaçtı. Kendime ikinci bir şans vererek yaptığım bu beraberlik ve ardından gelen evlilik 2012 yılında boşanmayla son buldu. Hiç yaşanmaması gereken bir zamanı hayatıma boşu boşuna sokmuştum. Bu zaman aralığında yaşadıklarım hayatımın her zaman önceliği olan ve ergenlik dönemini yaşayan çocuklarıma karşı mahcup olmama neden oldu.

Annem ilk gününden itibaren bu beraberliği ve evliliğini onaylamamıştı. Benim o zaman istediğim bir beraberliği onun istememesi aramızın soğumasına sebep oldu. O dönemki yaşantımı daha fazla görmek istemiyordu ve Adana ona daha cazip gelmeye başlamıştı. İstanbul'da yaşamak istemiyordu, her fırsatta Adana'ya koşuyordu. Yaşı ilerledikçe hiçbir zaman sevmediğim ailesine daha da düşkün olmaya başlamıştı. Toprağına gitmek istiyor diye düşünmüştüm o dönemler. Öyle de oldu, İstanbul'da bana yakın olan dairesini sattık ve annemin istediği gibi Adana'daki dairesine tadilat yaptırdık. Bana dargın olarak Adana'ya taşındı.

En büyük kötülüğü babama, çocuklarına ve kendisine yapan annemle, çocuklarım daha küçükken birlikte geçirdiğimiz zamanlarda bile pek anlaşılamazdık. Kuşkusuz çocuklar sayesinde aramızdaki buzların eridiği zamanlarımız, güzel yıllarımız olmadı değil. Birlikte yaptığımız yurtdışı seyahatlerimiz, ortak hatıralarımız oldu. Londra'da ve başka ülkelerde geziler yaptık. Hepsi de hafızamda ve fotoğraflarda kalan güzel anılar.

Çocuklarım İhsan ve Serra'nın büyümeye başladıkları dönemde annemle görüşmelerim azaldı. Annemle birbirimizden uzaklaşmaya başladığımız o dönemlerde, Murat'ın kumar alışkanlığı, Londra'daki işlerinin bozulması, Sevilay ve kocasının hayatları, annemin çocuklarının yanlışlarına üzülüp,

sürekli onlar hakkında konuşması beni strese sokuyor ve çok yoruyordu, dolayısıyla kavgaya varan tartışmalar yaşıyorduk.

Annem artık Adana'ya gidişlerinde orada kalma süresini uzatmaya, İstanbul'da daha az kalmaya başladı. Bense hayatımdaki oğlum ve kızıma öncelikler tanıdım.

Aradan geçen zaman içinde anneme daha çok sahip çıkmak istedim, zira artık gözleri daha az görüyordu. Oğlum İhsan, üniversite eğitimi için İngiltere'ye gidince, kızım Serra'yla yalnız yaşamaya başladık. Anneme, Adana'yı bırakıp bizimle yaşamasını, ona yaşlılığında bakmak istediğimi söylediğimde kabul etmedi.

Keşke daha ısrarcı olsaydım. Onu 69 yaşında kaybetmek ve bana küs gitmesi, bize yaptığı onca kötülük ve yaşattığı utanca rağmen içimi acıtıyor.

İnsan anası ve babası ölünce bu durumun ne kadar büyük bir yıkım olduğunu daha sonra anlıyor. Ruhumuzda hep keşkeler başlıyor. İnsanın hissettiği aslında vicdan hesabı. Onu kaybettikten sonra ona kızdığın veya küstüğün şeylerin ne kadar boş olduğunu anlıyorsun. O anda anneni ne kadar sevmiş olduğunu anlıyorsun. Bunu yaşamadan anlamıyorsun. Nedense bir türlü anlaşılamadığımız anacığımı toprağa vermek bana acı verdi. "Orospu dinli, yılan dilli kızım, bir gün beni çok ararsın" derdi ama o zaman anlamazdım ne demek istediğini.

Annem, yaşadığı onca olaylara rağmen güçlü, inatçı ve babamın sevgisini hak edecek bir güzelliğe sahipti. Sonunun Adana'da olmayı, çok sevdiği kardeşi Eyüp'ün kollarında son nefesini vermeyi istediğini biliyordum. Onu hastanedeki odasında son aradığımda "Gelme Sevgi. Seni görmek istemiyorum. Gelme," sözünü hiç unutmayacağım.

Sakıp Bey'in ölümünden sonra, babamın büyük kızı Güler Sabancı Hanım, Sabancı Holding'in başına geçti. O da ailenin bugüne kadar süregelen tavrından daha acımasız bir tavır sürdürüyor bize karşı. Bütün veraset ilamları, nüfus kayıtları, mahkeme kararları biz üç kardeşin piç olmadığının kanıtları olduğu halde bize piç muamelesi etmeye devam ediyor. Her türlü iyi niyetli yaklaşımımızı, uzlaşma talebimizi ret ediyor. O da bizlerin ahu zarına muhatap oluyor.

Hacı amcam zamanında her türlü uzlaşmaya olumlu baktım ve bu uzlaşmacı tavrımı hep sürdürdüm. Ne var ki Güler Hanım, bütün iyi niyetli yaklaşımlarıma karşın bütün kapıları yüzüme kapattı. Hem de bütün sorunların kaynağı olarak gördükleri annem, bütün utanç ve günahlarıyla öbür dünyaya göçüp gittiği halde.

Sabancı ailesiyle birlikte Güler Hanım'ın da anneme düşmanca bir tavır içinde olmasını anlayışla karşılayabiliyordum ama annemiz öldükten sonra bile kardeşlerime ve bana karşı aynı düşmanca tavrı sürdürmesine aynı anlayışı gösteremem. Artık bundan böyle benim için hukuki yollara başvurarak mücadele etmekten başka çare kalmadı. Babamın ailesinin yıllarca babama, kardeşlerime ve bana karşı yaptıkları adaletsizlikler karşısında adalete sığındım.

Bundan sonra da ne ahu zarımdan ne de hukuki yollarla hakkımı aramaktan vazgeçeceğim. Çünkü ben haklıyım.

SON SÖZ

Sabancı ailesinin bir ferdi olmadığımı şükrediyorum. Onlar gibi olmadım ve haliyle hırslarımdan da hep uzaklaştım. Ailenin travmaları bütün hayatımızı altüst etti ve bunun sonu bir türlü gelmedi. Bazen medyaya yansıyanları herkes gibi ben de görüyorum, izliyorum. Tabii her zaman yansıyandan çoğu halının altına süpürülür.

Gençleri bu olumsuzlukların dışında tutmak isterim; yaşadıklarımızı ve bu büyük ailenin günahlarını yeterince bildiklerini sanmıyorum. Babamın yani bu ailenin genini taşıyorum. Bazen bu yüzden ‘içlerinde yaşasaydım acaba nasıl olurdum’ diye soruyorum kendime? Bütün bu yaşananları nasıl sindirirdim? Kız kardeşim Sevilay’ı anne tarafımdaki o aileye kaptırmanın acısı karşısında ne yapardım? ‘Galiba Allah da bizi kız kardeşimizle sınıyor’ diye düşünüyorum. Tarih tekerrür eder misali... Nasıl ki Sabancı ailesi bizi kendilerine layık görmeyip veledi zina muamelesi yaptılarsa, kardeşim Murat ve ben de kız kardeşimizin evliliğini ve tercihlerini kabullenemedik. Maalesef ki bizim şanssızlığımız da bu insanlarla aynı soydan gelmek. Hem ana hem baba tarafımın kepezelikleri, kötü niyetleri, beni çok mağdur etti.

2020 yılından itibaren ben de davalar açmaya başladım. Bu süreçte tekrar Londra’ya taşındım. Saygılı bir dille ifade

etmek gerekirse, Güler Sabancı'nın bana açtığı basın yasağı ve manevi tazminat davalarının arkasında yatan içi boş ve çöp niteliğindeki hamlelerle uğraşmamaya çalışıyorum. Herkesin, her ailenin kepezelikleri vardır, kimse sudan çıkmış ak kaşık değil. Ancak kötü niyetle masum insanların hayatlarını etkileyen insanlar kendi rezilliklerinde boğulsunlar diyorum.

'Hayat böyle bir şey' lafını sık sık kullanırım, hatta kızım Serra bu yüzden benimle dalga geçer. Bana göre hayat, belki de tam benim yaşadığım gibi olmalıdır. Gerçi benimkisi biraz sıradışı olsa da kimsenin elini eteğini öpmeden, kimseye boyun eğmeden müdanasız yaşamaktır. Kendi yaşantımda her ne varsa kendim istedim ve yaptım. Sevgilerim, çocuklarım, çocuklarımin babası, eşim. Neden sonra farkına varıyor insan, ayağına takılan bütün taşları... kimi zaman yoluna kendi döşediğin, kimi zaman aile diye bildiklerinin güler yüzlerle döşediklerini. Evliliklerimde, yalnızlıktan yaptığım hatalı tercihlerim bile bile ladeşti. İnsanın yapayalnız olması ve büyük bir güçle mücadelenin yorgunluğunda doğru tercihler yapması zor oluyormuş. Yaslanacak bir omuz aradım durdum hep. Neyse ki tekrar Londra'ya taşındığımdan beri yüzüm gülmeye başladı. İki çocuğuma yakın, ülkenin ve ailenin siyasetinden uzaktayım. Egomani, mitomani, kleptomaniyle sınınanları umursamamak ve huzurla buradaki hayatıma konsantre olmaya çalışıyorum.

Ana konuya dönmek gerekirse babamın kızı Güler, bizim aslında aynı gemide olduğumuzu bir türlü göremedi. Çocukluk travmaları yüzünden ve Erol amcayla ters düşmemek adına belki de görmezden gelmek istedi. İşine de gelmiyor zaten. Bütün bu hikâyenin en trajik noktalarından biri de bu olsa

gerek. Kendi mevcut pozisyonunu korumaya çalışması da bir ihtimal. Sebepleri çoktur. Kendisinin de geçmişte hak arayışında bulunduğunu yakinen tanıyanlar var. Amcalarla yapmış olduğu anlaşmayı merak da etmiyor değilim. Bir ufak tahminim de var ancak o da bende kalsın. Yazık çok yazık! Kendisini bir koltuğa hakkıyla tırmanmış, bir nevi babamız İhsan'ın intikamını almış olarak da görmekteyim. Ancak, bunca kin ve hırsıla yaşamak zor olmalı. Başkalarını ezerek, haklarını gasp ederek, görmezden gelerek tepelere çıkacaksın, büyüklerinden gördüğün ahlaki üstünlükle kendini avutarak paranın satın alma gücünü bir kılıç olarak kullanıp güzel ve kaliteli bir hayatı uzun uzun yaşayacaksın. Sonra da diğerlerine tepeden bakıp hakaret edeceksin. Bunlar da onun sınavı olmalı. Kötüler eninde sonunda kaybeder mi, ilahi adalet iyiler için var mıdır gerçekten bilmiyorum.

Hayatın acımasızlığını özetlemek adına çok kullanırım 'hayat böyle bir şey' lafını. Sebeplerim hayatın karmaşıklığında gizli. Kimi zaman birileri sizden önce dünyaya gelip daha şanslı olabilir, kimi hayatınızı şekillendirip sizi görmezden gelebilir. Umursamıyormuş gibi görünüp öte yandan ne yaptığınızı merak edebilir. Güçlü biri sizi yok sayabilir, siz doğmadan alınan kararlarla hayatınızı tasarlayabilir, sizi yok olmaya mahkûm edebilir. Sizin eksiden başlayıp artıya geçmenize dahi engel olabilir. Babanız size sırtını dönmüş, anneniz analık yapamamış, akıntıya kürek çekerken dev dalgalar sizi yutmuş olabilir. Kardeş dediğiniz insanlar sadece beklenti içinde olabilir, aradığınız karşılıksız, çıkarsız sevgiyi bir türlü bulamıyor olabilirsiniz. Aklınızın erdiği, ruhunuzun güzelliği makbul değilse ve haklıyken haksız durumlara düşmüşseniz, siz de benim gibi sıkça kullanırsınız bu lafı.

Babam İhsan'ı onurunu, gururunu zedeleyip bir otel odasında erken ölüme mahkûm edeceksiniz, annem Nevin'i Adana'nın kötü kadını yapacaksınız, doğmamışların mirasını ahlak bekçiliğiyle gasp edeceksiniz, hiçbir şey olmamış gibi dışladığınız üç masum çocuğu piç yavrusu gibi bir tarafa atacaksınız, sonra da ortalıkta iyi aile rolü oynayacaksınız! Benim itirazım bunadır. Sabancı soyadıyla doğup Adana'da piç olmayadır!..

Annem Nevin ve babam İhsan Sabancı.
1962 yılları

Annem, 15 yaşlarında

Dünyaya gözümü açmışım.
Annem ve dayım Eyüp, 1963, Karataş

Annem,
1970'li
yıllar

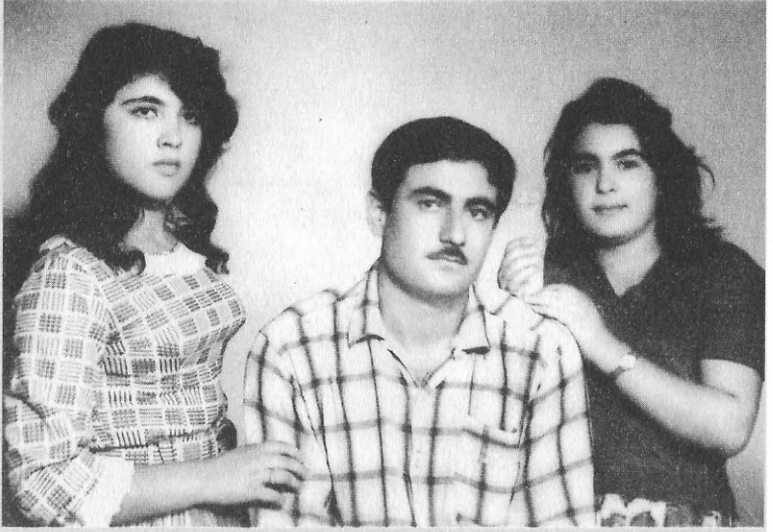
Annem Nevin ve babam İhsan Sabancı.
Annem kardeşim Murat'a hamileyken, 1965 yılları

Annem ve kız kardeşi Necla

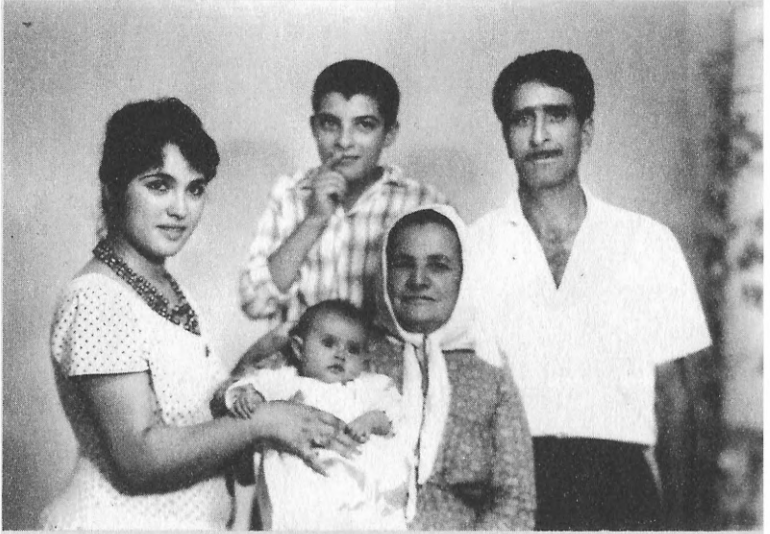
Annem ve babamlayım

Annem, kız kardeşi ve şoför Süleyman Zengin

Babam İhsan Sabancı
BOSSA fabrikasında arkadaşlarıyla

Annem, dayım Eyüp, bakıcımız Sakine Nene
ve eşi Ali Amca'yla

Ben, kardeşlerim Sevilay ve Murat. 1968

Babam mesire yerinde arkadaşlarıyla, Adana

Babam ve annem mesire yerinde arkadaşlarıyla

Dedem Hacı Ömer, mebus ve işadamlarıyla. Ankara

Nebahat teyzemle yiz, 1963 Tarsus

Babam arkadaşlarıyla

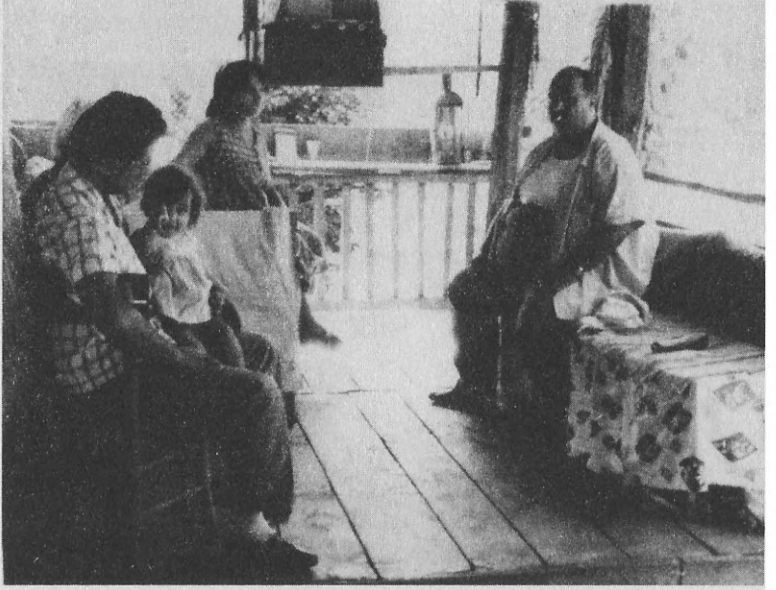
Annem, Eyüp dayım ve Necla teyzem

Annem babamla tanıştığı 1960'lı yıllarda

Babamın Adana Asri Cezaevi hatırası

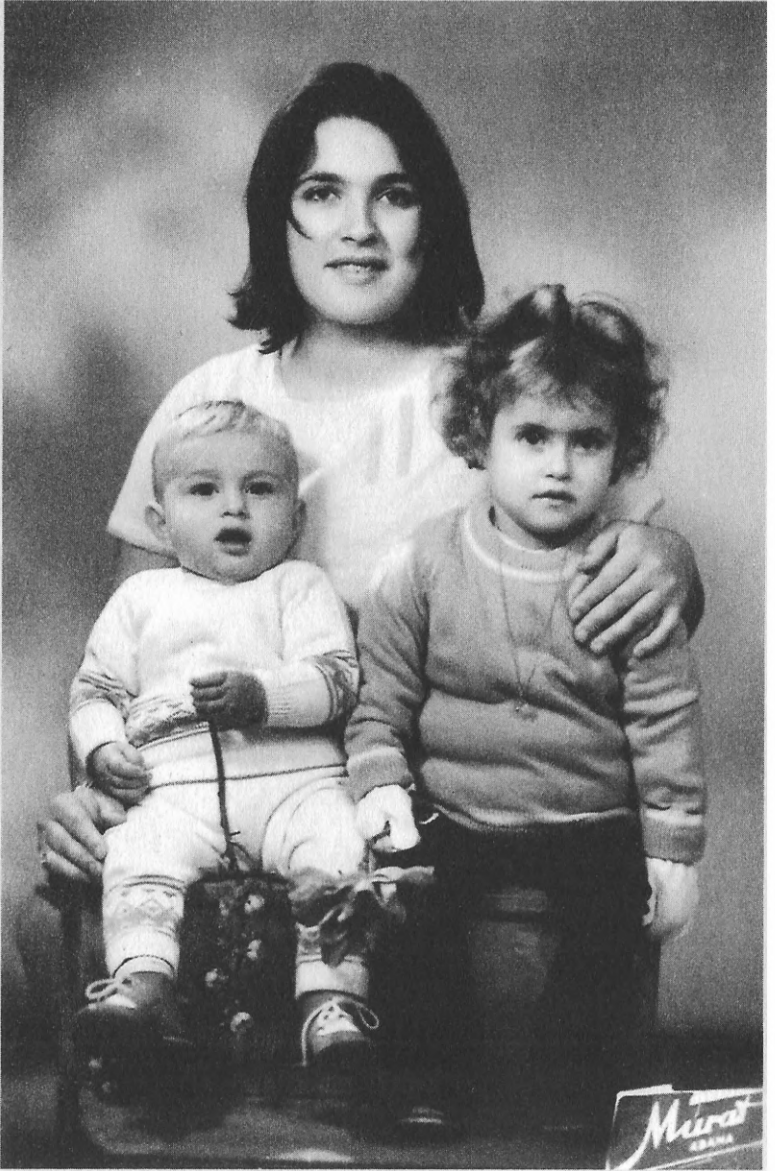
Babam ve annemle, Kayseri Akçakaya

Lise yıllarımda annemle

Annem, kardeşim Murat ve ben

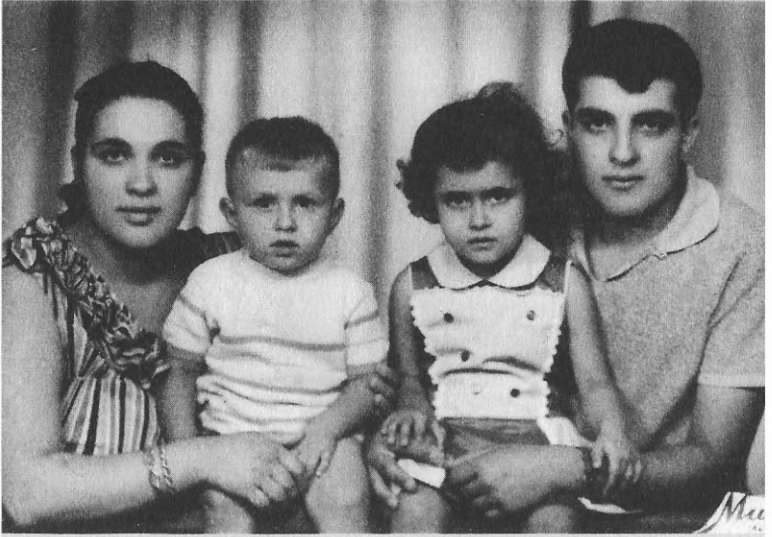

Annem, kardeşim Murat ve ben

Kardeşim Murat'la yuvadayız

Murat
ADANA

Annem, kardeşim Murat, ben ve dayım Eyüp

Acı bir gün. Annemle hastanedeyiz

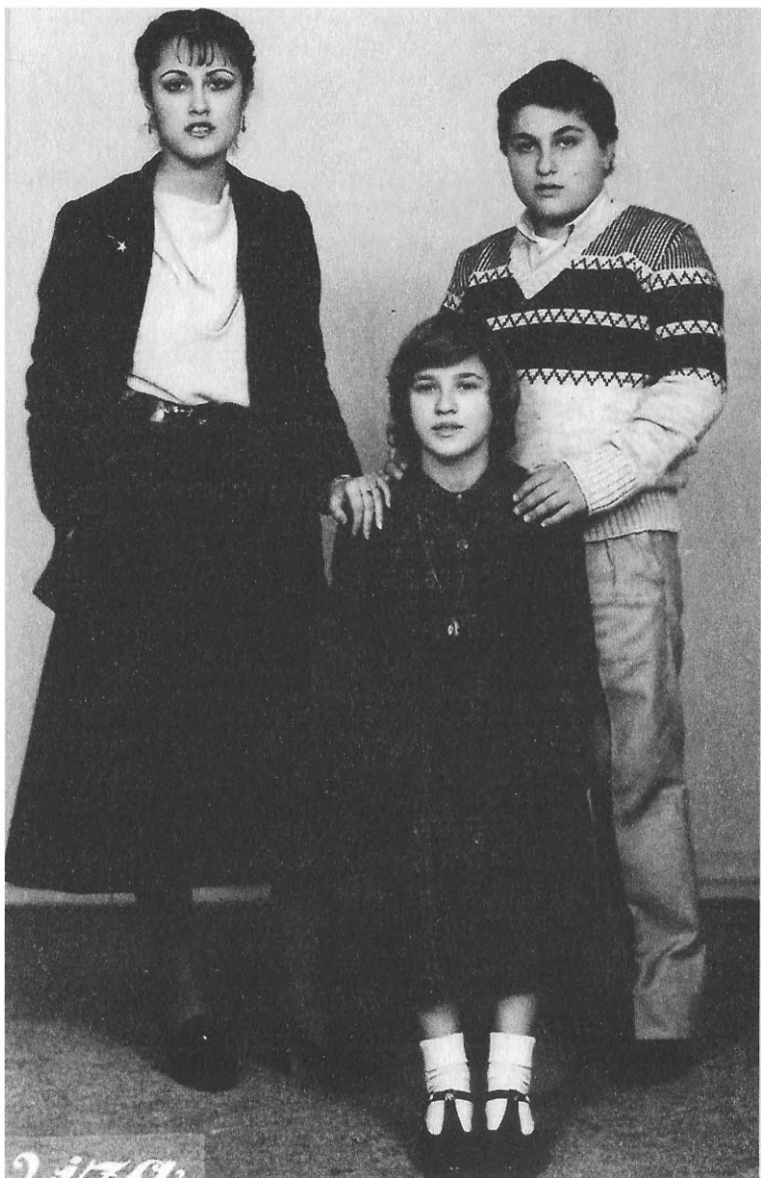
Annem, 1968'li yıllar

Kayseri Akçakaya'da yayladayım. 1967'li yıllar

Annem, ablası Hatice'yle

Kardeşlerim Sevilay ve Murat'layız

Sevda Terbiyesi Umum Müdürlüğü

AD - NA

SÖLGE Sİ

Kart No. su

105

Kartın müddeti

bir yıllık olup

18.2.65 den

16.2.66 tarihine

kadar müteberdir.

Her sene Kartın ibrazı mecburidir.

Me. ul. Memur

Başkan

Sevdiyeçli Md.

Resmî Mühür

Özdemir amcam, babam ve dedem Hacı Ömer
Babam vefat ettiğinde cüzdanından çıkanlar

BÜYÜK KAYBIMIZ

Merhum Hacı Ömer Sabancı ile Sadıka Sabancı'nın kıymetli
oğulları, Sakıp Sabancı, Hacı Sabancı, Şevket Sabancı,
Erol Sabancı ve Özdemir Sabancı'nın hamiyetsever ağabeyleri,
Güler Sabancı, Nur Sabancı, Murat Sabancı, Yakup Sabancı,
Sevgi Sabancı ve Sevilay Sabancı'nın sevgili babaları,
Ahmet Sabancı, Hacı Mehmet Sabancı,
İkbal Aksoy ve Pakize Civelek'in yeğenleri

İHSAN SABANCI

24.12.1979 Pazartesi günü geçirmiş olduğu kalp krizi neticesi
Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Cenazesi 26.12.1979 Çarşamba günü (bugün) Saat 10.00'da
Adana Vali Konağı Caddesi Bossa Apartmanındaki
evinden alınarak Asri Mezarlık'taki ebedî istirahatgâhına
tevdî edilecektir. Allah rahmet eylesin

AİLESİ

Biz altı kardeş ve Sabancı ailesinin diğer fertleri,
ancak babamız İhsan Sabancı'nın vefatından sonra
bir gazete sayfasındaki taziye ilanında bir araya gelebildik.

SEVGİ SABANCI ADANA'DA PİÇ OLMAK

Türkiye'nin en zengin ailelerinden Sabancı ailesinin hali altına süpürülmüş hikâyesini, Hacı Ömer Sabancı'nın büyük oğlu İhsan Sabancı'nın kızı Sevgi Sabancı'dan okuyacaksınız...

Güler Sabancı'nın kız kardeşi olan Sevgi Sabancı, ailesinin gerçek yüzünü cesaretle yazmış.

Despot bir baba (Hacı Ömer Sabancı), entrikacı bir kardeş (Sakıp Sabancı), ilgisiz ve kocasını sürekli küçülten bir eş (Yüksel Sabancı), vicdan ve merhametin yanında sevgisini de oğluna ve torunlarına çok gören bir anneyle (Sadika Sabancı), aynı evde mutsuz bir hayat sürdüren İhsan Sabancı, mutluluğu bir başka kadında bulmaya çalışır. Ancak, bu büyük aileden bunalan İhsan için sevdiği kadının ihaneti tam bir yıkım olur. Artık toparlanamaz. Ailesi bunu da ona karşı kullanmak ister. Yıkım katlanarak devam eder. Geri kalan hayatını otel odalarında sürgünde geçiren İhsan'ı ölüm genç yaşında bulacaktır...

Birçok sektördeki yatırımlarıyla büyük bir zenginliğe erişmiş Sabancı Ailesi'nin hem bu basamakları nasıl tırmandıkları hem de bu zenginliğe dahil edilmeyen İhsan Sabancı ve sevdiği kadından olan çocuklarının hikâyesine tanıklık edeceksiniz...

